

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΛΑΖΑΡΟΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΦΙΛΙΑΣ, ΖΩΗΣ, ΔΟΞΑΣ

Στο ενδέκατο κεφάλαιο του Ευαγγελίου του Ιωάννη, βρίσκουμε ολόκληρη την περιγραφή των συμβάντων των σχετικών με τον θάνατο και την ανάσταση του φίλου του Κυρίου μας, του Λάζαρου. Είναι ένα από τα πιο αξιοσημείωτα κεφάλαια της Καινής Διαθήκης. Γάθος και ιερή ατμόσφαιρα, τίποτα άλλο δεν γράφτηκε σαν αυτό το κεφάλαιο. Περιγράφει ένα θαύμα που δεν αναφέρεται στα άλλα ευαγγέλια. Πουθενά αλλού δεν βρίσκουμε τέτοια περιγραφή της θείας δυνάμεως του Χριστού.

Όταν αρχίζει η ιστορία, ο Λάζαρος, άρρωστος, ακόμα ζει, στο δεύτερο εδάφιο μάλιστα, διευκρινίζει ο Ιωάννης ότι η αδελφή του Μαρία, είναι εκείνη που άλειψε με μύρο τα πόδια του Ιησού -ιστορία του επόμενου κεφαλαίου. Υποθέτει προφανώς ο ιερός συγγραφέας ότι έχουμε διαβάσει τους συνοπτικούς.

Ο Κύριος θέτει από την αρχή τον λόγο αυτού του θαύματος, που είναι ότι «αύτη η ασθένεια δεν είναι προς θάνατον, αλλ' υπέρ της δόξης του Θεού δια να δοξασθεί ο Υιός του Θεού δι' αυτής». Μετά συμβαίνουν διάφορα: οι μαθητές φοβούνται να πάνε πίσω στην Ιουδαία, ο Κύριος τους λέει ότι κοιμήθηκε, τουτέστιν πέθανε ο Λάζαρος, εκείνοι άλλο κατάλαβαν, νομίζουν ότι κοιμήθηκε, άρα είναι καλά ο άνθρωπος (αλλά δεν σκέπτονται ότι αν κοιμόταν πράγματι, ο Κύριος δεν θα έμπαινε στον κόπο και στον κίνδυνο να πάει πίσω στην Ιουδαία-ένα ξύπνημα το κάνει ο οποιοσδήποτε μέσα στο σπίτι του Λάζαρου), αμέσως τους λέει ότι πέθανε ο Λάζαρος, αλλά ότι χαιρέται γιατί αυτό θα τους κάνει να πιστέψουν. Ας πάνε λοιπόν.

Ο Θωμάς, καταθλιπτικός και αισθηματίας, λέει εκείνο το μοιρολατρικό «ας πάμε να πεθάνουμε και μεις μαζί του», δεν βαριέσαι δηλαδή, θα πάμε, θα μας λιθοβολήσουν στην Ιουδαία, θα πεθάνουμε, μοίρα μας είναι ο θάνατος ας γίνει τώρα την άνοιξη, που, όπως λέει ο ποιητής:

«όποιος πεθαίνει σήμερα,
χιλίες φορές πεθαίνει»

Πολύ συχνά οι υπηρέτες του Χριστού τοποθετούνται σε συνθήκες τόσο περιέργες και δύσκολες, όσο αυτή στην οποία μπήκαν οι μαθητές. Καλούνται να ακολουθήσουν δρόμους των οποίων δεν μπορούν να διακρίνουν το σκοπό και το αντικείμενο. Καλούνται να καταλάβουν θέσεις τις οποίες δεν θέλουν και που δεν θα είχαν διαλέξει για τον εαυτό τους. Ο δρόμος τον οποίο είναι υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν δεν είναι ο δρόμος της επιλο-

γής τους. Ο δρόμος που ακολουθούν τώρα είναι ο δρόμος της δόξας του Θεού.

Όταν ο Χριστός φτάνει στο σπίτι του Λάζαρου, ο κόσμος είναι πολύς, παρηγορούν τις αδελφές του, οι οποίες έχουν πάρει το σημαντικό μάθημα της πίστεως και του λένε με μία φωνή, «αν ήσουν εδώ δεν θα είχε πεθάνει ο αδελφός μας». Ο Χριστός είδε τα πλήθη και τις αδελφές του Λάζαρου να κλαίνε και ταράχτηκε, δάκρυσε. Δάκρυσε για τον φίλο του ο Ιησούς; Όχι βέβαια. Σε ελάχιστο χρόνο ο φίλος του θα ήταν αναστημένος, ζωντανός, ανάμεσά τους. Δάκρυσε για τα παθήματα των ανθρώπων, τις θλίψεις και τις στεναχώριες και τον θάνατο και τον πόνο τους, που τόσο η αμαρτία είχε σωρεύσει επάνω στην ζωή τους. Οι Ιουδαίοι άλλο κατάλαβαν, ότι έκλαιγε ο Κύριος από την αγάπη Του για τον φίλο Του, επειδή δεν ήξεραν τη συνέχεια της ιστορίας. Η συνέχεια της ιστορίας είναι ότι ο φίλος του Χριστού βγήκε από τα σκοτάδια πίσω στο φως, από την κοιλάδα της σκιάς και του θανάτου πίσω στη χαρά της ζωής.

Ο Λάζαρος ήταν πραγματικά ένας ευτυχής άνθρωπος: έζησε δύο ζωές στη γη, κέρδισε την αιώνια ζωή μέσω της πίστεώς του στον Χριστό, έζησε έχοντας φίλο τον Χριστό, δύο καλές αδελφές και πολλούς άλλους φίλους που τόσο πολύ στεναχωρήθηκαν για τον θάνατό του. Η ιστορία της ζωής και του θανάτου και της αναστάσεώς του διαβάζεται και ξαναδιαβάζεται. Στην περίπτωση αυτή ο Χριστός φαίνεται σαν Θεός γεμάτος δύναμη και επιβολή που ανατρέπει την φυσική διαδικασία και δίνει ζωή σε ένα νεκρό, και ταυτόχρονα άνθρωπος γεμάτος συμπόνια προς τον συνάνθρωπό του.

Τις παραμονές του Πάσχα έγιναν αυτά τα σημαντικά γεγονότα στη Βηθανία, έναν μικρότατο οικισμό δύο χιλιόμετρα από την Ιερουσαλήμ. Για πολλές άλλες σημαντικές και μεγάλες πόλεις δεν διαβάζουμε τίποτα στο Λόγο του Θεού. Αυτό όμως το άσημο και ταπεινό χωριουδάκι, δεν θα ξεχαστεί ποτέ. Λαμποκοπά από χάρη και δόξα. Από εκπληκτικά γεγονότα όπως η ανάσταση ενός ανθρώπου. Ευδιάζει από το μύρο που χύθηκε στα πόδια του Κυρίου, που σκουπίστηκαν από τα μαλλιά της Μαρίας. Ακούγονται εκεί ξανά και ξανά οι διδασκαλίες του Κυρίου στις δύο αδελφές και οι δικαιολογίες της Μάρθας: «καλό ήθελα να κάνω με τα νοικοκυριά μου» λέει και ξαναλέει.

Ακούγεται η δοξολογία του Λάζαρου γιατί αντίκρισε για μία ακόμα φορά το φως και τον Φίλο του «εωσού γίνει τελεία ημέρα».

ΑΣΤΗΡ της ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Εκδίδεται από το 1858

"Πάντα δοκιμάζετε
το καλόν κατέχετε"

Α' Θεσσα. 5: 21

www.gec.gr/astir

Λεωφ. Αμαλίας 50, 105 58 Αθήνα
Τηλ: 210 3231079 - Fax: 210 3316 577
email: astir@gec.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:
Ιωάννης Τσεβός

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Μιχ.Δ.Καλοποθάκης (1858-1911)

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΕΚΔΟΤΕΣ:
Δημ. Μ. Καλοποθάκης (1911-1946)
Μιχ. Β. Κυριακάκης (1946-1989)
Γ. Τασσόγλου (1989-1990)
Φ. Β. Καμπουρόπουλος (1991-2002)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:
Γ. Αδάμ, Τιμ. Αναστασιάδης, Ιωάν. Εμμανουήλ,
Παν. Κανταρίτζης, Αντ. Κουλούρης,
Μελ. Μελετιάδης, Ευαγ. Μήτσας,
Παρ. Παπαγεωργίου, Ιω. Σακινίδου,
Ιωάν. Τσεβός

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ:
Σειράς «Λόγος»: Λ. Κολλάρος
Σειράς «Παλαιά Διαθήκη»: Γ. Αδάμ
Σειράς «Καινή Διαθήκη»: Στ. Δεληγιάννης
Ειδικών αφιερωμάτων: Μελ. Μελετιάδης
Ποίηση, Προσευχές: Λιλ. Βαλαή

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: Στέφανος Μοσσιδής

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ: Παναγιώτης Τας

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μυρτώ Σακινίδου

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ: Γιώργος Σάκος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Μαίρη Αλάγιαλη
Λεωφ. Αμαλίας 50 - 105 58 Αθήνα
ΑΡΙΘΜ. ΛΟΓ. ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΡΗΛΑ:
149-00-2786-004611 (Ι. Εμμανουήλ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ:
Θεσ/νίκης: Δημήτρης Σοφός
Κατερίνης: Πάρις Παπαγεωργίου
Κέρκυρας: Βέτα Παντελιού
Χαλκίδας: Νίκος Παντελής
Βοστώνης: Τάκης Τσανικλίδης

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Εσωτερικό & Κύπρος € 10
Ευρώπη: € 26 - ΗΠΑ USD 30
Καναδάς, Αυστραλία κ.λπ. Δολ. 40

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: € 1,00

ISSN 1106-4250

Τα ευπρόσδεκτα άρθρα αποχτούν τις απόψεις των συγγραφέων. Η σύνταξη του περιοδικού διατηρεί το δικαίωμα να κάνει συντομεύσεις ή αλλαγές στα προς δημοσίευση κείμενα. Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΚΑΙ Η ΣΩΤΗΡΙΑ: Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ

του κ. Λ. Κολλάρου

“Ότε λοιπόν έλαβε το όξος ο Ιησούς, είπε, Τετέλεσται και κλίνας την κεφαλήν παρέδωκε το πνεύμα”

Ιωά. ιθ' 30

Πολύ κίνηση παρουσίαζε ο λόφος του Γολγοθά εκείνο το πρωί της Παρασκευής. Ασυνήθιστος ήταν ο συνωστισμός και το πλήθος για το συγκεκριμένο εκείνο μέρος. Τι ευχαρίστηση θα μπορούσαν να έχουν οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ συχνάζοντας σε έναν τόπο που το χώμα του ήταν πιθανώς γενναιόδωρα ποτισμένο με το αίμα των ομοεθνών τους! Πολύ πιθανόν εκεί να είχαν σταυρωθεί από τους κατακτητές Ρωμαίους και άλλοι Ιουδαίοι. Γιατί λοιπόν να επισκεφθούν ένα μέρος που έξιζε πληγές; Ήταν βέβαια ο Γολγοθάς «**έξω της πύλης**» (Εβρ. ιγ' 12) δηλαδή κοντά στην Ιερουσαλήμ και συνεπώς αυτός ο λόφος συχνά θα άκουγε τον ήχο της περπατησιάς των περαστικών που έμπαιναν και έβγαιναν από τις πύλες των τειχών της. Τόσοι πολλοί να στέκονται όμως εκεί εκείνο το πρωινό είναι λίγο παράξενο. Οι ημέρες αυτές βέβαια ήταν οι ημέρες της γιορτής του Πάσχα – μιας πολύ μεγάλης γιορτής για τους Ιουδαίους και χιλιάδες ήταν οι προσκυνητές που συνέρεαν στην ιερή πόλη. Αναμενόμενο ήταν να υπάρχουν μέσα και γύρω της περισσότερες ανθρώπινες ψυχές τις ημέρες αυτές από ό,τι συνήθως. Εξηγούν όμως πλήρως αυτά τα δεδομένα τον λόγο για τον οποίο οι άνθρωποι αυτοί βρίσκονταν εκεί; Ήταν τυχαίο; Οφείλονταν στην εορτή; Πάμε καλύτερα λίγο πιο κοντά να δούμε τι συμβαίνει. Τα πρόσωπα όλων είναι στραμμένα προς την ίδια κατεύθυνση. Κοιτάζουν τρεις σταυρούς και ιδιαίτερα τον μεσαίο. Για την συντριπτική πλειοψηφία από αυτούς δεν ήταν κάποια συμπάθεια που τους τράβηξε σε κείνο το μέρος· δεν βρίσκονταν εκεί για να συμπονέσουν τον άνθρωπο που πριν από λίγο σήκωνε το βάρος του σταυρού αλλά τώρα ο σταυρός σηκώνει το βάρος αυτού του ανθρώπου· ήταν ο φθόνος αυτών των ανθρώπων που τους οδήγησε στο μέρος αυτό. Ούτε καν τους συγκράτησε από το να εκσφενδονίζουν εναντίον του λόγια ειρωνείας και περιφρόνησης το γεγονός ότι τώρα τουλάχιστον είχε αγγίξει το άκρον άωτον της ανθρώπινης οδύνης. Αυτοί ήταν απλοί άνθρωποι, Ιουδαίοι που αγαπούσαν την θρησκεία τους, τις τελετές τους, τον νόμο τους και φυσικά τον ναό τους. Αυτό που τώρα θυμούνται είναι ότι ο εσταυρωμένος κάποτε είχε μιλήσει για το χάλασμα του ναού και για την ανοικοδόμησή του από αυτόν σε τρεις ημέρες. Για μια τέτοια ιεροσουλία, όπως αυτοί το έβλεπαν, για μια

τέτοια αλαζονεία, όπως αυτοί το εννοούσαν, τώρα τον χλεύαζαν. Τώρα εξακόντιζαν εναντίον του όση λάσπη εμπαιγμού μπορούσαν να χωρέσουν τα χέρια τους. Παρατήρησε με πόση ένταση προσοχής τα μάτια τους είναι καρφωμένα επάνω στον άνθρωπο που ήταν ήδη καρφωμένος από καρφιά και πόσο λάμπει το πρόσωπό τους από ευχαρίστηση για την θέση του αυτή. Τώρα καταλαβαίνουμε για Ποιόν πρόκειται· πρόκειται για τον Ιησού. Ήταν διαφορετική εκείνη η σταύρωση και μοναδική αφού ήταν σχεδιασμένη από τον ίδιο τον Θεό εφόσον έτσι έπρεπε να γίνει προκειμένου να τελεσθεί εξιλέωση για τις αμαρτίες μας. Ακόμα ανάμεσα στον απλό κόσμο υπήρχαν και άλλοι που Τον χλεύαζαν επειδή ενώ έσωσε άλλους δεν μπορούσε, όπως αυτοί το έβλεπαν, να σώσει τον εαυτόν του! Παρατήρησε λίγο πιο προσεχτικά αυτούς τους τελευταίους. Αυτοί είχαν πλατύνει τα φυλακτήριά τους όσο δεν έπαιρνε άλλο, είχαν μεγαλύνει τα κράσπεδα των ιματίων τους τόσο που θα χρειάζονταν τουλάχιστον διπλάσιο ύφασμα (Ματ. κγ' 5) και είχαν τις Μωσαϊκές διατάξεις ως προμετωπίδια μεταξύ των οφθαλμών τους. Πρόκειται για τους γραμματείς και Φαρισαίους, τους αρχιερείς και τους πρεσβύτερους του λαού. Άκρωθ θρησκευόμενοι άνθρωποι οι περισσότεροι από αυτούς. Αγαπούσαν στο άκρο τη θρησκεία τους και ήταν υπερήφανοι για τα καλά τους έργα. Ήταν οι εξάαιρετοι μεταξύ των ανθρώπων, η αφρόκρεμα της καλοσύνης. Στην δική τους εκτίμηση η θρησκεία τους, η ηθική τους, η τήρηση των τελετών, τους είχαν ήδη βάλλει στον παράδεισο. «Αλλά αυτός ο υιός του τέκτονα τι μας λέει;» «Ουαί εις εσάς γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριτές». «Απαράδεκτο!», σκέφτονταν. «Επιπλέον διδάσκει ότι η ηθική μας δεν επαρκεί για σωτηρία και έχουμε ανάγκη να αναγεννηθούμε. Τέτοιοι λίθος προσκόμματος που είναι και τέτοια πέτρα σκανδάλου μόνο αν τον σταυρώσουμε θα ησυχάσουμε», διαλογίζονταν. Και πράγματι τώρα το είχαν πετύχει. Και ξαφνικά ακούγεται μια κραυγή· από τα χείλη του Ιησού: «Τετέλεσται». Και παρέδωκε το πνεύμα.

ΤΟ ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΚΑΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΩΤΗΡΙΑ

Η λέξη αυτή σήμαινε ότι κάτι είχε τελειώσει. Ο Ιησούς ο ίδιος δηλώνει επάνω στον σταυρό ότι

κάτι σημαντικό έχει έρθει στο τέλος της πορείας του. Εδώ είναι εύκολο να γλιστρήσει κάποιος και να υποθέσει ότι με τη κραυγή αυτή δήλωνε ότι τελειώνει η ζωή Του, ότι η ζωή Του έκλεισε τον κύκλο της, ότι έφθασε στο τέρμα της, ότι τελείωσε γι Αυτόν το ταξίδι της ζωής. Φυσικά πράγματι εκείνη την ώρα πέθανε αφού στο χωρίο μας βεβαιώνεται ότι «**και κλίνας την κεφαλήν, παρέδωκε το πνεύμα**». Δεν είναι δυνατόν όμως να εννοούσε το τέλος της ζωής Του προφέροντας τη λέξη αυτή. Πρώτον διότι αυτό ήταν εύκολο να το διαπιστώσει κανείς και μόνος του. Για τον καθένα ήταν εύκολο να δει ότι το σεπτό Του σώμα σταμάτησε να εισπνέει τον αέρα της γης αυτής, η νεκρική ακινησία απλώθηκε σε όλο Του το σώμα και η χλομάδα του θανάτου αποστράγγισε το χρώμα της ζωής από το ευλογημένο Του πρόσωπο. Ο θάνατος Του επιβεβαιώθηκε και από το κέντημα της λόγχης του στρατιώτη. Θα ήταν περιττό λοιπόν ο ίδιος ο Κύριος να φανερώσει το αυτονόητο και πασιφανές. Δεύτερον, η προσοχή του Υιού του Θεού δεν ήταν ποτέ στην διατήρηση της ζωής Του και στην μακροζωία αλλά στο να τελειώσει το έργο που ο Πατέρας του έδωσε να κάνει. Αυτό που ο Πατέρας του έδωσε να κάνει ήταν το

έργο της σωτηρίας· αυτό ήταν η μέριμνα Του, η μακαριότητά Του, η ευτυχία Του, η ικανοποίησή Του, η τροφή Του και η τρυφή Του, αν και γνώριζε σε όλο της το βάθος την οδύνη στην οποία αυτό θα τον βύθιζε. Αυτό ήταν εκείνο που είχε τελειώσει και είχε ολοκληρωθεί όταν ο οριζοντας αντήχησε με την λέξη «τετέλεσται». Είχε τελειώσει όχι απλά η ζωή Του αλλά το έργο της λύτρωσης, της σωτηρίας, της ικανοποίησης των απαιτήσεων

της θεϊκής δικαιοσύνης, της πλήρους και διαπαντός εξιλέωσης. Το έργο αυτό τώρα στεκόταν τέλειο και ολοκληρωμένο ενώπιον του βλεμματός του αγίου και δικαίου Θεού χωρίς να υποβαθμίζεται από κάποια ατέλεια, ελαττωματικότητα, ανεπάρκεια. Το έμπειρο βλέμμα της θεϊκής επιθεώρησης αδυνατούσε να διακρίνει έστω κάποια λεπτομέρεια που να χρήζει βελτίωσης. Αν και τίποτα δεν είναι αδύνατον εις τον Θεό, εν τούτοις τώρα η διαπίστωση κάποιας ανάγκης για συμπλήρωση και βελτίωση του εξιλεωτικού αυτού έργου ήταν αδύνατη εις τον Θεό. Επρόκειτο για ένα έργο άπειρης τελειότητας και αξίας, ισότιμης με την άπειρη και θεϊκή αξία του προσώπου του Σωτήρα που ικανοποιούσε και Αυτόν τον ίδιο τον Θεό Πατέρα αλλά και όλες τις απαιτήσεις της θεϊκής δικαιοσύνης. Αυτός που βλέπει ελάττωμα και εις τους αγγέλους Του (Ιώβ δ'18) δεν μπορούσε να δει ελάττωμα στον Υιόν Του και στο σταυρικό έργο Του. Αυτό ήταν θεϊκά τέλειο και ανεπίδεκτο οποιασδήποτε προσθήκης. Είχε τελειώσει μια για πάντα. Εάν έτσι έχουν τα πράγματα τότε η λέξη αυτή είναι η πιο γλυκιά νότα που μπορεί να ακουστεί από τα αφτιά αμαρτωλών ψυχών. Το τετέλεσται είναι σαν κάποιο μήνυμα ενός αγγέλου από τον ουρανό που έρχεται και μας διαβεβαιώνει ότι υπάρχει ευαγγέλιο και ότι επιπλέον το έργο για την σωτηρία μας έχει τελειώσει. Αλλά γιατί χρειαζόμαστε άγγελο να μας το πει; Ο ίδιος ο Χριστός το είπε!

Η ΑΝΑΓΚΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΑΣ

Το τετέλεσται δημιουργεί την ανάγκη υποδοχής του Χριστού στην καρδιά εκ μέρους του ανθρώπου. Αφού το τετέλεσται της σωτηρίας είναι ο Χριστός και το έργο Του, άρα η λήψη της σωτηρίας είναι η υποδοχή του ίδιου του Χριστού και του έργου Του στην καρδιά. Η διατήρηση της ανθρωπίνης ζωής που βρίσκεται στο νερό και την τροφή δημιουργεί την ανάγκη να μπορούμε στον κόπο να βάλλουμε το ποτήρι με το νερό στα χείλη μας και να αδειάσουμε το πιάτο που βρίσκεται στο τραπέζι μπροστά μας. Μπορούμε να εφαρμόσουμε την ίδια λογική και στα πνευματικά. Αφού στο αίμα του σταυρωμένου Χριστού βρίσκεται ολόκληρη η σωτηρία του ανθρώπου, το συμπέρασμα ότι με την αποδοχή αυτού του αίματος δια της πίστεως (Ρωμ.ε'2) μας δίνεται το δώρο της εισόδου στην παρουσία του Θεού και της σωτηρίας δεν μπορεί να είναι λανθασμένο. Ο Χριστός σταυρώθηκε όχι απλώς για να το ξέρουμε, αλλά για να Του ζητήσουμε να καταλύσει μονίμως μέσα στην καρδιά. Η υποδοχή αυτή του Χριστού στην καρδιά του ανθρώπου και η

δια της πίστεως αποδοχή του αίματός Του σαν το μόνο μέσο σωτηρίας, είναι μια ευλογημένη κίνηση και μια ευλογημένη διάθεση των φωτισμένων ψυχών αμαρτωλών ανθρώπων, που έχουν διδαχθεί από το Πνεύμα του Θεού το μυστικό της σωτηρίας. Η υποδοχή του Χριστού στην καρδιά είναι κάτι τόσο διαφορετικό από μια απλή συναίνεση με την αλήθεια ή από μια απλή ένταξη μας σε κάποια εκκλησιαστική οργάνωση όσο διαφορετικό είναι ένα σπίτι από ένα τάφο. Η αποδοχή

του τετελεσμένου έργου του Χριστού προς σωτηρία της ψυχής είναι η ασίγαστη διάθεση της καρδιάς να ανοίξει και να υποδεχθεί τον υψηλό προσκεκλημένο και τιμημένο Αρχηγό της ζωής και Δωρητή της σωτηρίας. Κάτι τέτοιο είναι μια εσωτερική διεργασία, άγνωστη στον υπόλοιπο κόσμο, κατά την οποία πρωτεύοντα ρόλο παίζει η καρδιά που αντιλαμβάνεται την απόλυτη επάρκεια του εσταυρωμένου και αναστημένου Χριστού για την σωτηρία του ανθρώπου και Του ζητά να την επισκεφθεί και με αυτήν την επίσκεψη να διαγράψει μια για πάντα το ανεξόφλητο μέχρι εκείνη τη στιγμή, χρέος της αμαρτίας. Μια τέτοια ψυχή ανταποκρίνεται στο κάλεσμα του ύμνου

Μηδαμώς αμφιβάλεις την θεϊαν φωνήν

Προσκαλούσαν εις δρόμον ζωής

Ο Χριστός ιλασμόν εντελή παρασχών

Αναμένει Αυτόν να δεχθείς.

Τρέξε όμως τώρα να μιλήσεις στους παριστάμενους αρχιερείς, γραμματείς και Φαρισαίους προτού φύγουν από τον Γολγοθά μια που ξεψύχησε ο Χριστός, τελείωσε η ευχαρίστησή τους και εκπληρώθηκαν το σχέδιά τους. Μίλησέ τους για την ανάγκη υποδοχής του προσώπου αυτού μέσα στις καρδιές τους και θα πάρεις απάντηση από τα ειρωνικά χαμόγελά τους και την έκφραση έκπληξης στα πρόσωπά τους. Τέτοια υποδοχή, για άγιους Φαρισαίους είναι ανήκουστη και ανάξια λόγου. Γι αυτούς είναι και

Ο Χριστός σταυρώθηκε όχι απλώς για να το ξέρουμε, αλλά για να Του ζητήσουμε να καταλύσει μονίμως μέσα στην καρδιά

παράλογη. «Εμείς, οι αρχηγοί της θρησκείας, να ζητήσουμε από αυτόν τον κατάδικο να έρθει στην καρδιά μας; Ανήκουστο! Απαράδεκτο! Εμείς δεν έχουμε ανάγκη να μας δοθεί η σωτηρία δωρεάν. Δεν χρειαζόμαστε κανέναν άλλον να «τελειώσει» το έργο της σωτηρίας για μας. Είμαστε ικανοί να το τελειώσουμε και μόνοι μας. Η θέση που κατέχουμε ως κλήρος στις ιερατικές τάξεις είναι η εγγύηση της σωτηρίας μας». Αυτή περίπου θα ήταν η απάντηση που θα σου πετούσαν στα μούτρα.

ΤΟ ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΙ ΤΗΝ ΕΛΕΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Εάν το τετέλεσται του Κυρίου δηλώνει την ολοκλήρωση της σωτηρίας, τότε ο ίδιος ο Κύριος παραδέχεται την ύπαρξη της αμαρτίας στη ζωή του ανθρώπου. Αφού υπάρχει πυρκαγιά υπάρχει και η ανάγκη κατάσβεσής της μέχρι το έργο της κατάσβεσης να τελειώσει. Η χειρότερη πυρκαγιά που υπάρχει είναι αυτή που η αμαρτία άναψε στη ζωή μας. Με τον θάνατό Του ο Υιός πέτυχε την κατάσβεση της αμαρτίας. Δεν θα ήταν ανάγκη να πει το τετέλεσται εάν δεν υπήρχε ανάγκη να ξεκινήσει και να τελειώσει κάποιο έργο, ήτοι της αφαίρεσης της αμαρτίας. Αφού γίνεται κάποιο έργο, τούτο προϋποθέτει την ανάγκη να γίνει αυτό το έργο. Νομίζεις ότι ο Χριστός θα αναλάμβανε το έργο αυτό εάν δεν υπήρχε στην ανθρώπινη ζωή η λέπρα της αμαρτίας; Νομίζεις ότι ο Χριστός ανέλαβε και υπέφερε κάνοντας ένα έργο που ήταν μάταιο και περιττό; Δεν πρέπει να είσαι στα καλά σου αν το πιστεύεις αυτό! Δεν αποδεικνύει το έργο του Χριστού στον σταυρό και το τετέλεσται ότι ο άνθρωπος είναι ελεεινά ακάθαρτος από την λίγδα της αμαρτίας; Ασφαλώς και αυτό αποδεικνύει. Αποδεικνύει την ελεεινότητα του ανθρώπου. Να γιατί το αληθινό νόημα του σταυρού και η ανάγκη υποδοχής του Κυρίου στην καρδιά είναι σκάνδαλο εις τους ανθρώπους. Να γιατί ακόμα και οι θρησκευόμενοι, και μάλιστα περισσότερο αυτοί, δεν έχουν συμπεριλάβει ανάμεσα στα θρησκευτικά τους καθήκοντα την αποδοχή αυτή του Χριστού. Θα κάνουν οτιδήποτε άλλο αλλά όχι αυτό. Θα ανάψουν το κερι τους, θα γονατίσουν μπροστά σε κάποιο θρησκευτικό αντικείμενο ή σύμβολο, θα φιλήσουν το ένα και το άλλο, θα νηστέψουν μέχρι παραλυσίας, θα γιορτάσουν το Πάσχα και την ανάσταση, θα κάνουν χίλιες φορές το σημείο του σταυρού, θα επισκεφθούν μοναστήρια και εκκλησίες, θα αυτοεπιβάλλουν στον εαυτόν τους την μια ή την άλλη τιμωρία για κάποια αμαρτία τους, θα υποστούν τα επιτίμια που τους επέβαλλε κάποιος άλλος, αλλά δεν θα θελήσουν να δεχθούν τον Χριστό στην καρδιά σαν το μόνο μέσο που εξασφαλίζει στον άνθρωπο την σωτηρία από την αμαρτία. Οι τάξεις των Φαρισαίων είναι πολυπληθείς και σήμερα. Θρησκευόμενοι ναι, ανακαινισμένοι Χριστιανοί όχι.

Αγαπητή ψυχή, εάν είσαι απόγονος των αρχαίων Φαρισαίων και εάν είσαι απλά θρησκευόμενος, να γνωρίζεις ότι ο Θεός δεν δώροδοκείται με θυμιάματα και με τελετές που είναι τόσο ξηρές όσο και η σκόνη που κοιμάται πάνω στα έπιπλά σου. Ο Ύψιστος ευαρεστείται με εκείνους που έχουν μέσα τους συντριμμένη καρδιά από την συναίσθηση της αμαρτίας τους και αυτοί είναι εκείνοι που τελικά εμπιστεύονται το

τετελεσμένο έργο σωτηρίας του Χριστού και ακολουθούν ουσιαστικά στη ζωή τους Αυτόν ενώ οι θρησκευόμενοι παρατρέχουν το τετέλεσται του Χριστού και κρατάν απλά τα θρησκευτικά φλούδια. Το ευσεβές βλέμμα σου, οι ευλαβικές κινήσεις σου στους ιερούς ναούς τις μέρες του Πάσχα, το ψήσιμο του αρνιού, ο χορός και τα κόκκινα αυγά δεν μπορούν να σώσουν ούτε μια τρίχα της κεφαλής σου.

Τι να πούμε δε και για τον κύριο Ηθικό! Αυτόν του αρέσει να ακούει ηθικοπλαστικά κηρύγματα, όπως τα αποκαλούν μερικοί άνθρωποι, γιατί αυτά καθρεφτίζουν του πιστά τον δικό του τρόπο σωτηρίας. Από ηθική έχει τόσο πολλή που κοντεύει να πνιγεί μέσα σ' αυτή. Πες του όμως ότι πρέπει να σωθεί με τον ίδιο τρόπο που σώζεται ο τελώνης και η πόρνη και θα σε περάσει για παρανοϊκό. Μα, το τετέλεσται αυτό δείχνει: ότι ο δρόμος σωτηρίας είναι ο ίδιος για όλους. Βέβαια αυτό δεν μπορεί να το καταλάβει ο κύριος Ηθικός. Πράξεις και πάλι πράξεις – αυτή είναι η θεολογία και το δικό του ευαγγέλιο. Γι αυτόν η διαδικασία σωτηρίας συνεχίζεται για όλη τη ζωή. Σύμφωνα με την νοοτροπία αυτών που πιστεύουν ότι σώζονται με τα «καλά τους έργα» ο Χριστός δεν έπρεπε επάνω στον σταυρό να πει «Τετέλεσται»· έπρεπε να πει «Συνεχίζεται»· και μάλιστα πιο ολοκληρωμένα έπρεπε να πει, «Συνεχίζεται από τον ίδιο τον άνθρωπο και την εκκλησία του», παραδίδοντας έτσι την σκυτάλη στον άνθρωπο. Ο Χριστός όμως είπε «ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ». Το έργο της σωτηρίας το τελειώσε Αυτός και δεν χρειάζεται να προσθέσουμε τα δικά μας κουρέλια. Εκείνο που χρειάζεται είναι να το δει αυτό ο άνθρωπος, να παραδεχθεί την αμαρτωλότητα του και με τα δάκρυα της μετάνοιας να γονατίσει και να ζητήσει από τον ζωντανό Σωτήρα άφεση αμαρτιών. Αυτό είναι μια προσωπική υπόθεση αλλά προσωπική είναι και η σωτηρία που προσφέρει ο Χριστός. Οι άνθρωποι δεν σώζονται από την αμαρτία τους ομαδικά· η σωτηρία και η δικαίωση του ανθρώπου ήδη από την ζωή αυτή δεν είναι ούτε οικογενειακή υπόθεση, ούτε εθνική υπόθεση, ούτε εκκλησιαστική υπόθεση, ούτε έχει σχέση με το σε ποια χώρα έτυχε να γεννηθεί ένας άνθρωπος. Το ότι γεννηθήκαμε στην Ελλάδα και βαπτισθήκαμε δεν μας κάνει αυτόματα Χριστιανούς. Ο Χριστός μας κάνει Χριστιανούς. Το ότι γιορτάζουμε το Πάσχα ή τα Χριστούγεννα δεν αποδεικνύει ότι είμαστε και πράγματι του Χριστού. Έχει μπει ο Χριστός στην καρδιά σου; Αυτός ζει στους ουρανούς. Ζει όμως και στην καρδιά σου; Μήπως προσπαθείς να τελειώσεις αυτό που ήδη έχει τελειώσει Ο ΧΡΙΣΤΟΣ; Πρόσεχε λοιπόν μήπως πυγμαχείς με τον αέρα και βαδίζεις σε δρόμο που δεν οδηγεί πουθενά, ή μάλλον κάπου οδηγεί αλλά όχι εκεί που νομίζεις εσύ. Πρόσεχε μήπως κτίζεις με σκέτη άμμο, μήπως ανοίγεις τρύπες στο νερό με την ελπίδα ότι θα μείνουν για πάντα, μήπως καταθέτεις στον λογαριασμό σου μηδενικά ποσά, μήπως ψάχνεις για χρυσάφι εκεί που δεν υπάρχει, μήπως νομίζεις ότι η σκουριά σου είναι πλούτος. Πάρε μια για πάντα στα σοβαρά το Πάσχα, πάρε στα σοβαρά το Τετέλεσται, πάρε στα σοβαρά την σωτηρία σου.

Ο κ. Α. Κολλάρος είναι κήρυκας του Ευαγγελίου στην Ε.Ε.Ε. Ιωαννίνων.

Το βιβλίο του προφήτη Μαλαχία

Πού είναι ο Θεός της κρίσης; Η Ημέρα του Ερχομού του Κυρίου

του αιδ. Γ. Αδάμ

Η περικοπή ξεκινάει με μια ακόμη άρνηση και αντίλογο στο Θεό. Οι άνθρωποι παραπονιούνται στο Θεό ότι οι κανόνες Του δεν είναι δίκαιοι. Ο Θεός, λοιπόν απαντάει πως ο ερχομός Του με δικαιοσύνη θα σημάνει την κρίση όλων αυτών που αμφισβητούν τη δικαιοσύνη του. Η εκπλήρωση αυτής τη κρίσης όμως, ήταν εντελώς διαφορετική από αυτή που ο ανθρώπινος νους μπορούσε να σκεφτεί. Εξάλλου ο Θεός, είναι Θεός των εκπλήξεων.

Μαλαχίας 2:17-3:5

Η περικοπή ξεκινά με ένα διάλογο ο οποίος ως τώρα πρέπει να έχει γίνει πολύ γνωστός. Μια αμφισβήτηση του Θεού εκ μέρους των ανθρώπων. Με τα λόγια σας καταβαρύνετε τον Κύριο· και λέτε: Με τι τον καταβαρύνουμε; (2:17). Ο Θεός, λοιπόν, κάνει μια δήλωση και αυτοί ευθέως αμφισβητούν αυτά που ειπώθηκαν.¹

Αρνούνται, να παραδεχτούν το λάθος τους, δε δέχονται τον έλεγχο. Τώρα βέβαια τα διαβάζουμε εμείς αυτά, και συμφωνούμε. Δεν είναι εκεί το ζητούμενο, όμως. Το ζητούμενο είναι μήπως και εμείς κάνουμε το ίδιο! Μήπως μάλιστα το έχουμε συνηθίσει τόσο πολύ που δεν το καταλαβαίνουμε; Όταν αμφισβητούμε την αλήθεια του Λόγου του Θεού, όταν αμφιβάλουμε για τη σοφία του, το ίδιο κάνουμε. Μπορεί να μην το λέμε με τα λόγια μας, αλλά το λέμε με τις πράξεις μας.

Ο Θεός λοιπόν, λέει εδώ, πως «τα λόγια σας με κατεβάρυναν». Συνήθως αυτό το λέμε όταν κάποιος επαναλαμβάνει τον εαυτό του, λέει τα ίδια, πάλι και πάλι και πάλι, αυτό κουράζει, το βαριέσαι, καταβαρύνει. Καθώς μελετούμε το κείμενο όμως, μαθαίνουμε πως αυτό που κατεβάρυνε τον Κύριο δεν ήταν τόσο η επανάληψη, όσο η φύση της μουρμούρας τους! Ο Θεός προσβάλλεται γιατί τον κατηγορούν για αδικία. Με τα λόγια σας καταβαρύνετε τον Κύριο· και λέτε: Με τι τον καταβαρύνουμε; Με το να λέτε: "Καθένας που πράττει κακό είναι ευάρεστος μπροστά στον Κύριο, κι αυτός ευδοκεί σ' αυτούς;" ή: "Πού είναι ο Θεός της κρίσης;" (Μαλ. 2:17). Με απλά λόγια ο λαός έλεγε το εξής: *Οι κακοί ευημερούν. Οι ασεβείς γίνονται πλούσιοι. Εμείς λοιπόν (που κάνουμε το καλό, δεν το λένε, το εννοούν, όμως) γιατί δεν γινόμαστε πλούσιοι; Άρα ο Θεός είναι άδικος. Που είναι ο Θεός της κρίσης;*
Χρειάζεται να έχουμε δύο πράγματα στο νου μας

σχετικά με την κατηγορία στο Θεό ότι είναι άδικος.

Πρώτον, αυτός που κατηγορεί το Θεό για αδικία ως θυμάται πως αυτό είναι τρομακτικά αλαζονικό. Απαιτεί φοβερή αλαζονεία να κατηγορείς το Θεό πως είναι άδικος. Αυτή η κρίση, απαιτεί ο πάνσοφος, άγιος, παντογνώστης, κυρίαρχος Θεός του σύμπαντος, να κατεβεί στο δικό μας επίπεδο, να απολογηθεί, να υπερασπιστεί τον εαυτό Του με βάση τα δικά μας ανθρώπινα κριτήρια δικαιοσύνης.

Ας θυμόμαστε πως ο Θεός κυβερνούσε το σύμπαν μια χαρά πριν καν εμείς γεννηθούμε στον κόσμο αυτό. Σηκώνει ηγέτες, έθνη και τους κατεβάζει. Κρίνει άτομα με τις αναπόφευκτες συνέπειες της αμαρτίας στη ζωή τους. Τιμωρεί τους κακούς και ευλογεί τους δίκαιους. Υπόσχεται πως μια μέρα κάθε παρακοή θα λάβει δίκαιη ανταπόδοση. Όλα αυτά τα κάνει πολύ

καλά χωρίς τη δική μας βοήθεια. Και όμως, όταν κάτι δε γίνει όπως εμείς το είχαμε σκεφτεί ή φανταστεί, ή αν κάτι δε μας αρέσει, ή δε συμφωνούμε, ή δε μπορούμε να το καταλάβουμε, απλά και εύκολα κατηγορούμε το Θεό για αδικία και τον εγκαλούμε. Αυτό, όμως, δεν είναι απλά τόλμη, είναι αλαζονεία.

Αλαζόνας είναι αυτός που δεν έχει συναίσθηση του ποιος είναι, ποια η θέση του,

τι γνώσεις έχει και πιστεύει πως στέκεται πάνω από καθετί. Επίσης αλαζόνας είναι αυτός που δεν ξέρει να χρησιμοποιήσει τη θέση του, τις γνώσεις του σωστά, αλλά εκμεταλλεύεται όλα αυτά για το δικό του συμφέρον καταχρώμενος τη θέση του.

Δεν είμαστε ίσοι με το Θεό και ούτε θα γίνουμε ποτέ. Αυτός είναι ο Θεός και εμείς πρόβατα της βοσκής Του. Δεν έχουμε το δικαίωμα να κρίνουμε ειδικά όταν ξέρουμε καλά πως δεν τα γνωρίζουμε όλα. Και αυτή μας η άγνοια μεγιστοποιείται όταν συγκριθούμε με το Θεό ο οποίος τα γνωρίζει όλα, ενώ εμείς όχι.

Δεύτερον το να κατηγορεί κανείς το Θεό πως είναι άδικος, είναι ενοχλητικά συχνό. Το βλέπουμε

Ο Θεός ήρθε στο πρόσωπο του Χριστού. Τι έκανε ο Χριστός; Δικαιοσύνη και κρίση δεν ζητούσαν οι άνθρωποι; Πήραν ενός άλλου είδους δικαιοσύνη. Η αμαρτία τιμωρήθηκε, αλλά στο πρόσωπο του Χριστού.

αυτό σε όλη την Αγία Γραφή. Από τη Γένεση ακόμη, όταν ο Θεός ρωτάει τον Αδάμ, "Μήπως έφαγες από το δέντρο, από το οποίο σε πρόσταξα να μη φας;" (Γέν. 3:11) Θυμάστε την αντίδραση του Αδάμ: "Η γυναίκα που μου έδωσες για να είναι μαζί μου, αυτή μου έδωσε από το δέντρο και έφαγα" (Γέν. 3:12). Κάτι παρόμοιο έκανε και η γυναίκα ρίχνοντας το φταίξιμο στο φίδι. Ξέρουν ότι είναι ένοχοι, καταλαβαίνουν ότι φταίνε, αλλά προσπαθούν να μεταθέσουν την ευθύνη και τη μεταθέτουν στο Θεό! *Αν δεν ήταν η γυναίκα που μου έδωσες εσύ, Θεέ δε θα είχε συμβεί αυτό που συνέβηκε.* Με άλλα λόγια ο Θεός φταίει για ό,τι έγινε.

Εμείς άραγε, ποιον κατηγορούμε για τις περιστάσεις μας; Μήπως τους άλλους ανθρώπους; Μήπως το Θεό; Σαφώς ο Θεός είναι κυρίαρχος πάνω σε αυτά που μας συμβαίνουν. Τα ελέγχει, τα επιτρέπει, τα προβλέπει. Τη συμπεριφορά μας, όμως, τη διαλέγουμε εμείς. Όπως επίσης και την εμπιστοσύνη μας, ή την απιστία μας προς το Θεό, ο οποίος πάντα είναι αγαθός και ποτέ δεν κάνει λάθη. Κυρίως όμως, είμαστε υπεύθυνοι για το αν θα αμαρτήσουμε ή όχι. Αν θα κάνουμε τελικά αυτό που ξέρουμε ότι δεν πρέπει ή όχι.

Και πρέπει να καταλάβουμε πως δεν τα ξέρουμε όλα. Δεν μπορούμε να καταλάβουμε γιατί ο Θεός κάποια πράγματα τα επιτρέπει και τα ανέχεται και κάποια όχι. Κρίνουμε βλέποντας λίγα, έχοντας περιορισμένο οπτικό πεδίο. Και όποτε το κάνουμε αυτό, καταλήγουμε σε λάθος συμπεράσματα. Καταλήγουμε να λέμε: Καθένας που πράττει κακό είναι ευάρεστος μπροστά στον Κύριο, κι αυτός ευδοκεί σ' αυτούς (Μαλ. 2:17β). Αυτό όμως, είναι μια λάθος κρίση, έστω και αν στο δικό μας μυαλό φαίνεται σωστή.

Οι χριστιανοί πιστεύουν ότι ο Θεός είναι δίκαιος παρότι γνωρίζουμε πως αδικίες συμβαίνουν στη ζωή αυτή. Αυτό είναι κάτι που το διαβάζουμε και μέσα στην Αγία Γραφή. Γράφει αυτό τον προβληματισμό στον Ψαλμό 73:1-13, "Αγαθός, πραγματικά, είναι ο Θεός στον Ισραήλ, στους καθαρούς στην καρδιά. Εμένα, όμως, τα πόδια μου σχεδόν κλονίστηκαν· παρολίγο τα βήματά μου γλίστησαν.

Επειδή, ζήλεψα τους μωρούς, βλέποντας την ευτυχία των ασεβών. Για τον λόγο ότι, δεν υπάρχουν λύπες στον θάνατό τους, αλλά η δύναμή τους είναι στερεή. Δεν είναι με κόπους, όπως οι άλλοι άνθρωποι· ούτε μαστιγώνονται μαζί με τους υπόλοιπους ανθρώπους.

Γι' αυτό, η υπερηφάνεια τους περικυκλώνει σαν περιδέραιο· η αδικία τους σκεπάζει σαν ιμάτιο. Τα μάτια τους εξέχουν από το πάχος· ξεπέρασαν τις επιθυμίες τής καρδιάς τους. Εμπαίζουν, και με πονηριά μιλούν καταδυναστεία· μιλούν υπερήφανα. Βάζουν το στόμα τους στον ουρανό, και η γλώσσα τους διατρέχει τη γη. Γι' αυτό, ο λαός του θα στραφεί εδώ· και γι' αυτούς εκπιέζονται νερά ενός γεμάτου ποτηριού. Και λένε: Πώς τα γνωρίζει αυτά ο Θεός; Και: Υπάρχει γνώση στον Ύψιστο; Δέστε, αυτοί είναι ασεβείς,

και ευτυχούν για πάντα· αυξάνουν τα πλούτη τους. Επομένως, μάταια καθάρισα την καρδιά μου, και ένιψα τα χέρια μου με αθωότητα."

Όλοι έχουμε νοιώσει έτσι. Έχουμε νοιώσει πως δεν αξίζει να είσαι σωστός. Δεν ωφελεί να είναι πιστός στο Θεό κάποιος γιατί δεν υπάρχει ανταμοιβή. Γιατί να πιστεύω στο Θεό όταν οι άλλοι που κάνουν ό,τι θέλουν περνάνε καλύτερα;

Τα εδάφια, λοιπόν, που μελετούμε από τον Μαλαχία απαντούν στο ερώτημα αυτό. Με τα λόγια σας καταβαρύνετε τον Κύριο· και λέτε: Με τι τον καταβαρύνουμε; Με το να λέτε: Καθένας που πράττει κακό είναι ευάρεστος μπροστά στον Κύριο, κι αυτός ευδοκεί σ' αυτούς· ή: Πού είναι ο Θεός της κρίσης; (Μαλ. 2:17). Αυτό δε λέει και ο λαός; Υπάρχει Θεός; Που είναι ο Θεός; Δεν τα βλέπει αυτά;

Δύο πράγματα μας διδάσκουν λοιπόν τα επόμενα εδάφια. Δύο απαντήσεις δίνουν. Πρώτον, ο Θεός έρχεται, και θα υπάρξει κρίση. Δεύτερον, όλοι οι ασεβείς θα κριθούν συμπεριλαμβανόμενων και αυτών που δε συμφωνούν με τον τρόπο που ο Θεός κυβερνά.

Αυτό βέβαια που εννοείται στα εδάφια αυτά, είναι πως αν ο Θεός δεν έρχεται άμεσα (τώρα που Τον θέλουμε εμείς οι άνθρωποι) για να κρίνει, αυτό σημαίνει πως είναι Θεός χάρις (εκτός από Θεός δικαιοσύνης), γιατί αν ερχόταν τώρα, κανένας δε θα μπορούσε να σταθεί μπροστά Του.

Ας δούμε τι υπόσχεται ο Θεός. Υπόσχεται πρώτα "Δέστε, εγώ στέλνω τον άγγελό μου, και θα προπαρασκευάσει τον δρόμο μπροστά μου" (Μαλ. 3:1). Ο άγγελος είναι αυτός που φέρνει την

αγγελία, ο αγγελιοφόρος. Είναι ενδιαφέρον γιατί στα Εβραϊκά «Μαλαχίας» σημαίνει ο αγγελιοφόρος μου. Ο προφήτης Μαλαχίας όμως δε μιλάει για τον εαυτό του. Τα λόγια "θα προπαρασκευάσει τον δρόμο μπροστά μου", είναι παρμένα από μια πολύ γνωστή προφητεία του Ησαΐα 40:3-5, μια προφητεία που ήταν πολύ δημοφιλής στους Εβραίους της περιόδου εκείνης.² Αυτός ο αγγελιοφόρος μαθαίνουμε και από τα 4 ευαγγέλια πως ήταν ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, ο πρόδρομος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.³ Παντού λοιπόν το πρόσωπο του αγγελιοφόρου που υποσχέθηκε ο Θεός να στείλει, είναι ο Ιωάννης ο Βαπτιστής.

Υπάρχει όμως και μια δεύτερη υπόσχεση του Θεού στον προφήτη Μαλαχία, πως ο Θεός θα έρθει ο ίδιος. Είναι όμορφη η υπόσχεση εκ μέρους του Θεού ότι θα στείλει κάποιον. Ο Θεός για χρόνια έστειλε στο λαό Του ανθρώπους, τους προφήτες, έστειλε τον Ησαΐα, τον Ιερεμία, τον Ιεζεκιήλ και το Δανιήλ, αλλά και άλλους. Σε αυτή τη χρονική στιγμή στέλνει τον Μαλαχία, μέσω του οποίου υπόσχεται να στείλει τον Ιωάννη τον Βαπτιστή, το οποίο και έκανε. Κάθε ένας από αυτούς τους ανθρώπους ήταν και ένα δώρο του

**Δεν είμαστε ίσοι με το Θεό
και ούτε θα γίνουμε ποτέ.
Αυτός είναι ο Θεός και εμείς
πρόβατα της βοσκής Του.
Δεν έχουμε το δικαίωμα
να κρίνουμε ειδικά όταν ξέρουμε
καλά πως δεν τα γνωρίζουμε όλα.
Και αυτή μας η άγνοια
μεγιστοποιείται όταν συγκριθούμε
με το Θεό ο οποίος τα γνωρίζει
όλα, ενώ εμείς όχι**

Θεού.

Τώρα, όμως ο Θεός υπόσχεται πως δε θα στείλει κάποιον άλλο άνθρωπο, αλλά θα έρθει ο ίδιος! "Δέστε, εγώ στέλνω τον άγγελό μου, και θα προπαρασκευάσει τον δρόμο μπροστά μου· και ο Κύριος, που εσείς ζητάτε, θάρθει ξαφνικά στον ναό του, ναι, ο άγγελος της διαθήκης, που εσείς θέλετε· δέστε, έρχεται, λέει ο Κύριος των δυνάμεων" (Μαλαχίας 3:1).

Θα έρθει ο αγγελιοφόρος πρώτα, και μετά θα έρθω εγώ, λέει ο Θεός. Αυτό ακριβώς που είχε προφητέψει και ο Ησαΐας: "Φωνή βωόντος εν τη ερήμω, Ετοιμάσατε την οδόν του Κυρίου. ευθείας κάμετε εν τη ερήμω τας τρίβους του Θεού ημών. Αυτό ακριβώς είχε στο νου του και ο βαπτιστής όταν είπε: Εγώ μεν σας βαπτίζω με νερό προς μετάνοια· εκείνος, όμως, που έρχεται πίσω από μένα είναι ισχυρότερος από μένα, του οποίου δεν είμαι άξιος να κρατήσω τα υποδήματα· αυτός θα σας βαπτίσει με Άγιο Πνεύμα και φωτιά" (Ματθαίος 3:11). Πρώτα δηλαδή έρχεται ο αγγελιαφόρος και μετά ο ίδιος ο Θεός!

Γράφει στην Καινή Διαθήκη πως με τον Βαπτιστή και τον Κύριό μας, τον Ιησού Χριστό αυτές οι προφητείες εκπληρώθηκαν. Αυτός που ήρθε ήταν ο «Κύριος». Ήταν όχι ένας προφήτης. Ήταν ο ίδιος ο Θεός. Γιατί ο Κύριος Ιησούς Χριστός ήταν Θεός.

Επιστρέφουμε λοιπόν τώρα πίσω στον Μαλαχία για να δούμε κάτι πολύ σημαντικό. Τι ζητάνε οι άνθρωποι; Δικαιοσύνη. "Με τα λόγια σας καταβαρύνετε τον Κύριο;" και λέτε: "Με τι τον καταβαρύναμε; Με το να λέτε: Καθένας που πράττει κακό είναι ευάρεστος μπροστά στον Κύριο, κι αυτός ευδοκεί σ' αυτούς· ή: Πού είναι ο Θεός τής κρίσης;" (Μαλ. 2:17). *Θεέ, έλα και κρίνε.*

Αφού λοιπόν ζητάνε δικαιοσύνη, δικαιοσύνη θα πάρουν. Αφού θέλουν ο Θεός να τιμωρήσει το άδικο, αυτό σημαίνει πως θα καταστρέψει και τους ίδιους.

Ο Θεός ως τώρα τους έχει υποσχεθεί δύο πράγματα: Θα στείλει τον αγγελιοφόρο του, και θα έρθει ο ίδιος.

(1) Δέστε, εγώ στέλνω τον άγγελό μου, και θα προπαρασκευάσει τον δρόμο μπροστά μου·

(2) και ο Κύριος, που εσείς ζητάτε, θάρθει ξαφνικά στον ναό του, ναι, ο άγγελος της διαθήκης, που εσείς θέλετε· δέστε, έρχεται, λέει ο Κύριος των δυνάμεων (Μαλαχίας 3:1).

Το μήνυμα που τους στέλνει ο Θεός είναι μήνυμα που περιέχει κρίση. Πιο κάτω στο εδάφιο 5 γράφει πως όταν θα έρθει ο Θεός θα γίνει το εξής:· Και θα σας πλησιάσω για κρίση· και θα είμαι μάρτυρας που σπεύδει ενάντια στους μάγους, και ενάντια σ' αυτούς που μοιχεύουν, και ενάντια στους επίορκους, και ενάντια σ' αυτούς που αποστερούν τον μισθό τού μισθωτού, που καταδυναστεύουν τη χήρα και τον ορφανό, κι αυτούς που αδικούν τον ξένο, κι αυτούς που δεν με φοβούνται, λέει ο Κύριος των δυνάμεων (Μαλαχίας 3:5). Θα έρθει λοιπόν ο Θεός, θα πλησιάσει για να

τους κρίνει, όχι με την έννοια της τελικής κρίσης, αλλά για να είναι μάρτυρας που μαρτυρεί εναντίον, όλων αυτών που τον αρνούνται.

Τι είδους κρίση είναι αυτή θα πει κάποιος; Κρίση είναι όταν έρχεται ο Θεός και καθορίζει ποιος θα πάει που αιώνια. Αυτή όμως εδώ, είναι μια αλλιώςτικη κρίση. Είναι μια κρίση εξαγνισμού, καθαρισμού. Γράφει στα προηγούμενα εδάφια στο 3 και το 4, "Και θα καθίσει σαν εκείνον που λιώνει και καθαρίζει το ασήμι· και θα καθαρίσει τούς γιους τού Λευί, και θα τους στραγγίσει σαν το χρυσάφι και το ασήμι, και θα προσφέρουν προσφορά στον Κύριο με δικαιοσύνη. Τότε, η προσφορά τού Ιούδα και της Ιερουσαλήμ θα είναι αρεστή στον Κύριο, καθώς στις αρχαίες ημέρες, και όπως στα προηγούμενα χρόνια" (Μαλαχίας 3:3-4).

Η εικόνα λοιπόν είναι η εξής. Πού είναι ο Θεός της κρίσης; Ρωτάει ο λαός. Ο Θεός είναι παρών και θα έρθει ο ίδιος. Τι θα κάνει για το λαό Του; Με επώδυνο τρόπο θα τον καθαρίσει. Θα είναι σαν εκείνον που λιώνει και καθαρίζει το ασήμι και το χρυσάφι. Ξέρετε πότε, λένε ότι έχει καθαριστεί καλά το πολύτιμο αυτό μέταλλο και ο χρυσοχόος, αργυροχόος είναι ευχαριστημένος; Όταν μπορεί να το κοιτάξει και να δει το πρόσωπο του να καθρεφτίζεται πάνω στο μέταλλο!

Ο Θεός θα έρθει, λέει ο προφήτης και θα εργαστεί στο λαό του, με επώδυνο τρόπο, θα τους καθαρίσει, θα τους τιμωρήσει, θα τους παιδέψει, μέχρι η εικόνα του Θεού χαρακτεί στη ζωή τους και το χαρακτήρα τους.

Παρά το γεγονός ότι οι άνθρωποι ζητούν δικαιοσύνη, ζητούν να τιμωρηθούν οι κακοί (προφανώς γιατί πιστεύουν ότι οι ίδιοι είναι καλοί και δεν έχουν συναίσθηση της δικής τους αμαρτίας), παρόλο που ζητούν

αυτό το αίτημα, ο Θεός απαντάει, (1) *θα στείλω τον αγγελιοφόρο μου και (2) θα έρθω ο ίδιος.*

Ο Θεός ήρθε στο πρόσωπο του Χριστού. Τι έκανε ο Χριστός; Δικαιοσύνη και κρίση δεν ζητούσαν οι άνθρωποι; Πήραν ενός άλλου είδους δικαιοσύνη. Η αμαρτία τιμωρήθηκε, αλλά στο πρόσωπο του Χριστού. Πλήρωσε ο Χριστός στο σταυρό τις αμαρτίες όλων μας, γιατί αν τις πληρώναμε εμείς δε θα ήμασταν εδώ σήμερα. Ο Θεός είπε ότι θα κρίνει. Έκρινε την αμαρτία μας, τιμωρώντας τον Χριστό.

Οι άνθρωποι ζητούσαν να τιμωρηθούν οι κακοί, και ο Θεός τιμώρησε τον εαυτό Του! Έκρινε την αμαρτία στη σάρκα Του όπως διαβάζουμε αλλού. Για να ικανοποιηθεί η δικαιοσύνη του Θεού και να μπορούμε να βρισκόμαστε εμείς συγχώρεση, αν συναισθανθούμε ότι είμαστε αμαρτωλοί και έχουμε ανάγκη συγχώρεσης.

Όταν ήρθε ο Χριστός τι έκανε; Ζήτησε τον χαμένο άνθρωπο για να τον φέρει κοντά του. Δεν κάθησε περιμένοντας τα πρόβατα να έρθουν σε Εκείνον. Πήγε ο ίδιος να τα βρει. Γιάτρεψε αρρώστους, ανάστησε νεκρούς, τάισε πεινασμένους, εξαγνισε τους δικούς του.

Εμείς οι άνθρωποι έχουμε τη δική μας ιδέα για το τι πρέπει να συμβεί στον κόσμο. Ο Θεός είχε και έχει

Εμείς οι άνθρωποι έχουμε τη δική μας ιδέα για το τι πρέπει να συμβεί στον κόσμο. Ο Θεός είχε και έχει μια εντελώς διαφορετική ιδέα. Η ιδέα του Θεού για την κατάστασή μας, είναι πρώτα η ευκαιρία για αλλαγή, για μετάνοια, για συγχώρεση

μια εντελώς διαφορετική ιδέα. Η ιδέα του Θεού για την κατάσταση μας, είναι πρώτα η ευκαιρία για αλλαγή, για μετάνοια, για συγχώρεση. Γιατί αν μέσα μας δεν αλλάξουμε, κανείς μας δεν γλιτώνει την κρίση του Θεού. Γι' αυτό έστειλε και το Χριστό.

Όταν ο Χριστός ήρθε και κήρυξε στην πόλη του τη Ναζαρέτ, πήρε και διάβασε από τον Ησαΐα περιγράφοντας τη διακονία του ως εξής: "Πνεύμα Κυρίου τού Θεού είναι επάνω μου· επειδή, ο Κύριος με έρχισε για να ευαγγελίζομαι στους φτωχούς· με απέστειλε για να γιατρέψω τους συντριμμένους στην καρδιά, να κηρύξω ελευθερία στους αιχμαλώτους, και ανόημα δεσμοτηρίου στους δεσμίους· για να κηρύξω χρόνον ευπρόσδεκτο στον Κύριο, και ημέρα εκδίκησης του Θεού μας· για να παρηγορήσω όλους αυτούς που πενθούν" (Ησαΐας 61:1-2).

Ο Χριστός ήρθε και κήρυξε τη χάρη του Θεού. Μια μέρα η κρίση του Θεού θα έρθει. Μια πρόγευση της κρίσης του είδαμε όταν μπήκε στο ναό και έβγαλε από μέσα όλους αυτούς που είχαν μετατρέψει το ναό σε οικό εμπορίου. Μια άλλη πρόγευση πήραμε όταν σταυρώθηκε ο Χριστός, που έγινε σκοτάδι για 3 ώρες και έγινε σεισμός, και αναστήθηκαν νεκροί και οι άνθρωποι έφευγαν από το Γολγοθά χτυπώντας τα στήθη τους.

Μέχρι τότε όμως ο Θεός περιμένει. Και οι άνθρωποι έχουν την ίδια απορία. Που είναι ο Θεός; Γιατί δεν έρχεται; Μήπως δε θα έρθει; Μήπως δεν υπάρχει; Μήπως δε νοιάζεται; Την ίδια ερώτηση βρίσκουμε και στην Καινή Διαθήκη: "στις έσχατες ημέρες θάρθουν εμπαικτες, που θα περπατούν σύμφωνα με τις δικές τους επιθυμίες· και λέγοντας: Πού είναι η υπόσχεση της παρουσίας του; Δεδομένου ότι, από την ημέρα που οι πατέρες κοιμήθηκαν, όλα παραμένουν έτσι από την αρχή τής κτίσης" (Β' Πέτρου 3:3-4).

Και απαντάει ο Λόγος του Θεού πιο κάτω: "Όμως, αυτό το ένα ας μη σας διαφεύγει, ότι στον Κύριο μία ημέρα είναι σαν 1.000 χρόνια, και 1.000 χρόνια σαν μία ημέρα. Δεν βραδύνει ο Κύριος την υπόσχεσή του, όπως μερικοί το θεωρούν αυτό βραδύτητα· αλλά μα-

κροθυμεί σε μας, μη θέλοντας μερικοί να απολεστούν, αλλά όλοι νάρθουν σε μετάνοια. Θάρθει, όμως, η ημέρα τού Κυρίου, σαν κλέφτης μέσα στη νύχτα· κατά την οποία οι ουρανοί θα παρέλθουν με ορμητικών συριστό ήχο, και τα στοιχεία, καθώς θα καίγονται, θα διαλυθούν, και η γη, και τα έργα που βρίσκονται σ' αυτή, θα κατακαούν. Επειδή, λοιπόν, όλα αυτά διαλύονται, ποιοι πρέπει να είστε εσείς σε άγια διαγωγή και ευσέβεια..." (Β' Πέτρου 3:8-11).

Ίσως σήμερα να αναρωτιέσαι, «που είναι ο Θεός; Γιατί δεν κάνει κάτι; Που είναι ο Θεός της κρίσης;» Ο Θεός αδελφέ μου είναι παρών. Βλέπει όλα αυτά. Τα έβλεπε και τα ήξερε πριν να γεννηθείς εσύ και εγώ. Και έστειλε το Χριστό να πεθάνει για τις αμαρτίες μας, ώστε να μπορούμε να συμφιλιωθούμε μαζί του, αν μετανοήσουμε για το ότι τον έχουμε βγάλει από τη ζωή μας, και τον κρατάμε στην άκρη να μη μας ενοχλεί.

Ο Θεός τα βλέπει αυτά, και κάνει υπομονή για να μη χαθούν άνθρωποι, αλλά να έρθουν σε μετάνοια. Γιατί αν έρθει ο Θεός για να κρίνει όπως το ζητάμε, κανένας μας δε θα γλιτώσει, γιατί κανένας δεν είναι αθώος. Ο μόνος τρόπος να περάσουμε την κρίση του Θεού είναι ο Χριστός! Ο ίδιος ο Χριστός είπε, "Σας διαβεβαιώνω απόλυτα, ότι εκείνος που ακούει τον λόγο μου, και πιστεύει σ' αυτόν που με απέστειλε, έχει αιώνια ζωή, και σε κρίση δεν έρχεται, αλλά έχει ήδη μεταβεί από τον θάνατο στη ζωή" (Ιωάννης 5:24).

Γιατί ο Θεός δεν κάνει κάτι; Γιατί περιμένει οι άνθρωποι να μετανοήσουν και να στραφούν στο Χριστό; Που είναι ο Θεός της κρίσης; Κοίτα στο σταυρό του Χριστού, κοίτα το Θεό να πεθαίνει για μένα και για σένα, στη θέση μας, ενώ εμείς τα προκαλέσαμε όλα αυτά, και εύχομαι να κατανοήσεις τη δικαιοσύνη Του. Μη κατηγορείς το Θεό για αδικία. Ο Θεός μένει σιωπηλός γιατί περιμένει εμάς, περιμένει εσένα. Αμήν.

Ο αιδ. Γ. Αδάμ είναι ποιμένας της Β' Ε.Ε.Ε. Αθηνών

Υποσημειώσεις

¹ Πολύ σύντομα, να θυμηθούμε πως στο 1:2 ο Θεός ξεκινάει το μήνυμά του λέγοντας στους ανθρώπους Εγώ σας ηγάπησα. Οι άνθρωποι όμως με κριτική απιστία απάντησαν: Εις τι μας ηγάπησας; (1:2) Πίσω από αυτή την ερώτηση υπάρχει ένα πικρό παράπονο για το πως τους φέρεθηκε ο Θεός. Ο Θεός τους έχει περιβάλλει με την αγάπη Του, αυτοί όμως είναι αναισθητοί στην αγάπη αυτή και θυμώνουν με το Θεό που δεν τους κάνει τα χατίρια.

Στο εδάφιο 6 (που είναι η δεύτερη ενότητα) ο Θεός μιλάει στους θρησκευτικούς ηγέτες και λέει (2) Ο υιός τιμά τον πατέρα και ο δούλος τον κύριον αυτού· αν λοιπόν εγώ ήμαι πατήρ, που είναι η τιμή μου; και αν κύριος εγώ, που ο φόβος μου; λέγει ο Κύριος των δυνάμεων προς εσάς, ιερείς, οπίνως καταφρονείτε το όνομά μου (Ματ. 1:6). Στο ίδιο εδάφιο διαβάζουμε και των ιερέων την απάντηση: και λέγετε, Εις τι κατεφρονήσαμεν το όνομά σου; (Πως σε περιφρονούμε;). Οι ιερείς προσέφεραν ζώα που δεν ήταν καλά για τη θυσία, ήταν κουτσά, άρρωστα ζώα. Λέει ο προφήτης πιο κάτω *Το τραπέζι τού Κυρίου είναι μολυσμένο· κι αυτά που τοποθετούνται επάνω του, το φαγητό του, είναι αξιοκαταφρόνητο. Και το καταφρονήσατε, λέει ο Κύριος των δυνάμεων· και φέρατε το αρπαγμένο, και το χλωλό, και το άρρωστο, ναι, τέτοια προσφορά φέρατε· θα τη δεχόμεν από το χέρι σας; λέει ο Κύριος των δυνάμεων (Ματ. 1:12-13).* Καθώς όμως τους ελέγχει ο προφήτης, αυτοί απαντούν θυμωμένα: Πως σε περιφρονούμε;

Στο εδάφιο 7 αφού ο Θεός τους λέει, (3) Προσεφέρετε άρτον μεμιασμένον επί του θυσιαστηρίου μου (Ματ. 1:7). Αυτοί απαντούν με τον ίδιο τρόπο: Εις τι σε εμιάναμεν; (Πως μολύναμε το θυσιαστήριο;) Πίστευαν οι ιερείς πως έκαναν παραπάνω και από ότι έπρεπε, ενώ θυσίαζαν παραμορφωμένα ζώα και εκτελούσαν τα καθήκοντά τους με θυμό και πικρία. Πίστευαν πως όλα αυτά δε μολύνουν τη λατρεία.

² Φωνή βωώντος εν τη ερήμω. Ετοιμάσατε την οδόν του Κυρίου, ευθείας κάμετε εν τη ερήμω τας τρίβους του Θεού ημών. Πάσα φάραγξ θέλει υψωθή και παν όρος και βουνός θέλει ταπεινωθή· και τα σκολιά θέλουσι γείνει ευθέα· και οι τραχείς τόποι ομαλοί· και η δόξα του Κυρίου θέλει φανερωθή και πάσα σαρξ ομού θέλει ιδεί· διότι το στόμα του Κυρίου ελάλησε.

³ Κάθε ένας από τους ευαγγελιστές χρησιμοποιεί την προφητεία από τον Ησαΐα 40:3-5 (Ματθαίος 3:3, Μάρκος 1:3, Λουκάς 3:4-6, Ιωάννης 1:23) Ο Ματθαίος μάλιστα χρησιμοποιεί και τον Ησαΐα και τον Μαλαχία ενώνοντας τις δύο περικοπές. «Δέστε, εγώ αποστέλλω τον αγγελιοφόρο μου πριν από την παρουσία τού προσώπου σου, ο οποίος θα προπαρασκευάσει τον δρόμο σου μπροστά από σένα» (Ματθαίος 11:10). Αυτά είναι λόγια του Κυρίου μας Ιησού Χριστού για τον Ιωάννη τον Βαπτιστή.

Η προς Φιλιππησίους επιστολή

του αιδ. Π. Κανταρτζή

Ήταν ένα απόγευμα, τριάντα περίπου χρόνια μετά την σταύρωση του Ιησού, που η μικρή ομάδα των ταξιδευτών έφτανε από το λιμάνι της Νεάπολης στην πόλη των Φιλιππών. Καθώς περπατούσαν την Εγνατία αρκετοί ανύποπτοι διαβάτες πέρασαν από δίπλα τους χωρίς να καν να τους προσέξουν. Και γιατί να τους προσέξουν άλλωστε; Κοινόι, απλοί ταξιδιώτες σαν χιλιάδες άλλους. Κι όμως για αυτούς ειπώθηκε αργότερα το γνωστό: "οί τήν οικουμένην ἀναστατώσαντες"¹. Ο Σίλας, ο νεαρός Τιμόθεος, ο Λουκάς – ο γιατρός² και αρχηγός ο Παύλος. Το ευαγγέλιο της χάριτος του Χριστού έμπαινε στην Ευρώπη. Λίγο αργότερα η πρώτη μικρή εκκλησία συστάθηκε στην πόλη. Την αποτελούσαν, όπως μαρτυρούν τα ονόματα που γνωρίζουμε από τις Πράξεις και το γράμμα του Παύλου σε αυτήν, κυρίως γυναίκες και πρόσωπα Ελληνικής καταγωγής. Σε αυτή την εκκλησία μέσα από την φυλακή³ γράφει ο Παύλος.

Το περιεχόμενο

Η επιστολή αυτή φανερώνει την πατρική ποιμαντική καρδιά του απ. Παύλου η οποία άλλοτε εκφράζεται με ζεστασιά και επιδοκιμασία και άλλοτε με αυστηρότητα και έλεγχο.

Έτσι στο πρώτο της μέρος ο απόστολος εκφράζει το ενδιαφέρον του για αυτούς⁴ και τους ενημερώνει για τα τελευταία νέα του, συγκεκριμένα για τα γεγονότα γύρω από τη φυλάκισή του⁵ (Φιλ. 1: 3-26). Στη συνέχεια, σαν πατέρας τους παροτρύνει να ζουν με τρόπο αντάξιο του ευαγγελίου του Χριστού⁶, δηλαδή έχοντας αρμονικές σχέσεις, τρέχοντας για το ευαγγέλιο, αφηφώντας όσους τους επιβουλεύονται και τους αντιστρατεύονται, αποδεχόμενοι τις όποιες θλίψεις η ζωή της υπακοής επιφέρει. Με άλλα λόγια τους καλεί να μιμηθούν το παράδειγμα του Κυρίου τους⁷. Όλες αυτές οι παραινέσεις γίνονται μέσα σε ένα θερμό κλίμα αγάπης και βεβαιότητας για το καλύτερο⁸ (1:27 – 2:18). Στη συνέχεια ξανά με πατρικό ενδιαφέρον τους ανακοινώνει την πρόθεσή του να τους στείλει τον Τιμόθεο για να τους στηρίξει. Μέχρι όμως αυτό να μπορέσει να γίνει θα στείλει τον Επαφρόδιτο (2:19 – 3:1).

Στο σημείο αυτό ο τόνος της επιστολής αλλάζει. Η πατρική φωνή γίνεται αυστηρή. Οι κουβέντες του τραχιές, σκληρές. «*Να φυλάγεστε από τα σκυλιά*»...⁹ Ο απόστολος στρέφεται ενάντια σε όσους επιχειρούν να παραπλανήσουν τους πιστούς στους Φιλιππούς. Αυτοί είναι οι «*εχθροί του σταυρού του Χριστού*»¹⁰. Σε αντίθεση με αυτούς ο απ. Παύλος ακολουθεί το παράδειγμα του σταυρωμένου Χριστού. Όπως ο Χριστός "οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγάπησεν" (2:6) τα προνόμια Του αλλά "ἑαυτὸν ἐκένωσεν" (2:7) έτσι και ο Παύλος "ἄτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἤγημαι¹¹ διὰ τὸν Χριστὸν ζῆμιαν" (3:7). Σαν αυθεντικός απόστολος του Χριστού λοιπόν και σαν αφοσιωμένος πατέρας τους διεκδικεί λέγοντας, «*Μιμηθείτε ὅλοι ἐμένα, ἀδελφοί μου, και παραδειγματιστείτε ἀπ' αὐτοὺς που συμπεριφέρονται σύμφωνα με το*

δικό μας πρότυπο»¹² (Φιλ. 3:2 – 21).

Η επιστολή κλείνει με ορισμένες τελικές προτροπές του αποστόλου που αφορούν την ενότητα που πρέπει να χαρακτηρίζει την εκκλησία¹³, την ειρήνη του Θεού που πρέπει να καλύπτει τον πιστό¹⁴ και το θετικό πνεύμα που πρέπει να διέπει τις σκέψεις μας¹⁵. Πριν την τελική ευλογία ο απόστολος του ευχαριστεί για την αγάπη τους που εκφράστηκε έμπρακτα μέσα από την οικονομική ενίσχυση που του έστειλαν¹⁶ (Φιλ. 4:1-23).

Η περίπτωση

Τί είναι όμως αυτό που ωθεί τον φυλακισμένο απόστολο να γράφει μία επιστολή στην εκκλησία των Φιλιππών;

Ίσως επειδή με αυτήν θέλει να συνοδέψει τον Επαφρόδιτο, απεσταλμένο της εκκλησίας των Φιλιππών, πίσω στην εκεί τοπική αδελφότητα. Ο Επαφρόδιτος ήρθε να βρει τον Παύλο φέρνοντας ένα δώρο από την εκκλησία για τον απόστολό της. Όμως αρρώστησε βαριά κάτι που έμαθαν οι πιστοί στους Φιλιππούς και ανησύχησαν. Σπεύδει λοιπόν ο Παύλος να τον στείλει πίσω για να ανακουφιστούν οι αδελφοί¹⁷. Με την ευκαιρία λοιπόν γράφει την επιστολή για να ευχαριστήσει τα πνευματικά του παιδιά για την έμπρακτη αγάπη τους¹⁸.

Θέλει επίσης να τους πει τα τελευταία νέα του. Ο απ. Παύλος απολαμβάνει μία στενή, ζεστή σχέση με τους πιστούς στους Φιλιππούς¹⁹. Έτσι ξεκινά το κύριο σώμα της επιστολής με τα λόγια, «*θέλω να γνωρίζετε, ἀδελφοί μου, ότι ὅσα μου συνέβησαν...*» (Φιλ. 1:12).

Πέρα όμως απ' αυτά υπάρχει κάτι πιο βαθύ και σημαντικό που ωθεί τον απόστολο να πιάσει την πένα. Ο απόστολος πληροφορήθηκε την παρουσία στους Φιλιππούς κάποιων που τους θεωρεί «*εχθρούς του σταυρού του Χριστού*». Θέλει λοιπόν να προειδοποιήσει την εκκλησία για τον κίνδυνο.²⁰ Θετικά, η επιστολή καλύπτει την δική του απουσία²¹ και στόχο έχει να παροτρύνει τους πιστούς σε ένα περπάτημα αντάξιο του ευαγγελίου. Πολλοί μελετητές προτείνουν τα εδάφια 1:27 – 28 ως την καρδιά της επιστολής. Σε αυτά διαβάζουμε,

Μόνον αξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθροῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου²⁸ καὶ μὴ πτωρόμενοι ἐν μηδεὶν ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῶν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ

Αξίζει να σημειώσουμε την λέξη «μόνον». Για τον απόστολο αν υπάρχει κάτι που θέλει να κρατήσουν από όλη την επιστολή είναι αυτό! Να πολιτεύονται αξίως του ευαγγελίου του Χριστού.

Το μήνυμα

Τι σημαίνει όμως πρακτικά αυτό; Πώς πολιτεύομαι αξίως του ευαγγελίου; Τουλάχιστον τρία πράγματα αναφέρει ο Παύλος:

- **Ενότητα**, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου
- **Αγώνας**, συναλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου
- **Επιμονή**, καὶ μὴ πυρρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων (Φιλ. 1:27 – 28).

Και τα τρία αυτά θέματα αναπτύσσονται στο υπόλοιπο της επιστολής. Ιδιαίτερα όμως αξίζει να σημειώσουμε την κλήση να σταθούν ενωμένοι. Η εκκλησία βρίσκεται αντιμέτωπη με θλίψεις και διωγμό. Η θλίψη των Φιλιππησίων είναι «*υπὲρ του Χριστού*» και ακολουθεί το παράδειγμα του Παύλου²². Αυτό όμως που ανησυχεί τον Παύλο δεν είναι οι «*αντικείμενοι*» που πολεμούν την εκκλησία από έξω αλλά τα προβλήματα που ταλανίζουν την εκκλησία από τα έσω. Η πρόκληση είναι το να σταθούν «*ἐν ἐνὶ πνεύματι*», «*μιᾷ ψυχῇ*». Έτσι εκτός από το 1:27, το ίδιο ενδιαφέρον του αποστόλου συναντούμε σε αρκετά άλλα σημεία της επιστολής²³. Ποια είναι όμως τα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η εκκλησία; Σύμφωνα με το 2:3 είναι μια διαθεση «*ανταγωνισμού*» και «*ματαιοδοξίας*» που υπάρχει σε κάποια μέλη της. Έχει ενδιαφέρον το ότι η ίδια στάση χαρακτηρίζει και την ομάδα που προσθέτει θλίψη στα δεσμά του Παύλου²⁴. Αντί για αυτό πρέπει να τους χαρακτηρίζει μία διάθεση «*ταπεινώσης*» όμοια με αυτή του Κυρίου τους²⁵.

Υπάρχει όμως κάτι ακόμη πιο σοβαρό. Κάτι που φέρνει δάκρυα πόνου και ανησυχίας στα μάτια του Παύλου²⁶. Υπάρχει εκείνη η ομάδα στην οποία αναφερθήκαμε και πριν, οι «*εχθροί του σταυρού του Χριστού*». Ποιοι είναι και τι πρεσβεύουν; Το περιεχόμενο του τρίτου κεφαλαίου μας οδηγεί στην υπόθεση ότι μάλλον πρόκειται για κάποιους που μιλούν για μια επιστροφή σε μία «*Ιουδαϊκή*» μορφή της εν Χριστώ πίστεως τους. Η ασφάλεια που η επιστροφή τους στον Ιουδαϊσμό θα τους προσέφερε στο πλαίσιο της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας αποτελούσε μία μόνη παγίδα. Ο Παύλος τους προειδοποιεί: «*δεν υπάρχει μέλλον στο παρελθόν*»²⁷. Γυρνώντας πίσω ματαιώνουν την αξία του σταυρού. Προτιμώντας μία ζωή ασφάλειας και ευημερίας εδώ στη γη οδηγούνται στην καταστροφή²⁸.

Η θεολογία

Είδαμε ήδη ότι τα εδάφια 1:27 – 28 αποτελούν την καρδιά της επιστολής καθώς εκεί γίνεται αναφορά στα σημαντικότερα θέματα που συναντούμε στο κύριο

σώμα της προς Φιλιππησίους. Η κύρια επιδίωξη του αποστόλου είναι οι παραλήπτες της επιστολής του να πολιτευθούν αξίως του ευαγγελίου του Χριστού. Η ζωή αυτή της αγιότητας έχει ως περιεχόμενο της²⁹, ως πρότυπό της³⁰, ως προορισμό της³¹ τον Ιησού Χριστό. Όπως ορθά σημειώνει ένας μελετητής της επιστολής, «ο ορισμός του αγιασμού στην επιστολή αυτή είναι η διαρκώς αυξανόμενη κατανόηση και συνειδητοποίηση της υπερέχουσας αξίας του Ιησού Χριστού (Φιλ. 3:8-16)»³². Για αυτό κεντρική σημασία για την επιστολή έχει η σωστή κατανόηση του προσώπου και του έργου του Ιησού Χριστού. Αυτό φαίνεται και μέσα από τον Χριστολογικό ύμνο που βρίσκεται στο δεύτερο κεφάλαιο (Φιλ. 2:6-11). Η αυθεντική χριστιανική εμπειρία ξεκινά από μία ορθή χριστολογική θεωρία.

Αρκετή συζήτηση έχει προκληθεί σχετικά με την ορθή κατανόηση του όρου «*κένωση*» ο οποίος περιγράφει την στάση του Κυρίου μας. Μας λει λοιπόν ο απόστολος ότι η κένωση αναφέρεται στο γεγονός ότι ενώ ο Υιός **είναι** εν μορφή Θεού **λαμβάνει και** την μορφή του δούλου! Η μετοχή «*λαβών*» εξηγεί το περιεχόμενο της κένωσης. Η κένωση είναι η θεία ταπεινώση. Είναι το ότι ο Λόγος έκφρασε την Θεότητά Του με το να γίνει δούλος, υπήκοος μέχρι θανάτου θανάτου δε σταυρού, για χάρη μας. Η κένωση λοιπόν δεν είναι «*απάρνηση*» αλλά «*ανάληψη*». Ο Ιησούς δεν απαρνιέται την θεία φύση Του αλλά αναλαμβάνει και την ανθρώπινη. Το «*εκένωσε εαυτόν*» είναι το αντίθετο του «*θεωρώ αρπαγμόν*». Ο Χριστός δεν αντιμετώπισε την θεότητα Του με «*αρπαγμό*», δηλαδή ως κάτι που αφορά μόνο Εκείνον ή ως κάτι αποκλειστικά για αυτόν και για δική του χρήση αλλά «*εκένωσε εαυτόν*». Η έννοια του «*αρπαγμού*» είναι «*εκμεταλλεύομαι*», «*χρησιμοποιώ για ίδιον όφελος*». Ο Λόγος δεν χρησιμοποίησε για τον εαυτό Του την θεία δόξα που είχε. «*Εκένωσε εαυτόν*», δηλαδή έκφρασε την θεότητα του με «*ταπεινοφοροσύνη*» και με «*αυταπάρνηση*».

Τι σημαίνει λοιπόν να πολιτευόμαστε αξίως του ευαγγελίου του Χριστού; Σημαίνει μία ζωή ταπεινής θυσίας στο βωμό της υπακοής. Σημαίνει μία ζωή που δεν γαντζώνεται στο εγώ αλλά ξοδεύεται για τη δόξα του Θεού. Αυτήν την ζωή ζει ο Παύλος. Αυτήν τη ζωή ποθεί και για τους πιστούς των Φιλιππίων.

Ο αιδ. Π. Κανταρτζής είναι ποιμένας της Α' Ε.Ε.Ε. Αθηνών.

Υποσημειώσεις

¹ Πράξεις 17:6

² Η μετάβαση από το «*αυτοί*» στο «*εμείς*» στο Πράξεις 16:10 κ.εξ. συνηγορεί στην άποψη ότι ο Λουκάς ενώθηκε με την ομάδα από το σημείο εκείνο και μετά.

³ Απλά αναφέρουμε χωρίς να μπαίνουμε στην ουσία της συζήτησης ότι έχουν προταθεί αρκετές διαφορετικές υποθέσεις σχετικά με τον τόπο όπου ο Παύλος είναι φυλακισμένος. Οι πιο γνωστές προτάσεις αφορούν την Έφεσο, την Καισάρεια και, ίσως και η πιο πιθανή, την Ρώμη.

⁴ Φιλ. 1:1-12

⁵ Φιλ. 1:13 - 26

⁶ Φιλ. 1:27

⁷ Φιλ. 2:1-11

⁸ Φιλ. 2:16 - 18

⁹ Φιλ. 3:2

¹⁰ Φιλ. 3:18

¹¹ Σημειώστε ότι την χρήση του ίδιου ρήματος με το 2:6

¹² Φιλ. 3:17

¹³ Φιλ. 4:2-5

¹⁴ Φιλ. 4:6-7

¹⁵ Φιλ. 4:8-9

¹⁶ Φιλ. 4:10 - 20

¹⁷ Φιλ. 2:25-30

¹⁸ Δες ιδιαίτερα 4:10 – 20 αλλά και 1:3, 5, 2:25 – 30.

¹⁹ Φιλ. 2:16 – 28, 4:1. Επίσης πρόσεξε και την αναφορά στη Β' Κορ. 8:1-5.

²⁰ Φιλ. 3:18

²¹ Φιλ. 2:12, 1:26. Δες και την φράση στο 1:27, «*εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἡμᾶς εἴτε ἄπῶν*»

²² Φιλ. 1:29 - 30

²³ Φιλ. 2:6-11, 12-16, 20-22, 4:2-3

²⁴ Φιλ. 1:17

²⁵ Φιλ. 2:5 - 11

²⁶ Φιλ. 3:18

²⁷ Gordon Fee, "Philippians", IVP, σελ. 32.

²⁸ Φιλ. 3:19

²⁹ Φιλ. 3:8

³⁰ Φιλ. 2:5

³¹ Φιλ. 3:20 - 21³² G. F. Hawthorne στο «*Dictionary of Paul and his Epistles*».

"ΛΟΓΟΣ" ΚΑΙ "ΡΗΜΑ": Υπάρχει διαφορά;

του κ. Jeffrey W. Baldwin

Τα τελευταία χρόνια, σε διάφορους κύκλους εμφανίζεται όλο και περισσότερο η ιδέα ότι δεν πρέπει να αρκεί σε μας η έμμεση επικοινωνία του Θεού μαζί μας μέσω' από το γραπτό Του Λόγο, αλλά πρέπει να είμαστε πιο ανοιχτοί στην αμεσότερη επικοινωνία Του για τις καθημερινές και συγκεκριμένες συνθήκες της ζωής μας. Μέσ' απ' αυτό το περιβάλλον σκέψης λοιπόν, ακούγεται συχνά ότι υπάρχουν δυο λέξεις που εκφράζουν την επικοινωνία του Θεού μαζί μας: η λέξη «λόγος» και η λέξη «ρήμα». Οι δυο αυτές λέξεις διαφέρουν: η μια εστιάζει στο γραπτό και γενικό Λόγο του παρελθόντος, ενώ η άλλη στο συγκεκριμένο «λόγο» του παρόντος. Η ιδέα αυτή προωθείται στα κείμενα διάφορων ιεροκηρύκων του εξωτερικού. Ένας από τους τρόπους με τους οποίους εισήχθη στην Ελλάδα, ήταν το βιβλίο του φημισμένου ιεροκήρυκα Paul Yonggi Cho, «Η τέταρτη διάσταση». Στο βιβλίο αυτό, ο συγγραφέας αφιερώνει το τέταρτο κεφάλαιο στην αρχαία ελληνική λέξη «ρήμα» διακρίνοντας την από τη λέξη «λόγος». Επιτρέψτε μου να αναφερθώ σε μερικές από τις σκέψεις του:

"Οι άνθρωποι νομίζουν ότι μπορούν να πιστεύουν στο Λόγο του Θεού. Μπορούν. Δεν κάνουν όμως διάκριση ανάμεσα στο Λόγο που παρέχει γενική γνώση για το Θεό και στο Λόγο που ο Θεός χρησιμοποιεί, για να δώσει πίστη για συγκεκριμένες περιστάσεις στην καρδιά ενός ανθρώπου. Είναι το δεύτερο είδος πίστης που παράγει θαύματα.

Στην Ελληνική γλώσσα υπάρχουν δυο διαφορετικές λέξεις για τη λέξη «λόγος»: οι λέξεις «λόγος» και «ρήμα». Ο κόσμος δημιουργήθηκε από το λόγο του Θεού. Ο λόγος είναι ο γενικός Λόγος του Θεού, ο οποίος εκτείνεται από τη Γένεση έως την Αποκάλυψη, διότι όλ' αυτά τα βιβλία μιλούν άμεσα ή έμμεσα για το Λόγο, τον Ιησού Χριστό. Διαβάζοντας το Λόγο από τη Γένεση έως την Αποκάλυψη μπορείς να λάβεις όλη την απαραίτητη γνώση που χρειάζεσαι για το Θεό και τις υποσχέσεις Του. Ωστόσο δε λαμβάνεις πίστη με το να διαβάζεις απλά. Έχεις λάβει γνώση και κατανόηση του Θεού, αλλά δεν έχεις λάβει πίστη.

Το Ρωμαίους 10:17 μας δείχνει ότι το υλικό με το οποίο οικοδομείται η πίστη είναι κάτι περισσότερο από

απλή ανάγνωση του Λόγου του Θεού: «η πίστη είναι εξ ακοής, η δε ακοή δια του λόγου του Θεού». Στο κείμενο η λέξη δεν είναι «λόγος» αλλά «ρήμα». Η πίστη έρχεται συγκεκριμένα από το άκουσμα του *ρήματος*.

Στο λεξικό του των αρχαίων ελληνικών, ο Dr. Ironside έχει ορίσει το λόγο ως «τον εκπεφρασμένο λόγο του Θεού» και το *ρήμα* ως «τον εκφραζόμενο λόγο του Θεού». Πολλοί μελετητές ορίζουν αυτήν την πράξη του *ρήματος* ως το Άγιο Πνεύμα που χρησιμοποιεί κάποια εδάφια της Γραφής δίνοντας σ' αυτά προσωπική ζωή για το συγκεκριμένο άτομο που τα διαβάζει ή τα ακούει. Εδώ είναι ο δικός μου ορισμός του *ρήματος*: το *ρήμα* είναι ένας συγκεκριμένος λόγος, σε ένα συγκεκριμένο άτομο, σε μια συγκεκριμένη κατάσταση.¹

Ο Cho συνεχίζει μ' ένα παράδειγμα κάποιων νεαρών γυναικών στην Κορέα οι οποίες θεώρησαν ότι μπορούσαν να διασχίσουν ένα ποτάμι περπατώντας στα ύδατα όπως ο Πέτρος. Το αποτέλεσμα ήταν ότι πνίγηκαν. Κατά τον Cho, το λάθος τους ήταν πως αν και ο Λόγος του Θεού καταγράφει αυτήν την ιστορία του Πέτρου, οι νεαρές αυτές κοπέλες δεν είχαν λάβει συγκεκριμένο ρήμα να περάσουν απέναντι μ' αυτόν τον τρόπο. Ο Πέτρος είχε λάβει τέτοιο ρήμα, συνεπώς μπορούσε να περπατήσει στα κύματα. Αξίζει να αναφέρουμε ότι οι σκέψεις που έκαναν αυτές οι κοπέλες προφανώς έγιναν μέσα σ' ένα θεολογικό πλαίσιο εκζήτησης της επα-

νάληψης εκείνων των γεγονότων σήμερα, κυριολεκτικά. Όμως πλήθος πιστών σε όλη την ιστορία ποτέ δε σκέφτηκαν ότι αυτό που συνέβη στον Πέτρο πρέπει να συμβεί με τον ίδιο θαυματουργικό τρόπο σε μας. Απλά θεωρούσαν ότι η περικοπή αυτή μας δίνει θάρρος να αντιμετωπίζουμε τις «τρικυμίες», τους κινδύνους και τις δυσκολίες της ζωής με τη γνώση ότι ο Χριστός θα μας δώσει τη δύναμη να προχωρήσουμε με πίστη. Πολλοί χριστιανοί θα απέδιδαν την πράξη αυτών των κοριτσιών σε απλή κουταμάρα, αφέλεια, άγνοια, ακόμα και αλαζονεία.² Ο Cho όμως νιώθει ότι πρέπει να εξηγήσει γιατί δεν έγινε το θαύμα: το θαύμα δεν έγινε, επειδή δεν υπήρχε συγκεκριμένο ρήμα.

Βέβαια, στη συγκεκριμένη περικοπή του Ματθαίου (14:28-31) δε χρησιμοποιείται η λέξη «ρήμα». Αλλά μπορεί κανείς να εκτιμήσει την απλότητα της σκέ-

Οι άνθρωποι νομίζουν ότι μπορούν να πιστεύουν στο Λόγο του Θεού. Μπορούν. Δεν κάνουν όμως διάκριση ανάμεσα στο Λόγο που παρέχει γενική γνώση για το Θεό και στο Λόγο που ο Θεός χρησιμοποιεί, για να δώσει πίστη για συγκεκριμένες περιστάσεις στην καρδιά ενός ανθρώπου. Είναι το δεύτερο είδος πίστης που παράγει θαύματα

ψης του Cho. Ο «λόγος» αναφέρεται σε κάτι σχετικά γενικό. Χρήσιμο μεν, αλλά γενικό και άρα ανεπαρκές όταν έρχεται κανείς αντιμέτωπος με συγκεκριμένα προβλήματα. Διότι τα συγκεκριμένα προβλήματα απαιτούν συγκεκριμένες λύσεις. Στη ζωή απαιτούνται πιο συγκεκριμένες οδηγίες από το Χριστό, οι οποίες ξυπνούν την πίστη και μας οδηγούν πολλές φορές σε υπερφυσικά αποτελέσματα. Για παράδειγμα, όπως λέει ο Cho, «διαβάζω τη Γραφή, αλλά η Βίβλος δε μου λέει αν πρέπει να παντρευτώ την Elizabeth τη Mary ή τη Joan. Πώς μπορώ να λάβω ένα ρήμα γι' αυτό το θέμα;». Παρομοίως, η Βίβλος δε δίνει συγκεκριμένες οδηγίες για το πού να ζήσει κανείς, τι δουλειά να κάνει, αν πρέπει να κάνει ένα ταξίδι, κ.ο.κ. Άρα, σ' αυτά τα θέματα δεν είναι επαρκής ο Λόγος, είναι απαραίτητο το ρήμα. Βέβαια, ο Cho δε διευκρινίζει πόσο συγκεκριμένο πρέπει να είναι το «ρήμα» του Κυρίου. Αν δηλαδή το «ρήμα» υποδεικνύει τη Joan, πρέπει να αναμένονται άλλα «ρήματα» που θα υποδεικνύουν την ημερομηνία και ώρα του γάμου, τους προσκεκλημένους, τα λουλούδια, το νυφικό κ.λπ.; Αν ο Λόγος δεν είναι αρκετά συγκεκριμένος, ποιο «ρήμα» είναι επαρκώς συγκεκριμένο;

Ο Cho προτείνει μερικά βήματα για να λάβει κανείς το «ρήμα»: (1) Μπαίνω σε νεκρή ταχύτητα, δηλαδή ηρεμώ μέσα στην καρδιά μου. (2) Ζητώ από τον Κύριο να αποκαλύψει το θέλημα Του μέσα από την επιθυμία μου, προσέχοντας όμως να μη λάβω επιθυμία από το Σατανά ή από το δικό μου πνεύμα, αλλά από το Άγιο Πνεύμα. (3) Συγκρίνω αυτήν την επιθυμία με τη Βιβλική διδασκαλία, έχοντας υπόψιν ότι «το Άγιο Πνεύμα ποτέ δεν αντιφάσκει με το γραπτό Λόγο του Θεού». (4) Ζητώ ένα σημάδι. (5) Προσεύχομαι μέχρι να γνωρίσω την ώρα του Θεού.³

Είναι θετικό το γεγονός ότι ο Cho φροντίζει μέσα σ' όλη αυτά να μη λησμονηθεί ο Λόγος του Θεού. Μάλιστα, προς το τέλος του κεφαλαίου υπογραμμίζει ότι «πρέπει να μελετήσεις προσεκτικά τη Βίβλο – Γένεση μέχρι Αποκάλυψη – για να δώσεις στο Άγιο Πνεύμα το υλικό με το οποίο θα μπορέσει να δουλέψει».⁴ Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο κάνουμε αυτήν την έρευνα. Μελετάμε προσεκτικά τη Βίβλο, ακολουθώντας με την προτροπή του Cho, για να δούμε αν διδάσκει αυτό που διδάσκει ο Cho.

Ωστόσο, έχει κανείς την αίσθηση πως σε όλη αυτή τη διαδικασία, υποβαθμίζεται ο Λόγος του Θεού: γίνεται το χρήσιμο προκαταρκτικό στάδιο που οδηγεί σε κάτι καλύτερο: το ρήμα. Οι γενικότητες του Λόγου του Θεού σε βοηθούν να διακρίνεις τα ρήματα του Θεού. Και βέβαια προκύπτει το ζήτημα της εφαρμογής αυτής της μεθόδου από ανθρώπους που υστερούν βαθύτατα στη γνώση του Λόγου του Θεού. Σε πολλές περιπτώσεις βλέπουμε πιστούς να διαβάζουν μια περικοπή της Γραφής μ' αυτήν την αξιοπερίεργη «ερμηνευτική» μέθοδο. Η περικοπή εκτοξεύεται ως πύραυλος, αφήνοντας πίσω της την ατμόσφαιρα της εποχής της, καταργώντας τη βαρύτητα των ιστορικών, γλωσσικών και πολιτισμικών της συμφραζομένων για να προσγειωθεί τελικά στον πλανήτη του δικού μου σημερινού προβλήματος και να μιλήσει με πλήρη αμεσότητα στις δικές μου συγκεκριμένες περιστάσεις.

Τίθεται και ένα ακόμα ερώτημα. Έστω η Γραφή διδάσκει αυτήν τη διάκριση Λόγου και ρήματος. Διδάσκει όμως και τη μέθοδο του Cho για την απόκτηση ενός ρήματος από τον Κύριο; Λειτουργεί το «ρήμα» σαν το τζίνι του Αλλαντίν, όπου τρίβοντας το σωστό λυχνάρι

εμφανίζεται το ρήμα; Τιθασεύεται και χαλιναγωγείται τόσο εύκολα το ρήμα του Κυρίου;

Θεολογία του «ρήματος»;

Ασφαλώς, όταν έχει κανείς θεωρήσει δεδομένο τον ορισμό του Cho, είναι πολύ εύκολο, δίπλα στη θεολογία του Λόγου, να αρχίσει να σχηματίζει στη σκέψη του μια «θεολογία του ρήματος». Περικοπές που άλλοτε φαινόταν απλές, φορτίζονται τώρα με νέο περιεχόμενο. Όταν διαβάζουμε τα λόγια του αγγέλου στην παρθένο Μαρία ότι «ουκ αδυνατήσει παρά του Θεού παν ρήμα» (Λουκ. 1:37) καθώς και την απόκριση «γένειτο μοι κατά το ρήμα σου» (1:38), ή τη μετέπειτα συγκράτηση αυτών των «ρημάτων» στην καρδιά της (2:19, 51), σκεπτόμαστε αυτά τα συγκεκριμένα μηνύματα που λαμβάνει ο καθένας μας ξεχωριστά. Αυτό επιβεβαιώνεται καθώς διαβάζουμε για το Συμεών, στον οποίο ήταν «κεχρηματισμένος υπό του Πνεύματος του Αγίου» να μη δει το θάνατο μέχρι να δει το Χριστό και που όταν Τον βλέπει, μπορεί να κραυγάσει «νυν απολύεις τον δούλο Σου δέσποτα, κατά το ρήμα σου, εν ειρήνη» (2:29). Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής λαμβάνει συγκεκριμένο ρήμα από το Θεό (3:2), ενώ ο Πέτρος λαμβάνει το ιδιαίτερα συγκεκριμένο ρήμα να ρίξει τα δίκτυα του από την άλλη πλευρά του πλοιαρίου και απαντά: «επί δε τω ρήματι σου χαλάσω τα δίκτυα» (5:5). Προφανώς όταν χρησιμοποιείται η λέξη «ρήμα», δε μιλάμε για αφηρημένες έννοιες και αερολογίες, μιλάμε για συγκεκριμένα λόγια, σε συγκεκριμένους ανθρώπους, σε συγκεκριμένες περιστάσεις.

Αν είναι έτσι λοιπόν είναι κατανοητό ότι εκείνος που αποστέλλεται από το Θεό «τα ρήματα του Θεού λαλεί» (Ιωάννης 3:34) και ότι «ο ων εκ του Θεού τα ρήματα του Θεού ακούει» (8:47). Σ' αυτήν την περίπτωση βέβαια, εκείνος που δεν «ακούει» ρήματα, μήπως δεν είναι εκ του Θεού; Μπορεί να μην το λέγαμε με τέτοια σκληρότητα εμείς οι ίδιοι, αλλά ίσως στο νου μερικών να σχηματιζόταν η αίσθηση της πνευματικής κατωτερότητας εκείνων που δεν έχουν προσωπική εμπειρία του ρήματος.

Βρισκόμαστε πλέον σ' ένα επίπεδο πραγματικής συνομιλίας με τον Κύριο. Εκείνος εξάλλου είπε: «Εάν μείντε εν Εμοί και τα ρήματα Μου εν υμίν μείνη, ό εάν θέλητε αιτήσασθε, και γενήσεται υμίν» (Ιωάν. 15:7). Ο Κύριος λοιπόν, δίνει συγκεκριμένα ρήματα στον πιστό, ο πιστός με τη σειρά του προσεύχεται συγκεκριμένα βάσει των ρημάτων που έχει λάβει, ενώ το συγκεκριμένο ρήμα που προήλθε από το στόμα του Κυρίου και πέρασε από το στόμα του πιστού, γίνεται τώρα ιστορική πραγματικότητα. Και όλη αυτά μπορούν να συνδεθούν πολύ όμορφα με μια συγκεκριμένη αντίληψη της πίστης που τονίζει την ομολογία με το στόμα: «εγγύς σου το ρήμα εστιν εν τω στόματι σου και εν τη καρδιά σου, τουτ' εστιν το ρήμα της πίστεως ό κηρύσσομεν» (Ρωμ. 10:8, βλ. Δευτ. 30:14).

Για όποιον δυσκολεύεται να τα δεχθεί όλη αυτά επειδή έχει μια πνευματική ζωή στην οποία δε μένει χώρος για το υπερφυσικό, υπάρχει η υπενθύμιση ότι κάποιος «ηρπάγη εις τον παράδεισον και ήκουσεν άρρητα ρήματα α ουκ εξόν ανθρώπων λαλήσαι» (Β' Κορ. 12:4).

Όλη αυτά έχουν άμεση σχέση και με τον πνευματικό πόλεμο. Δεν είναι δυνατόν να πολεμούμε το διάβολο με το Λόγο του Θεού γενικά. Πρέπει σε κάθε περίπτωση να δοθεί το κατάλληλο εδάφιο – όπως ακριβώς τον

αντιμετώπισε ο Χριστός στην έρημο. Εξάλλου, το είπε και ο Ίδιος εκεί: ο άνθρωπος δε ζει μόνο με ψωμί, «αλλ' επί παντί *ρήματι* εκπορευομένω δια στόματος Θεού» (Ματ. 4:4, βλ. Δευτ. 8:3). Δεν εννοείται απλά η γενική γνώση του Λόγου του Θεού, αλλά τα συγκεκριμένα ρήματα που ο Θεός θα δίνει στον άνθρωπο ανά περίπτωση αλλά και οπωσδήποτε για την αντιμετώπιση του διαβόλου. Αυτό επαληθεύεται από την προς Εφεσίου επιστολή, όπου η μάχαιρα του Πνεύματος δεν είναι ο γενικός Λόγος του Θεού αλλά το συγκεκριμένο «ρήμα Θεού» (Εφ. 6:17).

Όπως μπορεί κανείς να δει, η θεολογία του ρήματος μπορεί να δώσει στον πιστό έναν άλλο τρόπο προσέγγισης του Βιβλικού κειμένου αλλά και της χριστιανικής ζωής. Είναι όμως μεθοδολογικά ορθό να χτίζουμε θεολογίες γύρω από λέξεις; Αν ακολουθούσαμε αυτή τη μέθοδο με συνέπεια, ίσως να αναγκαζόμασταν να πούμε ότι ο χαρακτηρισμός «ζων και ενεργός και κοπτερότερος υπέρ πάσαν δίστομον μάχαιραν» (Εβρ. 4:12) ισχύει μόνο για το «Λόγο» και όχι για το ρήμα! Κανείς όμως δε θα έφτανε ως εκεί. Αυτό όμως είναι το πρόβλημα: που ορίζεται η γραμμή που χωρίζει το «λόγο» από το «ρήμα»;

Θεολογικά προβλήματα

Έτσι λοιπόν, ο ορισμός του Cho ανοίγει νέες ερμηνευτικές προοπτικές και όχι μόνο. Ουσιαστικά προτείνει μια μεγάλη επανάσταση στη σχέση μας με το Θεό. Θα μπορούσαμε να σχολιάσουμε σε μεγάλη έκταση τις ιδέες αυτές, θέτοντας θεολογικά ερωτήματα όπως: ποιο είναι το σημαντικότερο, ο Λόγος ή το ρήμα; Σε ποιο πρέπει να δίνουμε μεγαλύτερη σπουδαιότητα; Ποια είναι η «τιμή εξουσίας» του καθενός; Πόσο πρέπει να σέβεται το «ρήμα» το αρχικό νόημα της περικοπή, ή μήπως δεν υπόκειται το ρήμα σε εξωτερικά κριτήρια; Εάν τα αρχικά συμφραζόμενα υποβαθμίζονται σε σημασία, είναι το ρήμα απαραίτητα συνδεδεμένο με το κείμενο της Γραφής ή μπορεί να λαμβάνονται σήμερα ρήματα του Κυρίου εντελώς ανεξάρτητα από το γραπτό Λόγο; Ποια είναι η έννοια του κλεισίματος του Κανόνα γι' αυτήν την αντίληψη; Γιατί θεωρούμε πως ο Θεός πρέπει να δώσει «ρήμα» για το ποιον θα παντρευτούμε και το πού θα μείνουμε; Είναι αδύνατον να θεωρήσουμε, όπως η εκκλησία δεχόταν στο παρελθόν, ότι αυτά είναι θέματα στα οποία υπάρχει μια ελευθερία ώστε να βιώσουμε τα διλήμματα της ζωής όπως όλοι οι άλλοι άνθρωποι, αλλά με σοφία; Πώς ξέρουμε ότι έχουμε όντως λάβει «ρήμα»; Πώς ξέρουμε ότι δεν είναι οι δικές μας επιθυμίες, επιδιώξεις ή φιλοδοξίες που καθοδηγούν αυτή τη διαδικασία; Πώς μπορεί ένα άτομο να γνωρίζει ότι το «ρήμα» που έλαβε δεν είναι αντίθετο με το Λόγο, όταν πολλές φορές οι γνώσεις του πάνω στη Γραφή είναι αμυδρές, ενώ οι «ερμηνείες» του καθοδηγούνται όχι από το ενδιαφέρον για, και το σεβασμό προς το νόημα του τότε κειμένου αλλά από την ανάγκη για άμεση οδηγία τώρα; Πώς ξέρουμε αν ο Λόγος δεν είναι συγκεκριμένος για τη ζωή μας επειδή ο απώτερος στόχος είναι να ξεχάσουμε τη ζωή και τις έγνοιες μας και να ασχοληθούμε με κάτι ευρύτερο, όπως, για παράδειγμα, τη βασιλεία του Θεού; Τι είδους ωριμότητα και τι είδους σοφία μπορεί να αναπτύξει κανείς όταν περιμένει σε κάθε βήμα της ζωής Του μια άμεση οδηγία από τους ουρανούς; Κι αν όλα πρέπει να επιβεβαιώνονται με σημάδια, πώς ξέρουμε ότι είμαστε πραγματικά ειλικρινείς με τον εαυτό μας και

ότι δε στήνουμε το σκηνικό έτσι ώστε τα σημάδια να λειτουργούν ως αυτοεκπληρούμενες προφητείες; Και που είναι η εκκλησία μέσα σ' όλ' αυτά; Μόνο το άτομο λαμβάνει ρήματα; Λαμβάνουν οι ηγέτες της εκκλησίας περισσότερα ρήματα από τους απλούς πιστούς, και αν ναι, πρέπει οι πιστοί να υποτάσσονται σ' αυτούς τους ηγέτες ή στα ρήματα που οι ίδιοι λαμβάνουν;

Τα παραπάνω είναι λίγα από τα ερωτήματα που μπορεί να προκύψουν απέναντι σ' αυτήν την καινοφανή διδασκαλία. Στην Ευαγγελική σκέψη μια νέα διδασκαλία δεν απορρίπτεται εκ προοίμηση. Οφείλει όμως να είναι πειστική, συνεπής και, να μην καταργεί άλλα δόγματα στο διάβα της. Στην προκειμένη περίπτωση, πρέπει να δείξει πειστικά ότι το δόγμα του Λόγου του Θεού δεν κινδυνεύει. Πολύ φοβούμαι ότι στην πράξη, η αναζήτηση του ρήματος έχει οδηγήσει πολλούς σε περιφρόνηση του Λόγου. Το ρήμα είναι «φρέσκο», είναι συγκεκριμένο, είναι άμεση επικοινωνία. Ο Λόγος είναι «μουσειό», είναι «γενικός», είναι προπαρασκευαστικός προθάλαμος για το ρήμα.

Η θεολογική πλευρά του θέματος έχει λοιπόν μεγάλο ενδιαφέρον, αλλά προς το παρόν θα την αφήσουμε, θέτοντας πρώτα το εξής ερώτημα. Προκύπτει αυτή η διάκριση «Λόγου» και «ρήματος» από την ίδια τη Γραφή; Με άλλα λόγια, διδάσκει τέτοιο πράγμα η Γραφή; Μπορεί κάποιος να παρατηρήσει ότι το επιχείρημα του Cho είναι γλωσσικό. Μας παρουσιάζει δυο λέξεις και μας λέει ότι η μια σημαίνει ένα πράγμα, η άλλη σημαίνει άλλο. Άρα λοιπόν έχουμε τα δυο διαφορετικά αυτά πράγματα στη Γραφή. Ας υποθέσουμε προς στιγμήν ότι έχει δίκιο. Ας υποθέσουμε δηλαδή ότι η λέξη «ρήμα» αναφέρεται σε συγκεκριμένα λόγια σε συγκεκριμένα άτομα, σε συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ η λέξη «λόγος» αναφέρεται γενικά στο λόγο του Θεού. Και λοιπόν; Σημαίνει αυτό κάτι το ιδιαίτερο; Κάθε άλλο. Η διαφορά στην έννοια δυο λέξεων, δε σημαίνει απαραίτητως ότι ο Λόγος του Θεού διδάσκει αυτό που ο Cho πρεσβεύει. Δεν μπορείς να κτίσεις μια ολόκληρη θεολογική γνωσιολογία (διότι περί αυτού πρόκειται) πάνω σ' αυτό που θεωρείς ότι εννοούν δυο λέξεις. Αυτό δεν αρκεί. Η διαφορά δυο λέξεων δεν μπορεί να θεμελιώσει μια ολόκληρη μεθοδολογία της πνευματικής ζωής! Το γλωσσικό επιχείρημα δε μεταμορφώνεται αυτομάτως σε βιβλικό επιχείρημα! Άλλο τι περιέχει η Γραφή και άλλο τι προβάλλει ως διδασκαλία της. Πρέπει να δείξει ο Cho ότι η Αγία Γραφή διδάσκει πως αυτή η διαφορά έχει σημασία και ότι έχει σημασία για τη ζωή μας και για τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την επικοινωνία του Θεού με μας. Ειδάλλως, το επιχείρημα του δεν έχει νόημα.

Ο Cho συμβουλευέται το λεξικό κάποιου Ironside και «πολλούς μελετητές». Η ανωνυμία των πολλών μελετητών δεν είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, αλλά είναι ανεκτή επειδή ο Cho μιλά στο ευρύ κοινό. Μας αφήνει όμως με την εύλογη απορία: ποιοί είναι αυτοί οι «πολλοί μελετητές»; Είναι όντως έτσι τα πράγματα; Θα επιχειρήσουμε παρακάτω να εξετάσουμε τις δυο λέξεις όχι μόνο όπως αναγράφονται ή ερμηνεύονται στα λεξικά αλλά και τη χρήση τους, για να δούμε αν μπορούμε να καταλήξουμε σε κάποιο συμπέρασμα.

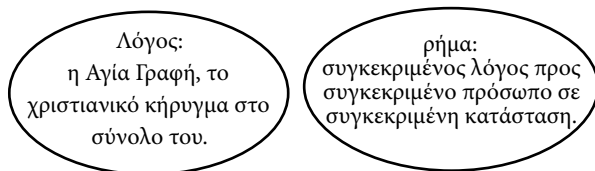
Πρέπει όμως να αναφέρουμε έναν αρχικό μας ενδοιασμό. Ο Cho μιλά για τις λέξεις «Λόγος» και «ρήμα» σαν να πρόκειται για τεχνικούς όρους. Η μία σημαίνει αυτό, η άλλη σημαίνει εκείνο. Όμως αυτού του είδους η προσέγγιση των λέξεων της Γραφής είναι μάλλον επικίνδυνη. Η απλή αλήθεια είναι ότι οι πιο πολλές λέξεις

είναι «σημεία» που μπορεί να έχουν διάφορα νοήματα και το νόημα που έχει μια λέξη σε κάθε περίπτωση καθορίζεται από τα συμφραζόμενα της. Στην περίπτωση που δέχεται κανείς τη θέση του Cho, τείνει, όπου βλέπει τη λέξη «Λόγος» στη Γραφή, να την ορίζει όπως την όρισε ο Cho και όπου βλέπει τη λέξη «ρήμα» να την ορίζει και πάλι σύμφωνα με τον ορισμό του Cho. Σ' αυτήν την περίπτωση έχουμε πρωθύστερο: προϋποθέτουμε αυτό που πάμε να αποδείξουμε και ύστερα νιώθουμε ότι επαληθεύεται στα κείμενα που διαβάζουμε.

Ασφαλώς η σκέψη του Cho δεν είναι εντελώς άσχετη με την πραγματικότητα. Υπάρχει μια δόση αλήθειας. Καμία θεωρία δε θα μπορούσε να γεννηθεί αν δεν είχε κάποια βάση αλήθειας. Για παράδειγμα, διαβάζουμε ένα σχόλιο του σοβαρού Γερμανού επιστήμονα Otto Betz:

«Ενώ ο λόγος συχνά μπορεί να αναφέρεται στο χριστιανικό κήρυγμα στο σύνολο του στην ΚΔ, η λέξη ρήμα συνήθως σχετίζεται με ατομικές λέξεις και εκφράσεις: ο άνθρωπος πρέπει να δώσει λόγο για κάθε αργό ρήμα (Ματ. 12:36), ο Ιησούς δεν αποκρίθηκε στον Πιλάτο «ουδέ εν ρήμα» (Ματ. 27:14), κάποιος που έχει πάει στον παράδεισο άκουσε «άρρητα ρήματα».⁶

Τα παραπάνω φαίνονται να επαληθεύουν αυτό που λέει ο Cho. Σκέφτεται κανείς τις δυο λέξεις περίπου με τον εξής τρόπο:

Όμως ο προσεκτικός αναγνώστης θα σημειώσει τις λέξεις «συχνά» και «συνήθως». Οι δυο λέξεις συχνά μπορεί να έχουν αυτά τα νοήματα. Αλλά η ιστορία δεν τελειώνει εκεί. Διότι η λέξη «συχνά» σημαίνει «πολλές φορές», δε σημαίνει «όλες τις φορές». Ο Radl γράφει, για παράδειγμα, ότι «η λέξη λόγος εμφανίζεται 330 φορές στην Καινή Διαθήκη, ενώ η λέξη ρήμα, η οποία συχνά σημαίνει το ίδιο πράγμα, προκύπτει μόνο 68 φορές» (έμφαση δική μου).⁷ Ενώ πριν διαβάσαμε για «συχνή» διαφορά μεταξύ των δύο λέξεων, εδώ ακούμε για «συχνή» ομοιότητα. Εξάλλου, ο ίδιος συγγραφέας που είδαμε πριν, ο Betz, λίγο νωρίτερα γράφει: «το ρήμα είναι συχνά συνώνυμο με το λόγο» (έμφαση δική μου).⁸ Αυτό σημαίνει τουλάχιστον ότι δεν μπορούμε να θεωρούμε δεδομένη τη διαφορά, κάθε φορά που προκύπτει η μια από τις δυο λέξεις. Τα συμφραζόμενα είναι ο απαραίτητος οδηγός μας σε κάθε περίπτωση.

Εδώ είναι χρήσιμο να καταλάβουμε την έννοια της συνωνυμίας. Είναι εξαιρετικά σπάνιο να έχουμε λέξεις που είναι απόλυτα συνώνυμες, δηλαδή απόλυτα ταυτόσημες στο νόημα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι συνήθως υπάρχουν κάποιες διαφορές μεταξύ λέξεων. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι αυτές οι διαφορές ισχύουν κάθε φορά που αναφέρεται μια λέξη. Άλλοτε ισχύουν, άλλοτε όχι και δεν επιτρέπεται να αναγώνται οι λέξεις στο επίπεδο μονοσήμαντων τεχνικών όρων εάν οι ίδιες αρνούνται να χωρέσουν σ' αυτό το καλούπι.

Θα επιχειρήσουμε παρακάτω να δείξουμε τους λόγους για τους οποίους η ιδέα ότι οι λέξεις «λόγος» και «ρήμα» έχουν τους παραπάνω ορισμούς, δεν ευσταθεί.

Συνεχίζεται

Ο κ. Jeffrey W. Baldwin είναι διευθυντής του Ελληνικού Βιβλικού Σχολείου.

Υποσημειώσεις

¹ Paul Yonggi Cho, *The Fourth Dimension*, (New Jersey: Logos International, 1979), 91.

² Η περίπτωση αυτών των κοριτσιών θυμίζει το 2^ο πειρασμό του Χριστού στο Ευαγγέλιο του Ματθαίου, όταν ο διάβολος τον καλεί να κάνει ένα άλμα πίστης από το ναό. Το πρόβλημα μ' αυτό που λέει ο διάβολος δεν είναι ότι δεν υπάρχει «ρήμα». Αντιθέτως, ο διάβολος χρησιμοποιεί ένα εδάφιο όπως ακριβώς θα χρησιμοποιούσε κανείς ένα «ρήμα»: «Είναι γεγραμμένον, Ότι θέλει προστάξει τους αγγέλους αυτού περί σου, και θέλουσι σε σηκόνει επί των χειρών αυτών, δια να μη προσκόψης προς λίθον τον πόδα σου» (β. Ψαλ. 91:11). Βέβαια, ο διάβολος παραλείπει τη φράση «εν πάσαις ταις οδοίς σου», η οποία δείχνει ότι ο ψαλμός αναφερόταν στη ζωή γενικά. Η απάντηση του Χριστού είναι Λογοκεντρική. Αρνείται να πάρει ένα εδάφιο και να το εφαρμόσει στη συγκεκριμένη περίπτωση. Αντίθετα, επικαλείται ένα άλλο εδάφιο που θέτει σε ερμηνευτική ισορροπία το προηγούμενο: «Δεν θέλεις πειράσει Κύριον τον Θεόν σου». Μήπως σ' αυτόν τον πειρασμό έπεσαν οι κοπέλες;

³ Αυτ., 106-113.

⁴ Αυτ., 113.

⁵ Εδώ ο Cho πράττει ένα από τα κλασικά σφάλματα που οι γλωσσολόγοι στηλιτεύουν χρόνια τώρα. Πρόκειται για το σφάλμα της σύγχυσης των λέξεων με τις έννοιες. Όπως γράφει ο Black, «αν και οι λέξεις χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν θρησκευτικές έννοιες, οι έννοιες απαιτούν πολύ πιο σύνθετες δομές. Όλες οι γλώσσες έχουν διάφορους τρόπους για να εκφράσουν μια έννοια, σπάνια όμως μια έννοια μπορεί να συνιστάται σε μια λέξη... Όταν εξετάζονται οι ξεχωριστές λέξεις ως έννοιες, υπονοείται (λανθασμένα) ότι οι ίδιες οι λέξεις περιέχουν τα θεολογικά νοήματα που αποδίδονται σ' αυτές. Η έννοια των λέξεων καθορίζεται από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται, από τα συμφραζόμενα τους. Αυτά τα ευρύτερα λογοτεχνικά πλαίσια, και όχι οι λέξεις, είναι οι πραγματικοί γλωσσολογικοί φορείς των θεολογικών νοημάτων. Η ουσία είναι ότι μαθαίνουμε πολύ περισσότερα για την έννοια της «εκκλησίας» από τη μελέτη της προς Εφεσίους επιστολής απ' ό,τι θα μαθαίναμε από τη μελέτη της λέξης 'εκκλησία'». David Alan Black, *Linguistics for Students of New Testament Greek* (Grand Rapids: Baker Book House, 1988), 123.

⁶ O. Betz, "Rhema," in *The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown (Grand Rapids: Zondervan, 1971), 3:1121.

⁷ W. Radl, «ρήμα», in *Exegetical Dictionary of the New Testament*, ed. Horst Balz and Gerhard Schneider (Grand Rapids: Eerdmans, 1993), 3:210.

⁸ Betz, "Rhema," 3:1120.

Ατελείωτη Χαρά

του John Sartelle

«Αδερφοί μου, να χαίρεστε όταν δοκιμάζεστε από πολλούς και διαφόρους πειρασμούς, γιατί πρέπει να ξέρετε ότι μέσα από τη δοκιμασία της πίστεώς σας γεννιέται η υπομονή.» (Ιακώβου 1:2-3)

Μήπως ο Ιακώβος ήταν μαζοχιστής; Λέει: «Όταν αντιμετωπίζετε δοκιμασίες, να χαίρεστε». Μα, είναι δυνατόν να χαίρεται κανείς όταν υποφέρει; Αυτό είναι μια συναισθηματική ανωμαλία. Και δεν μιλάει εδώ για μια «ελαφρά δοκιμασία». Μιλάει για τα βαριά φορτία που καλλιεργούν τον πνευματικό χαρακτήρα της υπομονής. Η χαρά δεν είναι φυσιολογική αντίδραση στις δυσκολίες. Έχω μία θαρραλέα φίλη που, τον τελευταίο χρόνο, υποβλήθηκε σε εγχείριση καρκίνου και υπέμεινε όλες εκείνες τις χημικές θεραπείες που έχουν σκοπό να καταστρέψουν κάθε υπόλοιπο από τα καρκινογόνα κύτταρα. Φυσικά, στην αρχή της μεγάλης αυτής δοκιμασίας της, ο γιατρός δεν της είπε, «Κοίταξε, θέλω να είσαι γεμάτη χαρά που θα υποστείς αυτή τη χειρουργική επέμβαση για την αφαίρεση του όγκου κι έπειτα τη χημειοθεραπεία που θα σου προξενήσει ακόμα μεγαλύτερη δυσφορία». Όμως, αυτό ακριβώς που δεν της είπε ο γιατρός της, της το είπε ο Θεός διαμέσου της θεοόπνευστης επιστολής του Ιακώβου. Δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει ποτέ η ριζοσπαστική φύση αυτής της εντολής.

Μα είναι εντολή αυτή; Και βέβαια! Είναι μια εντολή που προέρχεται από τον ίδιο τον Θεό! Και μάλιστα οι λέξεις που χρησιμοποιούνται στο πρωτότυπο κείμενο είναι στον υπερθετικό βαθμό. Έχουν την ίδια βαρύτητα που έχει μια εντολή σαν και τούτη: «Δεν θα έχεις άλλους θεούς πλην Εμού». Μας παραγγέλλει να χαιρόμαστε στα δύσκολα, εκεί που, ανθρωπίνως, είναι αδύνατο να υπάρχει χαρά. Κι αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει μερικές φορές να εξασκούμε τη θέλησή μας για να εκφράζεται αυτή η χαρά στη ζωή μας. Δεν είναι φυσιολογικό να ευλογεί κάποιος εκείνους που τον καταδιώκουν ή να αγαπάει τους εχθρούς του. Για να επιτύχει κάτι τόσο αφύσικο, θα πρέπει να εξασκήσει τη θέλησή του που είναι προσανατολισμένη στο ευαγγέλιο. Κατά τον ίδιο τρόπο, θα πρέπει να χρησιμοποιούμε τη θέλησή μας που είναι εμπνευσμένη απ' τον Χριστό για να μπορέσουμε να έχουμε χαρά σε καιρούς θλίψης και δοκιμασίας.

Η χαρά αυτή είναι μια ιδιαίτερη χαρά που μας κάνει να ξεχωρίζουμε από τον κόσμο. Ο Ιησούς είπε ότι ο κόσμος θα μπορεί να ξεχωρίζει τους Χριστιανούς από την υπερφυσική, την ασυνήθιστη αγάπη τους. Ωστόσο, ο κόσμος θα πρέπει να μας ξεχωρίζει και από αυτή την υπερφυσική, την ασυνήθιστη χαρά

μας. Ο Παύλος γράφοντας στους Γαλάτες 5:22-23 αναφέρει τον κατάλογο του καρπού που θα έπρεπε να παράγεται από την παρουσία του Αγίου Πνεύματος στη ζωή μας. Το δεύτερο χαρακτηριστικό του καρπού αυτού μετά την αγάπη, είναι η χαρά. Βέβαια, κάθε άτομο που ζει στον κόσμο αυτό και είναι πλασμένο σύμφωνα με την εικόνα του Θεού, κατέχει αυτά τα χαρακτηριστικά της αγάπης και της χαράς. Σε τι, λοιπόν, διαφέρει ο Χριστιανός ως προς την αγάπη και τη χαρά; Η αγάπη και η χαρά του Χριστιανού είναι αρετές που παράγονται μόνον από την παρουσία του Αγίου Πνεύματος στη ζωή του.

Ο William Gurnall (Γουίλλιαμ Γκαρνάλ), ένας ιεροκήρυκας του δεκάτου έβδομου αιώνα στην Αγγλία, έγραψε: «Όπως αισθανόμαστε εμείς όταν ζούμε σ' ένα σκοτεινό και ανήλιο σπίτι, έτσι αισθάνεται και ο Χριστός όταν κατοικεί σε μια σκοτεινή και θλιμμένη καρδιά».

Καταλάβαινε ότι το Άγιο Πνεύμα δεν μπορεί να ευλογήσει και να επιδοκιμάσει τη σκοτεινιά της καρδιάς και την αυτολύπησή μας. Στο ποιητικό αφηγηματικό έργο του Calvin Miller (Κάλβιν Μίλλερ) «Ο Τραγουδιστής», υπάρχει μια σκηνή όπου ο τραγουδιστής (που αντιπροσωπεύει τον Ιησού Χριστό) συναντά στο δρόμο του έναν μωλωναί που έχει λυγίσει κάτω από το βάρος της αυτολύπησης. Το χέρι του από τον ώμο και κάτω

Ο Ιησούς είπε ότι ο κόσμος θα μπορεί να ξεχωρίζει τους Χριστιανούς από την υπερφυσική, την ασυνήθιστη αγάπη τους. Ωστόσο, ο κόσμος θα πρέπει να μας ξεχωρίζει και από αυτή την υπερφυσική, την ασυνήθιστη χαρά μας

είναι παραμορφωμένο κι έχει αχρηστευθεί από ένα ατύχημα. Ο μωλωναί απεχθάνεται τον πόνο και την παραμόρφωση. Ο τραγουδιστής προσφέρεται να τον βοηθήσει, αλλά ο μωλωναί απαντάει: «Μα, δεν μπορεί να είναι τόσο εύκολο αυτό, τραγουδιστή. Τι θα κάνεις; Θα κουνήσεις το μαγικό σου ραβδί πάνω μου και θα γίνουν όλα καλά; Σταμάτα να με πειράζεις. Είμαι ένας άρρωστος γέρος που η ζωή του στέρησε το χέρι του. Ο βραδυνός πόνος έχει ήδη αρχίσει. Δεν μου απομένει καμιά ελπίδα πια!» Ο μωλωναί έπεσε κάτω κι άρχισε να βογγάει από τον πόνο. Περίμενε ότι ο τραγουδιστής θα παρέμενε κοντά του για να τον συντροφέψει στη μελαγχολία του. Όμως, όταν σήκωσε το κεφάλι για να δει, η πόρτα ήταν ανοιχτή και ο τραγουδιστής είχε φύγει από κοντά του. Ο Κάλβιν Μίλλερ το κατάλαβε. Ο Ιησούς Χριστός δεν είναι διατεθειμένος να μας συντροφεύει στο παράπονό μας, στην πικρία μας και στην αυτολύπησή μας.

Η χαρά αυτή είναι μια ξεχωριστή χαρά που ελκύει τον κόσμο. Όταν οι εξόριστοι Ισραηλιτες επέστρεψαν από τη Βαβυλώνα για να ξαναχτίσουν την Ιερουσαλήμ,

έγραψαν έναν ύμνο που αναφέρεται στον Ψαλμό 126. Βρίσκονταν σε πολύ δύσκολη θέση. Η Ιερουσαλήμ ήταν ερείπια. Δεν είχαν σπίτια για να μείνουν. Ο κόσμος που ζούσε γύρω τους ήταν εχθρικός απέναντί τους. Παρ' όλ' αυτά, τί έλεγαν στον ύμνο που συνέθεσαν; «Ήμασταν σαν να βλέπαμε όνειρο. Τότε γέλιο πλημμύρισε το στόμα μας κι η γλώσσα μας ύμνους χαράς. Τότε λέγαν οι λαοί αναμεταξύ τους: «Μεγάλα έργα έκανε ο Κύριος γι' αυτούς!» Ενώ αντιμετώπιζαν τόσες δυσκολίες, η χαρά τους ήταν τόσο μεγάλη που ο κόσμος γύρω τους έμενε έκπληκτος και αναγνώριζε ότι ο Θεός τούς είχε ευλογήσει με θαυμαστό τρόπο.

Δεν νομίζω σήμερα ο κόσμος που παρατηρεί τη Χριστιανική μας κοινότητα να απορεί για τη χαρά μας. Κι όμως, η χαρά μέσα στις θλίψεις είναι μια δυναμική μαρτυρία για την πραγματικότητα και τη δύναμη του Χριστού. Τι θα μπορούσαμε ακόμα να πούμε και για τη χαρά που θα πρέπει να έχουμε όταν τα πράγματα είναι ήρεμα και ομαλά; «Να χαιρέστε πάντοτε με τη χαρά που δίνει η κοινωνία με τον Κύριο. Θα το πω και πάλι: να χαιρέστε». Αν θα πρέπει να έχουμε τη χαρά του Χριστού σε καιρούς θλίψης και δοκιμίας, πώς θα πρέπει, αλήθεια, να μοιάζει η χαρά μας όταν απολαμβάνουμε τέτοιες ευλογίες όπως είναι το φαγητό, τα ρούχα, τα σπίτια, η υγεία, ο γάμος, τα παιδιά, η φιλία, η αναψυχή, η προσευχή, η συγχώ-

ρηση, ο Λόγος Του, το Πνεύμα Του, η λατρεία και οι μελλοντικές ευλογίες του ουρανού; Οι περισσότεροι Χριστιανοί φοβούνται να εκφράσουν αυτή την πηγαία, πνευματική, αδέσμευτη, ακλόνητη και απαραμίλλη χαρά στη ζωή τους. Νομίζουν ότι κάτι τέτοιο είναι ασυμβίβαστο με το πνεύμα του Χριστού. Είναι ποτέ δυνατόν η χαρά να είναι αταίριαστη με τον Ιησού; Η σκέψη αυτή είναι το ύπουλο ψέμα του Πονηρού και του Κατήγορου των ψυχών μας, που θέλει να ζούμε μια ζωή κακομοιριασμένη, θλιβερή και ανιαρή. Η αυτο-

λύπησή μας μέσα στη θλίψη και τη δοκιμασία, δείχνει στον κόσμο ότι ο Θεός δεν είναι κυρίαρχος. Η απελπισία μας απέναντι στην αμαρτία, λέει στον κόσμο ότι δεν υπάρχει χάρις, ούτε ότι το αίμα του Χριστού σώζει. Η μελαγχολία μας, μέσα στις αναρίθμητες ευλογίες που μας χαρίζει ο Θεός, είναι ένα αμαρτωλό παράπονο απέναντι στην άπειρη καλοσύνη του Θεού.

Αγαπητέ μου φίλε, να χαιρέσαι. Να γιορτάζεις. Να

γιορτάζεις την άπειρη καλοσύνη του Θεού, και στις καλές και στις κακές σου στιγμές. Όταν θα φτάσουμε στην ουράνια Πατρίδα δεν θα μετανιώσουμε ποτέ για τη χαρά που νοιώσαμε στη γη. Αντίθετα, θα αναρωτιόμαστε γιατί δεν γιορτάζαμε και δεν χαιρόμασταν περισσότερο!

Μετάφραση: Σ. Μανουσαρίδου

Όταν θα φτάσουμε στην ουράνια Πατρίδα δεν θα μετανιώσουμε ποτέ για τη χαρά που νοιώσαμε στη γη. Αντίθετα, θα αναρωτιόμαστε γιατί δεν γιορτάζαμε και δεν χαιρόμασταν περισσότερο!

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ειδοποιούνται οι αγαπητοί συνδρομητές του "ΑΣΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ" να εξοφλήσουν τη συνδρομή τους.

**Με κατάθεση στον αριθμό Λογαριασμού Τραπέζης ALPHA
149-00-2786-004611 (Ιωάννης Εμμανουήλ)**

ή με ταχυδρομική επιταγή ή στους κατά τόπους αντιπροσώπους.

*Προσοχή!!! Μην αμελήσετε να δώσετε στην τράπεζα το ονοματεπώνυμό σας
ώστε να ενημερωθεί το αρχείο μας.*

Οι συνδρομές για το έτος 2006 έχουν ως εξής:

Ελλάδα και Κύπρος: 10 €

**Οι συνδρομές του εξωτερικού: Χώρες Ευρωπαϊκής Ενώσεως: 26 €,
ΗΠΑ: 30 δολάρια ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία: 40 δολάρια Καναδά ή Αυστραλίας**

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΜΑΣ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΙΛΟΥΝ ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΟ ΤΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥΣ

ΔΙΑΦΘΟΡΑ

του αιδ. Θ. Κοσμάδη

Ο Ελισσαιέ είχε έναν υπηρέτη που υποσχόταν πολλά. Το όνομά του ήταν Γιεζί (2 Βασιλέων 4:31, 5:25, 8:4,5). Η βοήθειά του στο μεγάλο προφήτη προκαλεί ένα θαυμασμό που καθλώνει. Όμως ένα πολύ ενοχλητικό γεγονός επισκιάζει τον ζήλο του. Η κακή φήμη θα μπορούσε να τον εμποδίσει από το να κληρονομήσει τον πολύτιμο μανδύα του Ελισσαιέ. Ο Νεεμάν, διοικητής του Συριακού Στρατού είχε προσβληθεί από λέπρα. Όταν άκουσε για τον προφήτη από μια Εβραία δούλη, ταξίδεψε με επιβλητικά δώρα για να ζητήσει θεραπεία. Η "υδροθεραπεία" του Ελισσαιέ τον κτύπησε πολύ μέσα στην απλότητά της, και του προξένησε θυμό. Όταν ο υπηρέτης του συνομήλησε λογικά μαζί του, τότε λίγο ηρέμησε. Έτσι λοιπόν όπως του υπαγορεύτηκε μπήκε επτά φορές στο νερό του Ιορδάνη ποταμού και το θαύμα έγινε, θεραπεύτηκε. Με ευγνωμοσύνη επιστρέφει στον προφήτη για να του προσφέρει τα εξαιρετικά δώρα που είχε φέρει μαζί του. Ο Ελισσαιέ τα αρνήθηκε. Ο Νεεμάν ύψωσε τον Θεό Γιαχβέ σαν τον μόνο Θεό και πήρε μαζί του χώμα όσο το φορτίο από δυο μουλάρια, προφανώς για να χτίσει θυσιαστήριο σε Αυτόν τον Θεό που τον είχε θεραπεύσει.

Ο Γιεζί ήταν παρών σε όλη την διαδικασία. Ο πειρασμός της πλεονεξίας ήρθε επάνω του με μεγάλη δύναμη. Έτρεξε πίσω από τον στρατηγό με μια καλοφτιαγμένη ιστορία και πήρε αυτός τα δώρα. Κάνοντας αυτό γεμάτος χαρά πρόλαβε τον Νεεμάν που επέστρεφε. Όταν η απληστία κυριαρχεί της κοινής λογικής οι σειρήνες της καταστροφής ουρλιάζουν. Με την επιστροφή του Γιεζί ο προφήτης τον ρώτησε για την φιλόδοξη περιπέτειά του. Ο Γιεζί είπε ψέματα, αλλά ο Ελισσαιέ με την προφητική του διαίσθηση ήξερε καλά τι συνέβαινε με τον υπηρέτη του. Ο άπληστος υπηρέτης είχε κάνει «συμβόλαιο» με την λέπρα του Νεεμάν. Σαν αποτέλεσμα αυτού του λυπηρού επεισοδίου, ο άνθρωπος αυτός αναφέρεται μόνο μια φορά (Β' Βασιλ. 8:4,5) με το γεγονός αυτό να συνέβη προφανώς χρονολογικά μετά από το συμβάν που αναφέρεται. Όπως και πολλοί πονηροί άνθρωποι, έτσι και ο Γιεζί καταστράφηκε από τον δαίμονα της διαφθοράς και στην προσπάθειά του να αποκτήσει πράγματα που δεν του ανήκαν, πρόσθεσε και το ψέμα.

Τέτοια λυπηρά επεισόδια γίνονται σήμερα σε χώρες που χτυπήθηκαν από το Τσουνάμι. Πολλοί «εργάζονται σκληρά» να αρπάξουν ότι μπορούν από την ανθρωπιστική βοήθεια που διάφοροι φορείς αλλά και μεμονωμένοι άνθρωποι έστειλαν στους δυστυχισμένους αυτούς ανθρώπους. Επιτίδειοι ικανοποιούν την απληστία τους και την επιθυμία τους για όσο το δυνατόν περισσότερο πλούτο, και θησαυρίζουν από τον πόνο των πολλών. Εκείνοι που έχουν καλή μήμη, θα θυμούνται την παράλογη απληστία του προέδρου

της Τουρκικής Ερυθρής Ημισελήνου, που μαζί με κάποιους αδιάντροπους υποτακτικούς του έκανε κακή διαχείριση των χρημάτων που είχαν δοθεί όταν έγινε σεισμός στο Μαρμαρά το 1999. Η κερδοσκοπία είναι μεταδοτική σε κάθε περίπτωση και φέρνει επώδυνα αποτελέσματα. Οι κερδοσκόποι είναι άγρυπνοι και έτοιμοι να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε τραγωδία: *Έτσι λέει ο Κύριος «γιατί τρέχετε πίσω από τα βδελυρά είδωλα των προγόνων σας και μολύνεστε όπως εκείνοι; ... Αλλά και σείς κάνατε ακόμη χειρότερα από τους προγόνους σας γιατί ακολουθήσατε καθένας σας τις επιθυμίες της πονηρής καρδιάς του...»* Ιεζ. 20:30 & Ιερεμ. 16:12

Δυστυχώς ούτε την επιφάνεια αυτής της τεράστιας κακοήθειας δεν μπορούμε να αγγίξουμε με αυτό το άρθρο.

Η διαφθορά έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις μέσα κυρίως στους κυβερνητικούς κύκλους, παντού. Η απόφαση για την καταπολέμηση της διαφθοράς υποθέτουμε ότι βρίσκεται στην ατζέντα πολλών κυβερνήσεων. Καλές προθέσεις και όμορφα λόγια! Η πρακτική όμως είναι φανερή παντού ανάμεσα σε υψηλά και χαμηλά ιστάμενους αλλά και ιδιώτες. Αυτοί που είναι ικανοί να κινούνται με σκοτεινά σχέδια με επιδεξιότητα, εργάζονται σε γκριζες ζώνες. Άλλοι μπαίνουν τελειώς μέσα. Χωρίς αμφιβολία υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις παρανομίας που δεν βγαίνουν στο φως. Η διαφθορά με τις άναρχες πρακτικές της τρώει τα θεμέλια της κοινωνίας.

Ο Αμμάν πρόσφερε δέκα χιλιάδες τάλαντα ασημένια για να εξοντώσει τους Εβραίους (Εσθήρ 3:9). Ο Ιούδας ο Ισκαριώτης προσφέρθηκε να παραδώσει τον Ιησού για τριάντα αργύρια (Ματθ. 26:14-16). Οι θρησκευτικοί ηγέτες προσέφεραν ένα ποσόν στους στρατιώτες για να διαδώσουν την φήμη ότι οι μαθητές του Χριστού έκλεψαν το σώμα του (Ματθ. 28:11-14). Ο Σίμων πρόσφερε στους αποστόλους άφθονα χρήματα για να αποκτήσει την υπερφυσική δύναμη που εκείνοι απολάμβαναν. (Πράξεις 8:18,19). Το παιγνίδι είναι το «Πάρε – Δώσε». Η Καινή Διαθήκη λέει «*Τι έχει που δεν το έλαβες;*» (Α' Κορινθ. 4:7). Θα έπρεπε να γίνει κατανοητό ότι η αναφορά γίνεται για αυτά που λαμβάνουμε από τον Μέγα Χορηγό και όχι κάποιο παράνομο κέρδος. Είναι μια πρόκληση για τον καθένα μας να εξετάσει τον εαυτό του μήπως αυτός ο θανατηφόρος ίδος έχει προσβάλλει κάποια περιοχή, κερδίζοντας έτσι έδαφος στη ζωή μας. Αυτοί που είναι απροκάλυπτα διεφθαρμένοι και αυτοί που δεν μπορούν να αντισταθούν, έχουν την ίδια καρδιά. Ο δίκαιος προφήτης Ιερεμίας έκανε την πιο τέλεια ανάλυση δυόμισι χιλιετηρίδες πριν: *«Η καρδιά είναι απατηλή υπερ πάντα, και σφόδρα δισταραμμένη...»*

Η μακριά λίστα του Χριστού με τις σιχαμερές αμαρτίες που προέρχονται από την δισταραμμένη καρδιά του ανθρώπου, δίνει μια εξήγηση στην κλη-

ρονομία της διαφθοράς (Μάρκος 7:20-23). Ο Ένας αναμάρτητος εκθέτει την φανερή ανάμιξη της διαφθοράς. Ο Παύλος πολύ καθαρά αντιμετωπίζει ένα θλιβερό δίλημμα «να απεδυθήτε τον παλαιόν άνθρωπο τον κατά την προτέραν διαγωγή, τον φθειρόμενον κατά τας απατηλάς επιθυμίας» (Εφες,4:22). Ξανά ο Ησαΐας αναφέρει το πείσμα του ανθρώπου (Ησαΐας 1:6,10:2, 5:23). Πρίν από τον κατακλυσμό η γή ήταν διεφθαρμένη (Γεν.6:5,12).Ο κατακλυσμός δεν άνοιξε τον δρόμο στον αγιασμό. Ο Ιερεμίας μιλάει για διαφθορά που αγγίζει τους προφήτες, ιερείς και λαϊκούς (Ιερεμ. 5:30,31). Οι παρατηρήσεις του Μιχαία αναφορικά με το θέμα της φανερής αμαρτίας είναι καταπληκτική (2:2,3:11,6:12,7:2,3). Ο Ελιφάς αγγίζει την ίδια χορδή (Ιωβ 15:16). Ο Κύριος Ιησούς Χριστός καταγγέλει τους αυτοδικαιούμενους θρησκευτικούς ηγέτες για διαφθορά. (Μάρκος 12:38-40, Ματθ. 23:27) Η θλιβερή απαρίθμηση στο Ρωμ. 1:29-32 αποδεικνύει την παρακμή του ανθρώπου.

Ο καρπός της διαφθοράς βρίσκεται σε κάθε καρδιά. Η Γραφή προσφέρει τα βασικά στοιχεία της παρακμής περιγράφοντας την συμπεριφορά ντροπής από τους δυο γίους του Σαμουήλ: «...εξέκλιναν οπίσω του κέρδους και εδωροδοκούντο και διέστρεφον την κρίσιν» (1 Σαμ. 8:3). Κάθε αμαρτία συνοδεύεται από ψέμα, το κύριο συστατικό της διαφθοράς. Τι αγρυπνία και επιμέλεια χρειάζεται από μέρους εκείνων που η ζωή τους έχει αλλάξει και ο νόμος του Κυρίου είναι μέσα στην καρδιά τους και στο νού τους. (Εβρ. 8:10, 10:16) Αυτό φωτίζει το χαμένο στοιχείο αυτών που έχουν αναμειχθεί σε κάποιο είδος διαφθοράς.

Ένας ορισμός της διαφθοράς στην Εβραϊκή γλώσσα υπονοεί κακοήγία και βλασφημία. Η διαφθορά μας σοκάρει με τα πλοκάμια της που απλώνονται παντού: πολιτική, επιχειρήσεις, εταιρείες, διάφορους διεθνείς τομείς που αποφασίζουν για τις τιμές, εμπορία όπλων κλπ. Η διαφθορά στην Ιατρική, στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, στον Αθλητισμό, στην Παιδεία, στη Δικαιοσύνη, στο Στρατό, στη Θρησκεία κλπ μας παίρνει το μυαλό. Για να μην αφήσουμε και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών που πήρε το μερίδιό του στη διαφθορά. Κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος σε μια πολύ αναπτυγμένη βιομηχανικά πόλη ένας από τους συνομιλητές είπε: «Υπάρχουν πολιτικοί που αφιερώνουν πέντε τοις εκατό του χρόνου τους και της ενέργειάς τους για αυτό που εκλέχτηκαν να κάνουν, και επενδύουν το ενενήντα πέντε τοις εκατό για να επιτύχουν προσωπικές επιδιώξεις». Ο ρωμαλέος προφήτης Αμώς, πρωταθλητής της δικαιοσύνης, με πολλή πίστη μεταφέρει το αδιάλλακτο μήνυμα του Θεού: «διότι γνωρίζω τας πολλάς ασεβείας σας, και τας ισχυράς αμαρτίας σας, οίτινες καταθλίβετε τον δίκαιον, δωροδοκείσθε, και καταδυναστεύετε τους πτωχούς εν τη πύλη.»(5:12)

Όπως και τώρα, έτσι και στην εποχή του προφήτη, η διαφθορά ήταν στο απώγειό της. Έτσι και ο Αμώς, καταγγέλει τους άκαρδους εκμεταλλευτές που

η διαφθορά της κοινωνίας τους δεν τους ένοιαζε, αρκεί αυτοί να είχαν τις τσέπες τους γεμάτες. Κάθε χρόνο καινούριες εφευρέσεις διεφθαρμένων συναλλαγών που έχουν έρθει στο φώς: «Δεν εξεύρουνται να πράττωσι το ορθόν, λέγει Κύριος, οι θησαυρίζοντες αδικίαν και αρπαγήν εν τοις παλατίοις αυτών. (3:10). Ο Αμώς ήξερε καλά πως αυτοί που ενδιαφέρονταν ήταν αβοήθητοι: «δια τούτο ο συνετός θέλει σιωπά εν τω καιρώ εκείνω, διότι είναι καιρός κακός» (5:13). Όπως λέει ο Εκκλησιαστής «καιρός του σιγάν και καιρός να λαλείν» (3:7). Αλλά ο Αμώς τόλμησε να μιλήσει καυστικά στους απατεώνες στους οποίους μπροστά οι άλλοι στέκονται με τρόμο. (Ψαλμ. 12:1). Ο ψαλμωδός φτάνει σε ένα σημείο να αναρωτιέται αν αξίζει που κράτησε την καρδιά του καθαρή. Βαθιά απορημένος λέει: «ματαίως εκαθάρισα την καρδίαν μου;» Όμως η ανησυχία του δεν κράτησε πολύ καθώς συμπληρώνει: «...και εστοχάσθην να εννοήσω τούτο, πλην μ'εφάνη δύσκολο» και αναφωνεί τη λύση του προβλήματός του «εωσου εισελθών εις το αγιαστήριον του Θεού εννόησα τα τέλη αυτών». (73:16-17).

Ο άδικος, άπληστος και ανυπόμονος άνθρωπος της περιπέτειας έχει ανακουφιστεί με την σκέψη ότι θα εξαφανιστεί από την άμμο του χρόνου. Αυτός /αυτή ανήκει στην γενιά του «τώρα». Στη φυσική κατάσταση, η διαφθορά προχωράει στην αποσύνθεση. Ο άνθρωπος που αφήνει το μικρόβιο της παρακμής να εισχωρήσει πρέπει να προσέχει. Ο Πέτρος λέει στον αλαζόνα Σίμωνα, «το ασήμι σου θα χαθεί μαζί σου» (Πράξεις 8:20). Η κρίση της υποτίμη-

σης των διαχρονικών ηθικών αξιών είναι παγκόσμια. Εν τούτοις ο απολογισμός της υιοθέτησης ηθικών αξιών στην οικογένεια, στην κοινωνία, στις επιχειρήσεις, στην ιατρική, στο αθλητισμό, στην εκπαίδευση, στην θρησκεία κλπ είναι αρνητικός. Αλλά υπάρχει κανένα υπόλοιπο υπακοής στην ηθική σε αυτή την αναιδή εποχή;

Ο μετα – μοντέρνος, μετα – χριστιανικός άνθρωπος έχει απορρίψει τον Θεό, τον ενσαρκωθέντα Χριστό, το αλάνθαστο Λόγο – οδηγία στη ζωή – και ό,τι άλλο έχει να κάνει με τις θεϊκές γραμμές. Όπως λέει ο Χριστός σε μια από τις παραβολές του «δεν θέλουμε αυτό τον άνδρα να κυβερνά πάνω από εμάς» (Λουκ.19-14β). Τι ηθική έχει απομείνει, και ποιες αρχές μπορούν να εφαρμοστούν σε κάθε πλευρά των γεγονότων που μας πλήττουν; Οι επιβάτες του καραβιού μέσα στην τρικυμία, που είχαν απορρίψει την εξουσία του Χριστού πάνω τους, έχουν μείνει χωρίς καπετάνιο στα ταραγμένα νερά. Ήδη έχουν χάσει τη μάχη με τη διαφθορά. Η φοβερή εμπειρία που άγγιξε τον τελώνη Ζαχαΐο είναι μια περίπτωση που δείχνει πως ο Χριστός μπορεί να μεταμορφώσει μια διεφθαρμένη ζωή. Ξέροντας τις λανθασμένες τακτικές του αυτός ο σωματικά κοντός άνθρωπος έτρεξε να δει τον Ιησού. Σκαρφάλωσε πάνω στη συκομουριά, εκφράζοντας έτσι ορατά, την επιθυμία του για τη μεταμόρφωσή του από τον Ιησού, ο οποίος ήξερε την ανάγκη του

Ο άνθρωπος που αφήνει το μικρόβιο της παρακμής να εισχωρήσει πρέπει να προσέχει. Ο Πέτρος λέει στον αλαζόνα Σίμωνα, «το ασήμι σου θα χαθεί μαζί σου»

Ζακχαίου για το θεϊκό άγγιγμα. Ο Ιησούς προσφέρθηκε να τον επισκεφτεί και έτσι οδήγησε αυτόν τον άπληστο τελώνη στη σωτηρία που τον γέμισε χαρά. Επίσης έβαλε μέσα στην καρδιά του και στο νού του την ανάγκη για γενναιοδωρή συνδρομή και ανεμπόδιση αποκατάσταση. Εκείνη την ημέρα η σωτηρία του Χριστού ήρθε σε εκείνο το σπίτι. Ο Ζακχαίος ήταν ένας άλλος άνθρωπος (Λουκάς 19:1-10). Για να πάρεις μια ιδέα σχετικά με την χρήση των χρημάτων που είχε στην κατοχή του, δες προσεχτικά την αναφορά του Παύλου και των συνεργατών του στο 2 Κορινθ.8:16-24. Αυτή η ευσυνείδητη πρακτική γίνεται η συνέπεια στο χώρο της διαχείρισης. «*Επιπλέον ζητείται μεταξύ των οικονόμων να ευρεθή έκαστος πιστός*» (1,Κορινθ.4:2)

Η κυριαρχία της διαφθοράς είναι εμφανής σε κάθε τομέα: «...τα τέκνα ήλθον εις την ακμήν της γέννας, πλήν δύναμις δεν είναι εις την τίκτουσα» . (Ησαΐας 37:3) Ενώ προσεχτική και σκληρή δουλειά γίνεται για να εξαλειφθεί η διαφθορά σε κάθε τομέα, μια αναιδής πρακτική συνεχώς κερδίζει χώρο. Αναπλάθεται συνεχώς με καινούριες επινοήσεις παρακμής κάτι σαν τα κεφάλια της Λερναίας Ύδρας. (Ησαΐας 64:6) Μήπως η ανθρωπότητα κάνει χαμένο κόπο; Ίσως. Μόνο τη στιγμή που ο Χριστός αναγνω-

ρίζεται σαν η πηγή της σοφίας (1,Κορινθ.1:30) που είναι ο μόνος τρόπος του Θεού για εφαρμογή της δικαιοσύνης και της τιμότητας. Η Γραφή αναφέρεται στην εξουσία του Χριστού – περιφρονημένη από τους μοντέρνους – όταν «...ώστε δεν θέλει κρίνει κατά την θεωρία των οφθαλμών αυτού, ουδέ θέλει ελέγχει κατά την ακρόασιν των ωτίων αυτού. Αλλ' εν δικαιοσύνη θέλει κρίνει τους πτωχούς, και εν ευθύτητι θέλει υπερασπίζεσθαι τους ταπεινούς της γής, και θέλει πατάξει την γήν εν τη ράβδω του στόματος αυτού και δια της πνοής των χειλέων αυτού θέλει θανατόνει τον ασεβή» (Ηαΐας 11:3β,4).

Ο καθένας που θέλει να απορρίψει την αδικία και την διαφθορά ας καλέσει τον Χριστό στη ζωή του. Ας ζητήσει την υπέρτατη βασιλεία που φέρνει την καθαρή αντίληψη της διαφάνειας και της αγνότητας (Εβραίου 10:39).

Ίσως αυτή η λεπτομερής αναφορά να αγγίζει κάποιες

ξεκούρδιστες χορδές μιας μπερδεμένης ζωής. Αν είναι έτσι, άφησε τον Χριστό τον Σωτήρα να αναλάβει και να αλλάξει την υποβαθμισμένη ζωή σου σε μια ζωή δόξας.

Ο καθένας που θέλει να απορρίψει την αδικία και την διαφθορά ας καλέσει τον Χριστό στη ζωή του. Ας ζητήσει την υπέρτατη βασιλεία που φέρνει την καθαρή αντίληψη της διαφάνειας και της αγνότητας

Ψηφιακός Άμβωνας

Ακούστε εκλεκτά κηρύγματα στην διεύθυνση:

www.gec.gr/amvonas.htm

Γ. Χατζηαντωνίου, Μ.Β.Κυριακάκης, Α. Ζωδιάτης,
Π. Κανταρτζής, Τ. Μπάλντουιν, Γ. Αδάμ, Μ. Μελετιάδης

* * * *

Όλα τα τεύχη του ΑΣΤΕΡΟΣ (από το 1999)

διαθέσιμα σε όλο τον κόσμο μέσω INTERNET

www.gec.gr/astir

Επικοινωνήστε μαζί μας μέσω e-mail: astir@gec.gr

Ο πειρασμός του Ιούδα...

Από την ιστορία της θείας οικονομίας
στην ιστορία της εθνικής παλιγγενεσίας

του κ. Π. Καλαϊτζίδη

I

Στη χριστιανική θεολογία και λατρεία, στη λαϊκή ευσέβεια και φιλολογία, το πρόσωπο και η πράξη του Ιούδα παραμένουν το αρχέτυπο της ενοχής¹ και της προδοσίας, ο «τύπος» της άρνησης και της αποστασίας, ο «υιός της απωλείας» (Ιω. 17, 12). Ο,τιδήποτε παραπέμπει σε αυτό το αρχέτυπο είναι προς αποφυγήν καθώς δεν μπορεί να χαρακτηρίζει έναν πιστό χριστιανό που έχει αποφασίσει να «συνταχτεί με το Χριστό». Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις η συλλογική θέληση –ή ψευδαίσθηση- αποφυγής και διαφοροποίησης από το αντιπρότυπο του Ιούδα εκφράστηκε με αναπαραστατικές οχλοκρατικές εκδηλώσεις, όπως η τιμωρία και το κάψιμο του ομοιώματος του Ιούδα, η διαπόμπευση κ.λπ.² Οι πράξεις αυτές, εκτός του ότι αναμφίβολα περιέχουν το στοιχείο του λαϊκού αντισημιτισμού και αντιεβραϊσμού, μας ενδιαφέρουν εδώ από μια άλλη σκοπιά: παρά τις κραυγές και τη φαντασίωση διαφοροποίησης σε σχέση με το πρόσωπο-πρότυπο του Ιούδα, στην πράξη τελικά αποδεικνύεται μέσα από την πνευματική ζωή ή από την έλλειψή της, ότι Ιούδες είμαστε δυνάμει όλοι μας –στο μέτρο που υιοθετούμε τα κριτήρια και τις προτεραιότητές του- και όχι ειδικά οι απόγονοι ενός έθνους, μιας φυλής ή οι αντιπρόσωποι μιας ιδιαίτερης κατηγορίας ανθρώπων. Είναι αληθινά τραγικό να συνειδητοποιούμε πως ενώ με τόσο πάθος καταδικάζουμε και αποστρεφόμεστε τον Ιούδα, ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε το Χριστιανισμό, τα όρια και την αποστολή της Εκκλησίας, φανερώνει πως έχουμε άθελά μας ασπαστεί –τηρουμένων των αναλογιών- τις μεσσιανικές εθniko-θρησκευτικές αντιλήψεις του Ιούδα, εισάγοντας έτσι από την πίσω πόρτα στη ζωή της Εκκλησίας την κατά τα άλλα καταδικασμένη αίρεση του εθνοφυλετισμού. Αν λοιπόν εμπλέκουμε τον Ιούδα στη μελέτη των σχέσεων Εκκλησίας και Έθνους είναι επειδή πολλοί από εμάς, τους σύμφωνα με την αστυνομική μας ταυτότητα Ορθόδοξους Χριστιανούς, τους βαπτισμένους στο όνομα του Ιησού χριστού, υποκίπτουμε –χωρίς να το ξέρουμε ή χωρίς να το θέλουμε- στον *πειρασμό του Ιούδα*. Ο πειρασμός εν προκειμένω δεν παραπέμπει τόσο στην πράξη της προδοσίας που έχει ως κίνητρό της δελεαστικό χρηματικό ποσό όσο στην ανεπίγνωστη υιοθέτηση κριτηρίων και προτεραιοτήτων που ενσάρκωσε με τρόπο χαρακτηριστικό όσο και τραγικό ο Ιούδας και που στάθηκαν η αιτία να οδηγηθεί στην προδοσία και στην άρνηση του Ιησού Χριστού. Η διευκρίνιση αυτή θεωρείται απολύτως απαραίτητη προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι θέσεις που το κείμενο αυτό υποστηρίζει.

II

Πράγματι, το κίνητρο του Ιούδα, προκειμένου να προδώσει το Χριστό, φαίνεται να μην ήταν μόνο τα χρήματα, τα τριάκοντα αργύρια, που δεν αντιπροσώπευαν εξάλλου σημαντικό χρηματικό ποσό. Τα ευαγγελικά κείμενα, η πατερική ερμηνευτική και η υμνολογία της Μ. Πέμπτης έχουν βεβαίως συγκρατήσει και υπογραμμίσει αυτό το στοιχείο³, αλλά τα τριάκοντα αργύρια ήταν κατά κάποιο τρόπο η αφορμή ή η κατάληξη μιας μακράς εσωτερικής πορείας αμφισβήτησης και απόρριψης εκ μέρους του Ιούδα του μεσσιανικού προτύπου που ενσάρκωσε ο Διδάσκαλός του ή ακόμη η επισφράγιση, η εγγύηση της συμφωνίας που συνήψε με τους αρχιερείς. Όσο μάλιστα ο Ιούδας ήταν μαζί με τον Ιησού και μετείχε της κοινότητας των δώδεκα μαθητών, κρατούσε το ταμείο της ομάδας (Ιω. 13, 29· πρβλ. Ιω. 12, 6), ενώ έδειχνε ιδιαίτερο ζήλο στην αποφυγή κάθε περιττής κατά τη γνώμη του σπατάλης, όπως στην περίπτωση της Μαρίας, της αδελφής του Λαζάρου, που άλειψε τα πόδια του Ιησού με το πιο ακριβό μύρο (Ιω. 12, 3-5· πρβλ. Μθ. 26, 6-9 και Μκ. 14, 3-5)⁴. Αν λοιπόν θελήσουμε να αναζητήσουμε το βαθύτερο κίνητρο της προδοσίας, τότε δεν θα οδηγηθούμε μόνο στη διαπιστωμένη φιλαργυρία του Ιούδα, αλλά θα χρειαστεί ακόμη να ερευνήσουμε τη σχέση του με το κίνημα των Ζηλωτών.

Οι ερμηνευτές και οι ιστορικοί των χρόνων της Καινής Διαθήκης είναι ομόφωνοι στο ότι ο Ιούδας διατηρούσε στενές σχέσεις με το κίνημα αυτό και μάλιστα κύρια αιτία της προδοσίας του μοιάζει να ήταν η πικρία και η απογοήτευσή του από τη διάψευση του μεσσιανικού του οράματος, από την άρνηση δηλαδή του Μεσσία Χριστού να ταυτίσει το έργο και την αποστολή Του με την αποτίναξη του ρωμαϊκού ζυγού, με την απελευθέρωση και εθνική αποκατάσταση των Ιουδαίων στην Παλαιστίνη^{4α}. Την εποχή του Ιησού ακριβώς το κίνημα των Ζηλωτών ενσάρκωνε τη ριζοσπαστική αμφισβήτηση της ρωμαϊκής κυριαρχίας και εξέφραζε τα όνειρα εθνικής και πολιτικής ανεξαρτησίας των Ιουδαίων.

Η αμφισβήτηση όμως αυτή στηριζόταν αφενός στην ιουδαϊκή μεσσιανική αναμονή και αφετέρου σε μια πολιτική θεολογία θεοκρατικού περιεχομένου. Υποστήριζαν λοιπόν οι Ζηλωτές την άποψη ότι εφόσον ο Θεός είναι ο μόνος κύριος και κυβερνήτης του λαού του, απαγορεύεται κάθε μορφής αναγνώριση της κυριαρχίας του Καίσαρα στην Παλαιστίνη^{4β}, όπως η καταβολή του φόρου στη Ρώμη. Γι' αυτό και θεωρούσαν θρησκευτικό τους καθήκον να εμποδίσουν το λαό απ' την καταβολή του καθορισμένου φόρου, ήταν δε έτοιμοι για εξέγερση και πόλεμο με τη Ρώμη αν η τελευταία επέμενε στην υποδούλωση του λαού του Θεού⁵.

Μια τέτοια εξέγερση καταγράφεται ήδη το 6 μ.Χ., όταν ο Ιούδας ο Γαλιλαίτης ή Γαλιλαίος, με αφορμή την απογραφή του Κυρηναίου, ξεσήκωσε το λαό ενάντια στη ρωμαϊκή εξουσία⁶. Η γενική απογραφή θεωρήθηκε σημείο αναγνώρισης της ρωμαϊκής εξουσίας και της κυριαρχίας του Καίσαρα επί του Θεού και του λαού του. Η εξέγερση τελικά κατεστάλη, ο Ιούδας Γαλιλαίος φονεύθηκε και οι οπαδοί του διασκορπίστηκαν (βλ. Πραξ. 5, 37), ενώ οι σφοδρότερες αντιρωμαϊκές εξεγέρσεις, με ενεργό συμμετοχή των Ζηλωτών και άλλων αντιστασιακών ομάδων (Σικάριοι), θα λάβουν χώρα το 66-73 μ.Χ. (ιουδαϊκός πόλεμος) και το 132-135 μ.Χ. (εξέγερση του Βαρ-Κοχβά)⁷.

Η αναφορά στις λεπτομέρειες των σχέσεων των διαφόρων επαναστατικών αντιστασιακών κινημάτων την εποχή του Ιησού θα ξεστράτιζε την έρευνά μας προς άλλες κατευθύνσεις, ενώ και η σχετική πλούσια βιβλιογραφία αδυνατεί να δώσει οριστική απάντηση στο πρόβλημα καθώς αφορά κυρίως στη μεταγενέστερη περίοδο των δύο

αντιρωμαϊκών εξεγέρσεων. Οφείλουμε όμως να σημειώσουμε πως το επαναστατικό κίνημα των Ζηλωτών συνδέεται με αυτό των Σικαρίων, αυτών που στην ένοπλη πάλη τους εναντίον της ρωμαϊκής εξουσίας χρησιμοποιούσαν ένα ειδικό μαχαίρι που ονομαζόταν λατινικά *sicus*, απ' όπου και Σικάριος, ξιφοφόρος ή εκτελεστής⁸. Από τη ρίζα αυτή πολλοί ερμηνευτές και ιστορικοί ετυμολογούν και το επίθετο Ισκαριώτης, ακολουθώντας την άποψη του Ο. Cullmann⁹. Σύμφωνα με την άποψη αυτή η επωνυμία Ισκαριώτης δεν μπορεί να είναι δηλωτική του τόπου καταγωγής του Ιούδα –όπως πίστευε η αρχαία, αλλά και μέρος της σύγχρονης ερμηνευτικής παράδοσης- γιατί που-

θενά στην Παλαιστίνη δεν υπήρχε τοποθεσία ή οικισμός με το όνομα Ισκαριώθ ή Καριώθ. Αντιθέτως ο Ισκαριώτης (καθώς και οι παραλλαγές του Ισκαριώθ, Σκαριώθ, Σκαριώτης), φαίνεται να είναι παραφθορά του «Σικαριώτης» ή «Σικάριος» και να σχετίζεται με την ένοπλη ζηλωτική δραστηριότητα του μαθητή του Χριστού¹⁰. Και άλλοι μαθητές του Χριστού όμως προέρχονταν από την κίνηση των ζηλωτών, όπως ο «Σίμων ο καλούμενος Ζηλωτής» (Λκ. 6, 15· Πραξ. 1, 13)¹¹. Γι' αυτό και προτείνονται τρεις ονομασίες για το κίνημα της ιουδαϊκής αντιστάσεως εναντίον της ρωμαϊκής κατακτήσεως: η ελληνική λέξη «ζηλωτής», η αραμαϊκή «kenana» (με το εξελληνισμένο καναναίος ή κανανίτης) και η λατινική «sicarius»¹². Χωρίς να μπορούμε να αποφανθούμε για τον οριστικό χαρακτήρα των ερμηνευτικών αυτών προτάσεων- μιας και η συζήτηση μεταξύ των βιβλικών ερευνητών βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη- οφείλουμε εντούτοις αφού τις λάβουμε σοβαρά υπόψη, να προβούμε σε ορισμένες διαπιστώσεις: α) είναι αναμφισβήτητη η συμμετοχή πρώην

Ζηλωτών στον κύκλο των δώδεκα μαθητών του Ιησού· β) μεταξύ αυτών ήταν και ο Ιούδας Ισκαριώτης, όπως μαρτυρεί είτε η επωνυμία του είτε η εν γένει δράση και νοοτροπία του· και γ) πολλές από τις ρήσεις και τις παραβολές του Ιησού (όπως η παραβολή του σπόρου που αυξάνει μόνος του, Μκ. 4, 26 κ.ε.), είχαν ρητώς ή υπαινικτικώς αντιζηλωτικό χαρακτήρα και ήθελαν να περάσουν το μήνυμα ότι χωρίς να υποτιμάται το ανθρώπινο πράττειν, η πρωτοβουλία εντούτοις για την έλευση της Βασιλείας ανήκει στο Θεό. «Ο άνθρωπος με κανένα τρόπο δεν μπορεί να εξαναγκάσει το Θεό στο να επιπεύσει την έλευση της βασιλείας του, ούτε με την πιστή τήρηση του Νόμου, όπως πίστευαν οι Φαρισαίοι, ούτε με την έντονη βία κατά των Ρωμαίων όπως ήθελαν οι Ζηλωτές, ούτε με ακριβείς υπολογισμούς του χρόνου της καταστροφής του παρόντος σχήματος του κόσμου όπως έκαναν οι Αποκαλυπτικοί συγγραφείς»¹³.

Σε μια τέτοια συνάφεια αναφέρεται και η γνω-

Είναι αληθινά τραγικό να συνειδητοποιούμε πως ενώ με τόσο πάθος καταδικάζουμε και αποστρεφόμεστε του Ιούδα, ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε το Χριστιανισμό, τα όρια και την αποστολή της Εκκλησίας, φανερώνει πως έχουμε άθελά μας ασπαστεί –τηρουμένων των αναλογιών- τις μεσσιανικές εθνικο-θρησκευτικές αντιλήψεις του Ιούδα, εισάγοντας έτσι από την πίσω πόρτα στη ζωή της Εκκλησίας την κατά τα άλλα καταδικασμένη αίρεση του εθνοφυλετισμού

στή απάντηση του Ιησού στο ερώτημα-παγίδα των Φαρισαίων και των Ηρωδιανών για την απόδοση ή όχι του φόρου στον Καίσαρα: «Τα Καίσαρος απόδοτε Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ»¹⁴. Η απάντηση του Ιησού, παρά τον σαφή αντιζηλωτικό της χαρακτήρα, δεν παρέχει θεολογική κάλυψη ούτε στον τακτικισμό των Φαρισαίων ούτε στη συνεργασία των Ηρωδιανών με τον κατακτητή. Μεταφέρει τη συζήτηση σε ένα άλλο επίπεδο, ιεραρχεί τις υποχρεώσεις και σχέσεις του πιστού με τον κόσμο, ενώ υποδηλώνει ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να εξαναγκάσει το Θεό να επισπεύσει την έλευση της Βασιλείας Του, ότι η Βασιλεία δηλαδή δεν θα έρθει με την άσκη-

ση επαναστατικής βίας, καθώς στο Θεό εναπόκειται η πρωτοβουλία για τον ερχομό αυτού του καινούργιου κόσμου. Κατά συνέπεια η παραδοχή της εξουσίας του Καίσαρα και η απόδοση του φόρου στα όργανά του, περιορίζει τις αρχές και τις εξουσίες του αιώνας τούτου σε σαφώς προδιαγεγραμμένα πλαίσια και δεν τους επιτρέπει να διεκδικήσουν ό,τι δεν τους ανήκει: να καταλάβουν δηλαδή τη θέση και το χώρο που ανήκει στο Θεό και να απαιτήσουν λατρεία παρόμοια με εκείνη που μόνο στον αληθινό Θεό αποδίδουμε. Με την περιφρηματική απάντησή του ο Ιησούς, εκτός του ότι αποφεύγει την παγίδα που του έστησε η θρησκευτική ηγεσία των Ιουδαίων, μοιάζει να υπονομεύει εκ των προτέρων τον κίνδυνο μιας διπλής ειδωλολατρίας: αυτήν της κοσμικής κρατικής εξουσίας που διεκδικεί για τον εαυτό της όσα αποδίδουμε στο Θεό· και αυτήν της απολυτοποίησης και της λατρείας του έθνους, που έχει την τάση να υποκαταστήσει τον αληθινό Θεό, δια της ταυτίσεως μαζί του. Αυτό το τελευταίο σημείο αφορά ιδιαίτερα τους Ζηλωτές αλλά και το θέμα μας.

III

Αφήνοντας κατά μέρος λοιπόν σημαντικά ζητήματα όπως οι σχέσεις των Ζηλωτών με τους Φαρισαίους, τους Εσσαίους και του Ζηλωτή Μακκαβαίου¹⁵, θα σταθούμε επί του παρόντος σε μία τελευταία πλευρά του κινήματος των Ζηλωτών που μοιάζει να επηρέασε σε σημαντικό βαθμό τον Ιούδα και για τούτο ενδιαφέρει ιδιαίτερω το θέμα μας. Πρόκειται για τις περί Μεσσία αντιλήψεις των Ζηλωτών και για τον τρόπο που τις προσέλαβε ο Ιούδας¹⁶.

Οι Ζηλωτές, όπως και ο παραδοσιακός Ιουδαϊσμός στο σύνολό του, ανέμεναν έναν Μεσσία-βασιλιά, περιβλημένο με κοσμική δύναμη και εξουσία, που κύρια αποστολή του θα είχε να καταλύσει με τα όπλα και τη βία τη ρωμαϊκή κυριαρχία και την ιουδαϊκή ολιγαρχία και να οδηγήσει τον εβραϊκό λαό στην εθνική αποκατάσταση, στην κοινωνική δικαιοσύνη και στην εκπλήρωση των ιστορικών προσδοκιών του¹⁷. Μεσσιανικό τους πρότυπο και προσδοκία ήταν ένας Μεσσίας δαβίδειος, με βασιλικές ιδιότητες, ισχυρός και δυναμικός. Εμπνέονταν λοιπόν οι Ζηλωτές από έναν εθνικοθρησκευτικό μεσσιανισμό, από έναν εγκοσμιοκρατικό και ιστοριοκρατικό μεσσιανισμό,

που επεδίωκε να ανακτήσει το θρόνο του Δαβίδ. Δεν θεωρούσε προτεραιότητα ο μεσσιανισμός αυτός την απελευθέρωση από την αμαρτία και το κήρυγμα της μετανοίας, την έλευση της βασιλείας του Θεού (πρβλ. Μθ. 6, 33· Λκ. 12, 31) αλλά την εθνική απελευθέρωση και τη δικαίωση των ιερών και οσίων της εθνικής και θρησκευτικής παράδοσης του Ιουδαϊσμού. Ακόμη καλύτερα, ταύτιζε την έλευση της βασιλείας του Θεού με την εθνική αποκατάσταση του Ισραήλ. Γι' αυτό και η έννοια ενός πνευματικού Μεσσία, χωρίς κοσμική δύναμη και χωρίς εμπλοκή στην εθνική υπόθεση απελευθέρωσης του Ισραήλ από τη ρωμαϊκή κυριαρχία, ενός Μεσσία που κηρύττει μετάνοια, αγάπη, συγχώρηση των εχθρών και εγκαινιάζει μία βασιλεία του Θεού διάφορη από τα βασίλεια του κόσμου τούτου, τους ήταν παντελώς ξένη και ακατανόητη. Ο ζηλωτισμός και ο συναφής θεοκρατικός εθνικισμός είχαν υποκαταστήσει τον αληθινό μεσσιανισμό (που είναι το θεμέλιο της εσχατολογίας) με έναν μεσσιανισμό εγκοσμιοκρατικού τύπου, με έναν μεσσιανισμό του έθνους, του γένους, της φυλής, προαναγγέλλοντας έτσι τη μετατόπιση και το γλίτσημα της εσχατολογικής προοπτικής, από το «αναμεταξύ» του ιστορικού και μεταϊστορικού επιπέδου στο ασφυκτικό εγκοσμιοκρατικό ενδοϊστορικό πλαίσιο της κοσμικής βασιλείας και της δικαίωσης του έθνους.

Από αυτές τις μεσσιανικές αντιλήψεις φαίνεται να ήταν επηρεασμένος ο Ιούδας που είχε θητεύσει προηγουμένως στο ζηλωτισμό. Αυτός ο εγκοσμιοκρατικός μεσσιανισμός ανιχνεύεται μάλιστα στο υπόστρωμα της απόφασής του για την προδοσία του Ιησού, ως συνέπεια της άρνησης του τελευταίου να αναλάβει ρόλο κοσμικού βασιλιά και εθνικού απελευθερωτή των

Ιουδαίων. Τον αρχικό ενθουσιασμό για τη δυναμική και εντυπωσιακή παρουσία του Διδασκάλου του, που συνοδεύταν από επαναστατικό κήρυγμα και θαυμαστά γεγονότα, διαδέχεται η απογοήτευση για την εικόνα που κατά τη γνώμη του παρουσιάζει ο Ιησούς προς το τέλος της δημόσιας δράσης του. Μέμφεται πλέον τον Ιησού ο Ιούδας, γιατί, αντί να αξιοποιήσει το κύρος και τη λαϊκή αποδοχή που του είχαν χαρίσει οι θεραπείες των ασθενών και τα θαύματα και να προχωρήσει στην ανατροπή της ρωμαϊκής κυριαρχίας και της ιουδαϊκής ολιγαρχίας, αυτός όχι μόνο αρνείται να διαχειριστεί τη δύναμη του θαύματος και να τη θέσει στην υπηρεσία του παραδοσιακού εθνικοθρησκευτικού μεσσιανικού οράματος, αλλά επιπλέον κηρύσσει έναν Μεσσία πνευματικό, απογυμνωμένο από κάθε είδους κοσμική δύναμη και εξουσία, που θα διωχθεί και θα απορριφθεί. Έναν Μεσσία που ήρθε να συγχωρήσει τις αμαρτίες των ανθρώπων και να εγκαινιάσει μία ουράνια βασιλεία επί της γης, που μοιάζει να αδιαφορεί για τα προβλήματα της φυλής και του έθνους, που διαφοροποιείται από την παράδοση και επικρίνει τη θρησκευτική ηγεσία, θεματοφύλακα κατά τον Ιούδα

Ο Ιούδας –όπως και κάθε εγκοσμιοκρατικός μεσσιανισμός ή εκκοσμικευμένος εσχατολογισμός- όχι μόνο υποκύπτει τελικά στους τρεις πειρασμούς που απέκρουσε ο Χριστός στην έρημο (θαύμα, μυστήριο, εξουσία), αλλά, πολύ πριν τον Μεγάλο Ιεροεξεταστή του Ντοστογιέφσκυ, σπεύδει να «διορθώσει» το έργο του Ιησού Χριστού

των ιερών και οσίων της εθνικής και θρησκευτικής παράδοσης. Ο Ιούδας –όπως και κάθε εγκοσμιοκρατικός μεσσιανισμός ή εκκοσμικευμένος εσχατολογισμός- όχι μόνο υποκύπτει τελικά στους τρεις πειρασμούς που απέκρουσε ο Χριστός στην έρημο (θαύμα, μυστήριο, εξουσία), αλλά, πολύ πριν τον Μεγάλο Ιεροεξεταστή του Ντοστογιέφσκυ, σπεύδει να «διορθώσει» το έργο του Ιησού Χριστού. Μόνο που στην περίπτωση του η «διόρθωση» δεν συνδουλίζει κάποια πυρά, αλλά προετοιμάζει και σχεδιάζει την προδοσία. Είναι βέβαιο ότι ο Ιούδας πρόδωσε το Διδάσκαλο για λόγους θρησκευτικής συνέπειας και ιδεολογικής πιστότητας στις

καθιερωμένες τότε εγκοσμιοκρατικές μεσσιανικές ιδέες. Αποφάσισε να παρέμβει αναλαμβάνοντας το βαρύ χρέος έναντι της παράδοσης και της ιστορίας του έθνους συμμαχώντας μυστικά με τη θρησκευτική ηγεσία, τη μόνη αρχή διαφύλαξης της παράδοσης, των ιερών και οσίων του έθνους. Ο Ιούδας ενήργησε ως απογοητευμένος ζηλωτής ιδεολόγος, κυριευμένος από τον θεοκρατικό εθνικισμό και τον εγκοσμιοκρατικό μεσσιανισμό του που είδε στο τέλος να διαψεύδεται από το κήρυγμα του Χριστού. Αυτό φάνηκε και από την όλη εξέλιξη των γεγονότων, όπου η επιστροφή των τριάκοντα αργυρίων, η μεταμέλεια (χωρίς όμως αληθινή μετάνοια) και εν τέλει η αυτοκτονία του Ιούδα, ευνοούν περισσότερο την εκδοχή των ιδεολογικών κινήτρων παρά της απλής φιλοχρηματίας.

Συνεχίζεται

Ο κ. Π. Καλαϊτζίδης είναι Πάρεδρος ε.θ. του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Συντονιστής το χιμερινού προγράμματος της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών της Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Υποσημειώσεις

- ¹ Ιω. Κορναράκη, *Ο Ιούδας ως ομαδικός ενοχικός αρχέτυπος*, Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 1991.
- ² Βλ. σχετικά: Γ. Α. Μέγα, «Ο Ιούδας εις τας παραδόσεις του λαού», *Επετηρίς του Λαογραφικού Αρχείου*, τ. 3-4, 1941-42, Αθήναι 1952, σ.σ. 3-32.
- ³ Συναγωγή και σχολιασμός των σχετικών κειμένων και αποσπασμάτων στο: Π.Δ. Λουκέρη, «Ιούδας ο Ισκαριώτης και η θέσις του εις το μυστήριον της «θείας οικονομίας», Ελληνοεκδοτική, Αθήναι 1991, σσ. 33 κ.ε.
- ⁴ Πρβλ. Γ. Πατρώνου, *Μαθητεία και Αποστολικότητα*, Δόμος, Αθήναι 1999, σ. 103. –Του ιδίου, «Ιησούς Χριστός και Ιούδας, ή πώς ήθελε τον Διδάσκαλό του ο Ιούδας ως Μεσσίας», *Διάβαση*, τχ.24/2000, σ. 23 –Σ. Αγουριδίη, «Η προδοσία του Ιούδα», ένθετο «Επτά Ημέρες», εφ. *Η Καθημερινή*, 1-4-2001.
- ^{4a} Σχετικές απόψεις βλ. στο: Ιω. Καραβιδόπουλου, «Η σύλληψις του Ιησού εν Γεθσημανί κατά την διήγησιν του Ευαγγελιστού Λουκά (22, 39-53)», *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ*, τ. 15/1970, σσ. 215-216.
- ^{4b} Ιώσηπου, *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία*, XVIII, 23-24 (εκδ. L.H. Feldman).
- ⁵ Βλ. Σ. Αγουριδίη, *Ιστορία των χρόνων της Κ.Δ.*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1983, σσ. 348-349. –Ιω. Καραβιδόπουλου, *Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο*, Ερμηνεία Κ.Δ. 2, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1993, σ. 382.
- ⁶ Ιώσηπου, *Ιουδαϊκός Πόλεμος*, II, 117-118 (εκδ. H.St.J. Thackeray) –Του ιδίου, *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία*, XVIII, 4-5 (εκδ. L.H. Feldman).
- ⁷ Από την πλούσια σχετική βιβλιογραφία σημειώνουμε ενδεικτικά: Σ. Αγουριδίη, *Ιστορία των χρόνων της Κ.Δ.*, σσ. 284-290. –S.W. Baron, *Histoire d' Israël. Vie sociale et religieuse*, trad. franç. V. Nikiprowetzky, t. 2, Puf, Pris 1957, σσ. 711-715, 720-726. –J. Derenbourg, *Essai sur l' histoire et la géographie de la Palestine d' après les thalmuds et les autres sources rabbiniques*, Imprimerie Impériale, Paris 1867, σσ. 247 κ.ε. –Α.Η.Ι. Gunneweg, *Η ιστορία του Ισραήλ έως την εξέγερση του Βαρ-Κοχβά*, Πέμπτη αναθεωρημένη έκδοση, Μτφρ. Ιω.Χ. Μούρτζιου, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1997, σσ. 387-399. –M. Noth, *The History of Israel*, transl. by St. Godman, Harper & Brothers, New York 1958, σσ. 430-452. –W.O.E. Oesterley, *A History of Israel*, vol. II, Clarendon Press, Oxford 1957, σσ. 440-451, 459-463. –St. Perowne, *The Political Background of the New Testament*, Hodder & Stoughton, London 1965, σσ. 126-192. –P. Prigent, *La fin de Jérusalem*, Delachaux et Niestlé, Neuchatel 1969.
- ⁸ Βλ. Πράξ. 21, 38. –Ιώσηπου, *Ιουδαϊκός Πόλεμος*, II, 254-247 (εκδ. H.St. Thackeray). –Του ιδίου, *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία*, XX, 185-188 (εκδ. L.H. Feldman). Πρβλ. V. Nikiprowetzky, «Sicares et Zelotes. Une reconsideration», *Sémitica*, 23/1973, 57-63. –A. Paul, *Le monde des Juifs à l' heure de Jésus. Histoire politique*, Desclee, Paris 1981, σσ. 216-220. –Απ. Γλαβίνα, *Ιστορία της Εκκλησίας*, τχ. Α', Θεσσαλονίκη 1995, σ. 73.
- ⁹ Βλ. O. Cullmann, *Dieu et César*, Delachaux & Niestlé, Neuchatel-Paris 1956, σ. 18 –Του ιδίου, «Le douzième apôtre», *Revue d' Histoire et de Philosophie Religieuses*, 1962, σσ. 137 κ.ε. Πρβλ. Απ. Γλαβίνα, *ό.π.*, σσ. 73-74
- ¹⁰ Για την αντίθετη άποψη βλ. M. Hengel, *Die Zeloten. Untersuchungen zur jüdischen Freiheitsbewegung in der Zeit von Herodes*, I. bis 70 n. Chr., Leiden, Brill, 1976, σ. 49, υποσημ. 3. Δειγματοληπτική παράθεση ερμηνευτικών σχολίων και βιβλιογραφικών ενδείξεων στο: Π. Λουκέρη, *Ιούδας ο Ισκαριώτης*, σσ. 25-26, 122-123. Να σημειωθεί ότι ο π. Λουκέρης φαίνεται να αποδίδει στον O. Cullmann την άποψη ότι το επώνυμο Ισκαριώτης δηλώνει τόπο καταγωγής και σημαίνει αυτόν που κατάγεται από την πόλη Καριώθ! (βλ. σ. 25 και παραπομπή στο άρθρο του Cullmann σ. 122, υποσ. 38).
- ¹¹ Βλ. και τις χειρογραφικές παραλλαγές «Σίμων ο Καναναίος ή Κανανίτης» για το αντίστοιχο πρόσωπο στο Μκ. 3, 18 (όπου το επίθετο Καναναίος ή Κανανίτης δεν δηλώνει καταγωγή από την Κανά, όπως εσφαλμένα ερμηνεύθηκε παλιότερα, αλλά είναι η αραμαϊκή απόδοση με ελληνική κατάληξη της λέξης ζηλωτής, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις των: O, Cullmann, «Le douzième apôtre», σ. 134 –Του ιδίου, *Dieu et César*, σσ. 17-18. –A. Paul, *Le monde des Juifs à l' heure de Jésus*, σσ. 16-219. –Ιω. Καραβιδόπουλου, *ό.π.*, σ. 148). Πρβλ. επίσης και τη χειρογραφική παραλλαγή της Ιταλα για το Μθ. 10, 3: «Judas Zelotes».
- ¹² O. Cullmann, *Dieu et César*, σσ. 17-18 –A. Paul, *Le monde des Juifs à l' heure de Jésus*, σσ. 218-219.
- ¹³ Ιω. Καραβιδόπουλου, *ό.π.*, σσ. 176-177.
- ¹⁴ Μκ 12 13-17· Μθ. 22, 15-22· Λκ. 20, 20-26. Ερμηνευτική ανάλυση του σχετικού αποσπάσματος του Μάρκου, στο Ιω. Καραβιδόπουλου, *ό.π.*, σσ.381-384· προβλ. και σς. 176-178.
- ¹⁵ Βλ. ενδεικτικά: W.R. Farmer, *Maccabees, Zealots and Josephus. An Inquiry into Jewish Nationalism in the Greco-Roman Period*, Columbia University Press, New York 1956. –Α.Η.Ι. Gunneweg, *Η ιστορία του Ισραήλ έως την εξέγερση του Βαρ-Κοχβά*, σσ. 390-391. –Σ. Αγουριδίη, *Ιστορία των χρόνων της Κ.Δ.*, σσ. 348-349.
- ¹⁶ Στις δύο παραγράφους που ακολουθούν (μεσσιανισμός των Ζηλωτών και του Ιούδα), εμπνεόμαστε από τις εξαιρέτες αναλύσεις του Γ. Πατρώνου: *Μαθητεία και Αποστολικότητα*, σσ. 42, 103-105· και «Ιησούς Χριστός και Ιούδας, ή πώς ήθελε τον Διδάσκαλό του ο Ιούδας ως Μεσσίας», σσ. 21-25.
- ¹⁷ Έτσι φαντάζεται τον Ιησού ο S.G.F. Brandon στο έργο του: *Jesus and the Zelots. A study of the Political Factor in Primitive Christianity*, Manchester University Press, 1967. Σύμφωνα με την άποψή του, ο Ιησούς ήταν ο Μεσσίας που πάλεψε, ακόμα και με τα όπλα, για την πνευματική αναγέννηση και την πολιτική ανεξαρτησία του έθνους του πριν καταδικασθεί σε θάνατο από τους Ρωμαίους.

Το κείμενο αυτό προέρχεται από το ειδικό αφιέρωμα του θεολογικού περιοδικού Σύναξη, τχ. 79, 2001, σσ. 51-65. Ακολούθως δημοσιεύθηκε γαλλικά στο περιοδικό Contacts, τχ. 197, 2002, pp. 24-48, αγγλικά στο περιοδικό The Greek Orthodox Theological Review, τ. 47/2002, pp. 357-379, και σερβικά στην περιοδική έκδοση Nova Srpska Politicka Misao, 17-1-2006. Αναδημοσιεύεται με την ευγενική άδεια του συγγραφέα.

Ο Θεός είναι φως και σκοτία εν αυτώ δεν υπάρχει ουδεμία

Α' Ιωάν. 1:5

Κύριε,
Α' Τιμοθ. 6:16 Άναρχε Δημιουργέ, Αθάνατε Θεέ
που κατοικείς στο Φως το απρόσιτο
που ποτέ ανθρώπου μάτι δεν αντίκρουσε,
σε Ξένα, τριαδικέ Θεέ, Πατέρα, Υιέ και Άγιο Πνεύμα,
προσφέρουμε τιμή και δόξα αιώνια.

Στον όμορφο κόσμο που Εσύ μας χάρισες,
εμείς, τα πλάσματά Σου, ξεδιπλώνουμε
γυμνό το νου και την καρδιά μας
να δεχτούν το Φως Σου.

Α' Ιωαν. 1:5-7, 9-14
Είδα νάμαστε δεκτικοί στην ακτινοβολία Σου
κί η κοινωνία μαζί Σου νάναι πλήρης.
Είδα ευλογημένοι, με τις ακτίνες Σου
Εφεσ. 5:8 -αγαθότητα, αλήθεια, δικαιοσύνη, αγάπη-
να βαδίζουμε στη γη αγγίζοντας ο ένας τον άλλον
κοιτώντας ο ένας τον άλλον στα μάτια.

Β' Κορινθ. 4:6 Το Φως Σου έλαμψε στην καρδιά μας
και γνωρίσαμε στο πρόσωπο τον Ιησού, τη δόξα Σου.
Γνωρίσαμε το μαρτύριο του Σταυρού, το "τετέλεσται"
και μέσα απ' το τρίωρο σκοτάδι και τον τάφο,
είδαμε το Φως της Ανάστασης.

Ανέγγιχτο απ' το χρόνο,
το Φως Σου Θεέ,
βασιλεύει εντός μας.

Μ' ανοιχτά ή κλειστά βλέφαρα,
ακόμα και στις νύχτας το σκοτάδι,
βλέπουμε το Φως το ανέσπερο, το ζωοποιό.
Λς είναι δοξασμένο το όνομά Σου Κύριε!

Λ. Βαλαή

ΜΗΝ ΑΦΗΣΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟ ΣΟΥ ΝΑ ΠΑΕΙ ΧΑΜΕΝΟΣ

του John Piper

Το άρθρο αυτό το γράφω την παραμονή μιας εγχείρισης προστάτη. Πιστεύω στη θεραπευτική δύναμη του Θεού – με θαύμα και με την ιατρική. Πιστεύω ότι είναι σωστό και καλό να προσευχόμαστε και για τα δύο είδη θεραπείας. Ο καρκίνος δεν πάει χαμένος όταν θεραπεύεται από τον Θεό. Αυτός παίρνει τη δόξα και γι'αυτό υπάρχει ο καρκίνος. Έτσι το να μην προσεύχεσαι για θεραπεία μπορεί να αχρηστέψει τον καρκίνο σου. Αλλά η θεραπεία δεν είναι στο σχέδιο του Θεού για όλους. Υπάρχουν επίσης και άλλοι τρόποι για να σπαταλήσεις τον καρκίνο σου. Προσεύχομαι για μένα αλλά και για σας ώστε να μην «σπαταλήσουμε» αυτό τον πόνο.

1. Θα χαράμισεις τον καρκίνο σου αν δεν πιστεύεις ότι έχει σχεδιαστεί από τον Θεό για σένα

Δεν πρέπει να λέμε ότι ο Θεός μόνο χρησιμοποιεί τον καρκίνο μας, αλλά δεν τον σχεδιάζει. Αυτό που επιτρέπει ο Θεός, το επιτρέπει για ένα λόγο. Και αυτός ο λόγος είναι στα σχέδιά Του. Αν ο Θεός προβλέπει κάποιους σχηματισμούς των κυττάρων να γίνουν καρκίνος, μπορεί να το σταματήσει ή δεν μπορεί. Αν δεν το σταματήσει έχει κάποιο σκοπό. Αφού είναι άπειρα σοφός, είναι σωστό να ονομάσουμε αυτό το σκοπό, σχέδιο. Ο Σατανάς είναι πραγματικότητα και δημιουργεί πολλές ευχαριστήσεις αλλά και πόνους. Αλλά δεν είναι ο βασικός άρχοντας. Έτσι όταν χτυπάει τον Ιώβ με «έλκος» (Ιώβ 2:7), ο Ιώβ το αποδίδει στον Θεό (2:10) και ο εμπνευσμένος συγγραφέας συμφωνεί: «και παρηγόρησαν αυτόν περί παντός κακού το οποίον ο Κύριος επέφερεν επί'αυτόν» (Ιώβ 42:11). Αν δεν πιστέψεις ότι ο καρκίνος σου σχεδιάστηκε από τον Θεό για σένα, τότε θα πάει χαμένος.

2. Θα χαράμισεις τον καρκίνο σου αν πιστέψεις ότι είναι μια κατάρα και όχι ένα δώρο

«Δεν είναι τώρα λοιπόν ουδεμία κατάκρισις εις τους εν Χριστώ Ιησού...» (Ρωμ.8:1)
«Ο Χριστός εξαγόρασε ημάς εκ της κατάρας του νόμου, γενόμενος κατάρα υπερ ημών...» (Γαλάτας 3:13)
«Βεβαίως ουδεμία γοητεία δεν ισχύει κατά του Ιακώβ ουδέ μαντεία κατά του Ισραήλ» (Αριθμοί 23:23).
«Διότι ήλιος και ασπίς είναι Κύριος ο Θεός χάριν και δόξαν θέλει δώσει ο Κύριος. Δεν θέλει στερήσει ουδενός αγαθού τους περιπατούντας εν ακακία.» (Ψαλμ.84:11)

3. Θα χαράμισεις τον καρκίνο σου αν ζητήσεις παρηγοριά από τα δικά σου μέσα και όχι από τον Θεό

Το σχέδιο του Θεού για τον καρκίνο σου δεν είναι να σε εκπαιδεύσει σε μια λογική, ανθρώπινη

μέτρηση μέσων. Ο κόσμος παρηγοριέται από τα δικά του μέσα. Όχι οι χριστιανοί. Μερικοί μετρούν τους πολεμιστές (ποσοστά επιβίωσης) και άλλοι μετρούν τα άλογα (παρενέργειες της θεραπείας), αλλά εμείς εμπιστευόμαστε στο όνομα του Κυρίου του Θεού μας (Ψαλμός 20:7). Το σχέδιο του Θεού είναι ξεκάθαρο στο Β' Κορινθίους 1:9, «Αλλ' ημείς αυτοί εν εαυτοίς ελάβομεν την απόφασιν του θανάτου δια να μη έχομεν την πεποίθησιν εις εαυτούς αλλ' εις τον Θεόν τον εγείροντα τους νεκρούς». Ο σκοπός του Θεού για τον καρκίνο σου (ανάμεσα από άλλα χίλια καλά πράγματα) είναι να βγάλει τα στηρίγματα κάτω από την καρδιά μας ώστε να στηριχθούμε τελειώς σε Αυτόν.

4. Θα χαράμισεις τον καρκίνο σου αν αρνηθείς να σκεφτείς τον θάνατο

Όλοι θα πεθάνουμε, αν ο Ιησούς αναβάλλει τον ερχομό του. Το να μην σκεφτόμαστε πώς θα είναι να φύγουμε από αυτή τη ζωή και ότι θα συναντήσουμε τον Θεό είναι ανοησία. Στον Εκκλησιαστή 7:2 λέει: «Κάλλιον να υπάγη τις εις οίκον πένθους παρά να υπάγη εις οίκον συμποσίου, διότι τούτο είναι το τέλος παντός ανθρώπου και ο ζών θέλει βάλει αυτό εις την καρδίαν αυτού». Πως μπορείς να το βάλεις αυτό στην καρδιά σου αν δεν το σκέφτεσαι; Στον Ψαλμό 90:12 λέει: «Δίδαξον ημάς να μετρώμεν ούτω τας ημέρας ημών ώστε να προσκολλώμεν τας καρδίας ημών εις την σοφίαν». Το να μετράς τις μέρες σου σημαίνει να σκέφτεσαι πόσο λίγες είναι και ότι θα τελειώσουν. Πώς θα έχεις μια καρδιά στη σοφία αν αρνηθείς να το σκέφτεσαι αυτό; Τι χάσιμο χρόνου αν δεν σκεφτούμε το θάνατο!

5. Θα χαράμισεις τον καρκίνο σου αν νομίζεις ότι το να «νικήσεις» τον καρκίνο σημαίνει μάλλον να μείνεις ζωντανός παρά να εκζητείς τον Χριστό

Τα σχέδια του Θεού και του Σατανά για τον καρκίνο σου δεν είναι ίδια. Ο Σατανάς σχεδιάζει να καταστρέψει την αγάπη σου για τον Χριστό. Ο Θεός σχεδιάζει να εμβαθύνει περισσότερο την αγάπη σου για τον Χριστό. Ο καρκίνος δεν νικάει αν πεθάνεις. Νικάει

αν σταματήσεις να λατρεύεις τον Θεό. Ο Θεός σχεδιάζει να σε αποτραβήξει από το στήθος του κόσμου και να σε θρέψει με την επάρκεια του Χριστού. Σίγουρα θα σε βοηθήσει να πεις και να αισθανθείς «*Μάλιστα δε και νομίζω τα πάντα ότι είναι ζημία δια το έξοχον της γνώσεως του Ιησού Χριστού.*» Και καθώς το γνωρίζω αυτό τότε «*...εις εμέ το ζήν είναι ο Χριστός και το αποθανείν κέρδος*» (Φιλιπ.3:8, 1:21)

6. Θα χαραμίσεις τον καρκίνο σου αν δώσεις πιο πολύ χρόνο να μελετάς για τον καρκίνο παρά για τον Θεό

Δεν είναι κακό να γνωρίζεις για τον καρκίνο. Η άγνοια δεν είναι αρετή. Αλλά η παγίδα του να γνωρίζεις όλο και περισσότερα και η έλλειψη του ζήλου να γνωρίσεις περισσότερα για το Θεό είναι σύμπτωμα απιστίας. Ο καρκίνος έχει σκοπό να μας ξυπνήσει στην πραγματικότητα του Θεού. Υπάρχει για να μας βάλει με συναίσθημα και δύναμη πίσω από την εντολή «*Ας γνωρίσουμε και ας εξακολουθούμε να γνωρίζουμε τον Κύριο*» (Ωσηέ 6:3). Μας φέρνει επίσης στην αλήθεια του Δανιήλ (11:32) «*...ο λαός όμως όστις γνωρίζει τον Θεόν αυτού θέλει ισχύσει και κατορθώσει*». Θα είμαστε σαν τα πλατάνια, που μένουν αγέρωχα.

«...αλλ' εν τω νόμω του Κυρίου είναι το θέλημα αυτού και εν τω νόμω αυτού μελετά ημέραν και νύκτα. Και θέλει είσθαι ως δένδρον πεφυτευμένον παρά τους ρύακας των υδάτων, το οποίον δίδει τον καρπόν αυτού εν τω καιρώ αυτού και το φύλλον αυτού δεν μαραίνεται. Και πάντα όσα αν πράττη θέλουσιν ευοδωθεί» (Ψαλμός 1:2)

7. Θα χαραμίσεις τον καρκίνο σου αν αυτός σε οδηγήσει σε απομόνωση αντί να εμβαθύνει τις σχέσεις σου που θα εκφράζουν στοργή

Όταν ο Επαφρόδιτος έφερε δώρα στον Παύλο σταλμένα από την εκκλησία των Φιλιππίων, αρρώστησε και παραλίγο να πεθάνει. Ο Παύλος λέει στους Φιλιππησίους, «*Επειδή επεπόθη όλους εσάς και ελυπέιτο διότι ηκούσατε ότι ησθένησε* (Φιλιπ.2:26-27)». Τι φανταστική αντιμετώπιση!! Δεν μας λέει ότι ήταν λυπημένος για την αρρώστια του, αλλά ότι αυτός ήταν στεναχωρημένος γιατί άκουσαν οι αδελφοί ότι ήταν άρρωστος. Αυτή είναι η καρδιά που θέλει ο Θεός να δημιουργήσει μέσω του καρκίνου: μια βαθιά στοργική καρδιά που ενδιαφέρεται για τον άνθρωπο. Μην σπαταλάς τον καρκίνο σου με το να κλείνεσαι στον εαυτό σου.

8. Θα χαραμίσεις τον καρκίνο σου όταν θρηνείς σαν αυτούς που δεν έχουν ελπίδα

Ο Παύλος χρησιμοποίησε αυτή τη φράση σε σχέση με εκείνους που έχασαν δικούς τους ανθρώπους: «*δεν θέλω δε να αγνοείτε αδελφοί περι των κεκοιμημένων δια να μη λυπήσθε, καθώς και οι λοιποί οι μη έχοντες ελπίδα*» (Α΄ Θεσσαλονικείς 4:13). Υπάρχει θρήνος στο θάνατο. Ακόμη και για τον πιστό που πεθαίνει υπάρχει η προσωρινή απώλεια – απώλεια του σώματος, και

απώλεια από τα αγαπημένα του πρόσωπα και απώλεια από την διακονία του στην γη. Αλλά ο θρήνος είναι διαφορετικός – διακατέχεται από την ελπίδα. «*θαρρούμεν δε, και επιθυμούμεν μάλλον να αποδηήσωμεν από του σώματος και να ενδημήσωμεν προς τον Κύριον*» (Β΄ Κορινθ.5:8).

Μην σπαταλάς τον καρκίνο σου θρηνώντας σαν αυτούς που δεν έχουν ελπίδα.

9. Θα χαραμίσεις τον καρκίνο σου αν αδιαφορείς για την αμαρτία όπως πριν

Θεωρείς την αμαρτία ελκυστική όπως και πριν από τον καρκίνο; Αν ναι τότε σπαταλάς τον καρκίνο σου. Ο καρκίνος έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να καταστρέψει την όρεξη για αμαρτία. Υπερηφάνια, απληστία, σαρκική επιθυμία, μίσος, έλλειψη συγχώρησης και υπομονής, τεμπελιά, αναβολή, όλα αυτά είναι ανταγωνισμός προς τον καρκίνο που θα κτυπήσει. Μην σκέφτεσαι απλώς ότι θα πρέπει να πολεμήσεις εναντίον του καρκίνου. Σκέψου ότι θα πρέπει να πολεμήσεις με τον καρκίνο.

Όλα αυτά τα πράγματα είναι χειρότεροι εχθροί από τον καρκίνο. Μην χαραμίσεις την δύναμη του καρκίνου να συντρίψει αυτούς τους εχθρούς. Άφησε την παρουσία της αιωνιότητας να κάνει τις αμαρτίες του παρόντος να φαίνονται τόσο ασήμαντες, όπως πραγματικά είναι. «*Τι ωφελείται ο άνθρωπος εάν κερδήση τον κόσμον όλον εαυτόν δε απολέση ή ζημιωθή;*» (Λουκάς 9:25)

10. Θα χαραμίσεις τον καρκίνο σου αν αποτύχεις να τον χρησιμοποιήσεις ως ένα μέσο μαρτυρίας της αλήθειας και της δόξας του Χριστού

Οι χριστιανοί δεν βρίσκονται πουθενά από ατύχημα ή τύχη. Υπάρχει αιτία που βρισκόμαστε όπου βρισκόμαστε. Θυμηθείτε τι είπε ο Ιησούς για καταστάσεις απρόσμενες και επίπονες: «*Προ δε τούτων πάντων θέλουσιν επιβάλει εφ'εμάς τας χείρας αυτών και θέλουσιν σας καταδιώξει, παραδίδοντας εις συναγωγάς και φυλακάς φερομένους εμπροσθεν βασιλέων και ηγεμόνων ενεκεν του ονόματός μου. Και τούτο θέλει αποβή εις εσάς προς μαρτυρίαν*» (Λουκάς 21:12-13)

Έτσι γίνεται με τον καρκίνο. Αυτή είναι μια ευκαιρία να φέρουμε τη μαρτυρία μας. Ο Χριστός έχει τη μεγαλύτερη αξία. Εδώ έρχεται μια χρυσή ευκαιρία να δείξουμε ότι Αυτός αξίζει περισσότερο από την ζωή.

Θυμήσου ότι δεν είσαι μόνος. Έχεις τη βοήθεια που χρειάζεσαι.

«Ο δε Θεός μου θέλει εκπληρώσει πάσαν χρείαν σας κατά τον πλούτον αυτού εν δόξη δια Ιησού Χριστού» (Φιλιπ. 4:19)

Μετάφραση: Β. Παντελιού

Φωτοτύπησε και δώσε
αυτό το κείμενο
εκεί που νομίζεις
ότι θα χρησιμεύσει

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΙΑΒΗ ΔΕΝ ΕΥΔΟΚΙΜΕΙ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

του David Bastone

Ο Bruce Wilkinson, συγγραφέας του βιβλίου που έγινε μπεστ σέλλερ *Η Προσευχή του Ιαβή*, ξάφνιασε πολλούς όταν πριν από τέσσερα χρόνια ανακοίνωσε το φιλόδοξο όραμά του να βοηθήσει παιδιά που υπέφεραν από το AIDS στην Αφρική. Δυστυχώς για τον Wilkinson, τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν σύμφωνα με το σχέδιο του. Στις 19 Δεκεμβρίου 2005, σε πρωτοσέλιδο άρθρο της η εφημερίδα *The Wall Street Journal*¹ μεταφέρει την θλιβερή ιστορία: "Το 2002 ο Bruce Wilkinson, κήρυκας από την Τζόρτζια του οποίου το βιβλίο τον έκανε πλούσιο, άκουσε το κάλεσμα του Θεού, μετανάστευσε στην Αφρική και ανακοίνωσε τον στόχο του να σώσει ένα εκατομμύριο παιδιά που έμειναν ορφανά εξαιτίας της επιδημίας του AIDS. Τον Οκτώβριο [2005], ο Wilkinson εξοργισμένος παραιτήθηκε από την φιλανθρωπική οργάνωση την οποία ο ίδιος είχε δημιουργήσει. Εγκατέλειψε το σχέδιό του να στεγάσει 10.000 παιδιά σε εγκαταστάσεις που θα μετατρέπονταν σε ορφανοτροφείο, ξενοδοχείο, κέντρο αναψυχής, Βιβλικό Κολέγιο, βιομηχανική ζώνη και γενικά ένα τουριστικό πόλο έλξης τύπου Ντίσεϊν, στο μικρό βασίλειο της Σουαζιλάνδης. Το τι συνέβη στο μεταξύ αποτελεί μια ιστορία μεγάλων ελπίδων και απειρίας, θείας έμπνευσης και ανθρώπινων αδυναμιών. Η φυγή του αποτελεί απόδειξη για τους επικριτές του ότι κι αυτός ήταν ένας στον μεγάλο κατάλογο όλων εκείνων που ήρθαν κομίζοντας μεγάλες υποσχέσεις αλλά εγκατέλειψαν την ήμερο όταν οι ντόπιοι δεν υποτάχθηκαν στη θέλησή τους."

Ο σκοπός μου δεν είναι να εκφράσω την χαρά μου για την αποτυχία του Wilkinson. Αντίθετα, μάλιστα, θρηνώ για ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για τα εκατομμύρια παιδιά της Αφρικής που βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση και τα οποία δεν θα ωφεληθούν από τις υπηρεσίες του. Επιθυμώ, επίσης, να τιμήσω την επιθυμία του Wilkinson να βοηθήσει τους ελάχιστους τυχερούς αυτής της ζωής. Θα ήταν εύκολο γι' αυτόν να πάρει τον πλούτο που οικονομήσε από τις πωλήσεις του βιβλίου του και να ζήσει μια άνετη προσωπική ζωή.

Ωστόσο, δεν θα έπρεπε να παρακαμφθούν τα γεγονότα δίχως κάποια θεολογική εκτίμηση. Η "ευλογημένη ζωή" την οποία ο Wilkinson διαφήμιζε προϋποθέτει και κάποιες πεποιθήσεις σχετικές με την παρουσία του Θεού στον κόσμο και τον τρόπο με τον οποίο ο Θεός απαντά τις προσευχές των πιστών.

Η Προσευχή του Ιαβή βασίζεται πάνω σε μια περικοπή του Βιβλίου των Χρονικών όπου ένας ευσεβής άνδρας ονόματι Ιαβής παρακαλεί τον Θεό για χάρη λέγοντάς Του, "Ευλόγησε με πλουσιοπάροχα, δώσε μου περισσότερα χωράφια, προστάτεψέ με, και φύλαξέ με μακριά από κάθε κακό κι από κάθε συμφορά."² Το γεγονός ότι ο Θεός τιμά την προσευχή του Ιαβή και τον ευλογεί με πολλά πλούτη δηλώνει, για τον Wilkinson, μια αξιωματική αρχή του Θεού. Δηλαδή, εάν με καθαρή καρδιά ζητήσουμε από τον Θεό να μας ευλογήσει, επαναλαμβάνοντας ακριβώς τις ίδιες λέξεις που χρησιμοποίησε ο Ιαβής, τότε ο Θεός θα προικίσει με θαυμαστά δώρα την ζωή μας. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της *The Wall Street Journal*, ο Wilkinson ερμηνεύει την εκπληκτική εμπορική επιτυχία του βιβλίου του (περίπου 20 εκατομμύρια πωλήσεις) ως μια επιπρόσθετη απόδειξη της θαυματουργικής δύναμης που η προσευχή του Ιαβή έχει. Με άλλα λόγια, η προσευχή δούλεψε για τον Ιαβή, δούλεψε για τον Wilkinson και τώρα θα έπρεπε να δούλεψει και για σένα. Με το φιάσκο της Αφρικής να ανήκει στο παρελθόν (η εφημερίδα πιστεύει ότι ο όρος "φιάσκο" είναι ο κατα-

ληρότερος) αναρωτιέμαι εάν ο Wilkinson έχει επανεξετάσει την θεολογία του.

Ίσως επειδή έχω ξοδέψει τόσα πολλά χρόνια σε φτωχές περιοχές του πλανήτη δεν θα μπορούσα ποτέ να δεχτώ μια τέτοια προσέγγιση για μια ευσεβή ζωή. Να είμαι ειλικρινής, έχω γνωρίσει πολλούς αφιερωμένους Χριστιανούς για τους οποίους η ζωή δεν επεφύλαξε υλικές ευλογίες. Τα παιδιά συνέχισαν να πεθαίνουν εξαιτίας μολυσματικών ασθενειών που έπληξαν τα χωριά τους. Δεν κατάφεραν να αποφύγουν την βία που δικτάτορες και ιδεολόγοι χρησιμοποίησαν για να τρομοκρατήσουν τους αδύναμους. Ο γη τους δεν αυξήθηκε, διότι ο μόνος τρόπος να επιζήσουν ήταν η σκληρή χειρονακτική εργασία τους. Κι όμως, δεν έχασαν την πίστη τους κι ούτε σταμάτησαν να προσεύχονται για την ευλογία του Θεού.

Καθώς συλλογίζομαι τις ζωές τους, βρίσκω ότι μια σωστότερη θεολογία σχετικά με την παρουσία του Θεού στον κόσμο είναι αυτή που βρίσκεται στην Προς Εβραίους Επιστολή. Είναι εκεί όπου ενθαρρυνόμαστε να έχουμε "βεβαιότητα γι' αυτά που δεν βλέπουμε" και στη συνέχεια προσφερόμαστε με παραδείγματα ανθρώπων που έζησαν αφιερωμένες ζωές για την δόξα του Θεού. Διαβάζουμε ότι μερικοί απ' αυτούς όντως ευλογήθηκαν με υλικές ευλογίες, ενώ κάποιοι άλλοι κατέληξαν σε λάκκους λεόντων ή λιθοβολήθηκαν ως αποτέλεσμα της ευσεβούς ζωής τους. Μαθαίνουμε, με άλλα λόγια, ότι ο Θεός όντως ακούει τις προσευχές τους κι ότι τους αγαπάει βαθύτατα, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι ευλογούνται με υλικά αγαθά ή και με επέκταση της περιοχής τους.

Η θεολογία του Wilkinson αδιαφορεί για τις κοινωνικές δομές. Έτσι, ένα άτομο απαγγέλλοντας την σωστή προσευχή μπορεί να προστατευθεί από μια επιδημία του AIDS ή να διαφύγει τον κίνδυνο να πουληθεί και να αγορασθεί ως δούλος (όπως συμβαίνει για 27 εκατομμύρια συνανθρώπους μας στον πλανήτη σήμερα). Ενδεχομένως τώρα που ο Wilkinson έχει εμβασθύνει στην πραγματικότητα της Αφρικής θα μπορούσε καλύτερα να καταλάβει ότι η κατάρα της φτώχειας δεν είναι κάποια πνευματική τιμωρία, ούτε πάλι ενδεικτική της απουσίας πίστης. Για να έρθουν ευλογίες στα ορφανά και στις χήρες της Αφρικής, θα απαιτηθεί μια δραματική αλλαγή αξιών (πολιτικών, οικονομικών και προσωπικών). Κι αυτή η πρόκληση δεν αφορά μόνο τους Αφρικανούς, αλλά πρωτίστως η ευθύνη πέφτει στις πλάτες των πλούσιων χωρών, οι οποίες απολαμβάνουν τόσες υλικές "ευλογίες".

Ως αναγνώστης της Αγίας Γραφής, θα μπορούσα κι εγώ να πάρω Βιβλικά χωρία να τα βγάλω από το πλαίσιο τους και να προτείνω ότι ο Θεός θα μας δώσει ό,τι επιθυμούμε αρκεί να το ζητήσουμε με καθαρή καρδιά. "Θα μπορούσατε ακόμη κι αυτό το βουνό να μετακινήσετε" με τέτοια προσευχή, όπως διδάσκει ο Ιησούς στα Ευαγγέλια. Αυτό δεν σημαίνει ότι απορρίπτω αυτά τα χωρία, ούτε πάλι ότι δεν πρέπει να προσευχόμαστε για βροχή σε εποχή ξηρασίας.

Αλλά το βάρος του βιβλικού μηνύματος κλίνει προς την πλευρά μιας προσευχόμενης ζωής που καρποφορεί σε θάρρος, αγάπη, κι έλεος του Θεού να πραγματοποιήσει το θέλημα Του. Η προσμονή για υλικά κέρδη και θαυματουργικές ευλογίες ενδεχομένως να μας αποπροσανατολίζει από αυτόν τον σκοπό. Η περικοπή από την προς Εβραίους μας προσκαλεί, βασιζόμενοι στους αγίους του παρελθόντος, "να τρέξουμε τον προκειμένο σ' εμάς αγώνα" πεπεισμένοι ότι αφιερώνοντας τις ζωές μας στο έργο του Θεού απολαμβάνουμε όλη την ανταμοιβή που θα είχαμε ποτέ ανάγκη.

Μετάφραση: Αιδ. Μελέτιος Β. Μελετιάδης

Υποσημειώσεις

¹ Σημ. Μετ. Η συγκεκριμένη εφημερίδα αποτελεί την "βίβλο" του επιχειρηματικού κόσμου και είναι η μεγαλύτερη σε κυκλοφορία στις ΗΠΑ

² Α' Χρονικών (Παραλειπομένων Α') 4.10

Απερρίφθη η πρόταση χωρισμού Κράτους - Εκκλησίας

Μακριά από την τηλεοπτική λογική των αντιπαράθεσεων εξελίχθηκε η συζήτηση στη Βουλή επί των προτάσεων νόμου που κατέθεσαν το ΚΚΕ, ο Συνασπισμός και οι ανεξάρτητοι κ. Στ. Μάνος και Ανδ. Ανδριανόπουλος περί διαχωρισμού Κράτους και Εκκλησίας. Υπό τον φόβο και του πολιτικού κόστους, μετά τα δημοσιεύματα που το ήθελαν να επιτίθεται στην Εκκλησία, το ΠΑΣΟΚ δεν στήριξε την πρόταση, κρίνοντας πολλές από τις προτάσεις ανώριμες. Δεσμεύθηκε, πάντως, να αναλάβει σύντομα πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση υπαρκτών ζητημάτων όπως ο προσηλυτισμός, η ναοδομία, η ισότητα ιερέων-λαϊκών, ο θρησκευτικός όρκος.

Συμπύσματα αμηχανίας έδειξε και η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας, με τα στελέχη της να αποφεύγουν, αρχικά, να πάρουν σαφή θέση. Η ίδια αμηχανία διεφάνη και από την άρνηση της πλειοψηφίας να κληθούν για ακρόαση εκπρόσωποι της Ελλαδικής Εκκλησίας, αλλά και ο πρόεδρος της Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, καθηγητής Ν.Αλιβιζάτος, πρόταση που κατέθεσε ο κ. Στ. Μάνος και υποστήριξαν όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Η άρνηση προκάλεσε την αντίδραση του ανεξάρτητου βουλευτή, που χαρακτήρισε παράλογη και προσβλητική την απόρριψη της ενημέρωσης. Την εικόνα, όμως, μιας κυβέρνησης που αρνείται να ανοίξει το θέμα, προσδοκώντας στη φθορά όσων το ανακινούν, κατέρριψε η ίδια υπουργός Παιδείας.

Η κ. Μαριέτα Γιαννάκου υπογράμμισε την ανάγκη ενός νηφάλιου, με χαμηλούς τόνους και χωρίς αντεγκλήσεις διαλόγου, επισημαίνοντας ότι "δεν είναι τόσο η επίσημη Εκκλησία που αντιδρά, όσο ο λαός". "Ήμουν ο μόνος βουλευτής που πήρε σαφή θέση στο θέμα των ταυτοτήτων και για αυτόν τον λόγο με μαύρισαν οι ψηφοφόροι μου", επεσήμανε.

Οι θέσεις που ανέπτυξε ήταν σαφείς:

- Για τα μουσουλμανικά τεμνία: Αναγνώρισε ότι το τζαμί στην Παιανία δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα των μουσουλμάνων της Αττικής και εξέφρασε τη βούληση να δημιουργηθούν πρόσθετοι χώροι λατρείας εντός Αθηνών. Ωστόσο, "χρειάζεται ιδιαίτερη προσέγγιση καθώς δεν θέλουμε να προκληθούν αντιδράσεις και να οξύνουμε φανατικές προσεγγίσεις".

- Για το νομικό καθεστώς της καθολικής εκκλησίας, θέμα που έθεσε η βουλευτής Κυκλάδων της Ν.Δ. κ. Αριάδνη Μανούσου, σημείωσε ότι είναι έτοιμη η απόφαση για τη συγκρότηση επιτροπής, που θα καθορίσει το νομικό καθεστώς της Καθολικής

Εκκλησίας στην Ελλάδα.

- Για το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία και την πρόταση μετατροπής του σε "θρησκευολογικό": Υπεραμύνθηκε της διατήρησης των "θρησκευτικών", σημειώνοντας χαρακτηριστικά ότι "προτιμώ να είναι μία χαρούμενη ώρα, παρά να αναγκασθούν οι γονείς να αναθέτουν τη θρησκευτική εκπαίδευση των παιδιών τους σε κάποιους φανατικούς".

- Για το ζήτημα του θρησκευτικού όρκου: Επεσήμανε ότι η Εκκλησία δεν ασχολείται με το θέμα, ωστόσο "εάν προχωρήσουμε μπορεί αύριο να δείτε ανθρώπους να διαδηλώνουν στον δρόμο".

Η παρέμβαση της υπουργού Παιδείας αντιμετωπίστηκε με ικανοποίηση από την αντιπολίτευση.

Ιστορική πρόταση για το REC και το WARC

Γκραν Ραπιντς, Μισιγκαν- Μία ενωμένη επιτροπή δύο παγκόσμιων αναμορφωμένων οργανισμών πρότειναν αυτόν τον μήνα την διάλυση των σωμάτων τους και την δημιουργία από τα μέλη τους ενός νέου σώματος που θα ονομάζεται Παγκόσμια Αναμορφωμένη Κοινωνία Χριστιανών. Πιστεύουμε ότι αυτό το νέο ενωμένο Αναμορφωμένο σώμα θα είναι μία ευλογία στο ευρύτερο οικουμενικό κίνημα και στην συμφιλίωση του κόσμου.

Οκτώ αντιπρόσωποι από το Αναμορφωμένο Οικουμενικό Συμβούλιο (REC) και τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Αναμορφωμένων Εκκλησιών (WARC) συναντήθηκαν στο Γκραν Ραπιντς του Μισιγκαν των ΗΠΑ στο τέλος του Ιανουαρίου. Μετά από συνάντηση τριών ημερών η ομάδα αποφάσισε για ένα βήμα μπροστά. Οι δύο πρόεδροι των οργανισμών Ντούβε Βίσσερ από το REC και Κλίφτον Κιρκπάτρικ από το WARC έγραψαν ένα κοινό γράμμα στα μέλη τους "Χαιρόμαστε στο έργο του Αγίου Πνεύματος που πιστεύουμε ότι μας οδήγησε στο να πούμε ότι έφτασε ο καιρός για να φέρουμε κοντά το έργο των δύο σωμάτων σε ένα σώμα που θα ενισχύσει την ενότητα και την μαρτυρία των αναμορφωμένων χριστιανών."

Τα δύο σώματα είχαν ένα γύρω συζητήσεων που τους οδήγησε σε συνεργασία σε κάποιους τομείς. Στην Συνέλευση του REC τον Ιούλιο του 2005, λήφθηκε η απόφαση να γίνει προσέγγιση με το WARC. Ζητήθηκε να διαφυλαχτεί η οντότητα του REC και έτσι πρότειναν να γίνει το REC μία οντότητα μέσα στο WARC.

Αυτή η πρόταση απομακρύνθηκε όταν οι επιτροπές είδαν τη δυσκολία ενός τέτοιου εγχειρήματος.

Το WARC έχει 217 μέλη με περίπου 75 εκατομμύρια μέλη. Το REC έχει 39 μέλη με περίπου 12 εκατομμύρια πιστούς. 27 από τα μέλη του REC είναι ήδη μέλη του WARC. Τα 12 μέλη του REC που δεν είναι στο WARC είναι συνήθως μικρότερα μέλη και θα προσθέσουν λιγότερα από 1 εκατομμύριο μέλη στον αριθμό των πιστών που βρίσκονται τώρα στο WARC.

Η Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία είναι μέλος και των δύο οργανισμών. Το 1892 δια του αντιπροσώπου της Μιχαήλ Καλοποθάκη έγινε μέλος του «Συνδέσμου Αναμορφωμένων Εκκλησιών απανταχού της γης κρατούντων το Πρεσβυτερικό σύστημα» το οποίο συγχωνεύθηκε με το «Παγκόσμιο Συμβούλιο Κοινοτικών

(Cogregational) Εκκλησιών» το 1970, και από αυτήν τη συγχώνευση προέκυψε το WARC.

Μουσουλμάνοι χτυπούν Χριστιανό στην Τουρκία

Τουρκία-Πέντε νέοι επιτέθηκαν και απείλησαν να σκοτώσουν το Καμίλ Κιρογλου, έναν Διαμαρτυρόμενο ηγέτη στην Τουρκία. Επικαλούμενοι ότι εργάζονται για την Αλ Κάιντα, οι πέντε άνδρες απείλησαν να σκοτώσουν τον άνδρα εάν δεν απαρνιόταν την χριστιανική πίστη του. Ο Κιρόγλου αντιστάθηκε και ξυλοκοπήθηκε μέχρι λιποθυμίας. Αν και υπάρχει μία μικρή χριστιανική κοινότητα στην Τουρκία (περίπου 3500 Τούρκοι χριστιανοί) υπήρχε πολύ λίγη βιαιότητα εναντίον αυτών στο μουσουλμανικό αυτό κράτος.

Η Τουρκική αστυνομία ασφάλειας πήραν σοβαρά την επίθεση και την απειλή αν και διερευνώντας και την βία και τους πιθανούς δεσμούς με την Αλ Κάιντα. Υποθέτουν ότι αυτό το γεγονός και ακόμα ένα μοιάζουν να μάλλον έγιναν από νέους εξτρεμιστές που επικαλούνται την Αλ Κάιντα για να εκφοβίσουν τους τοπικούς χριστιανούς. «Οπωσδήποτε η Αλ Κάιντα ποτέ δεν συμπεριφέρεται έτσι» είπαν οι αστυνομικοί «Εάν έρχονταν στην εκκλησία σας θα την ανατίναζαν και θα σκότωναν κόσμο. Αλλά ίσως μερικοί άνθρωποι δίνουν χρήματα σε αυτούς τους παράνομους νέους για να κάνουν αυτά που έκαναν».

Η Δημοκρατία ως Πρόκληση

Τον Οκτώβριο του 2005 συμμετείχα στη συνάντηση των Εθνικών Συντονιστριών του Οικουμενικού Φόρουμ των Ευρωπαίων Χριστιανών Γυναικών που πραγματοποιήθηκε στη Μπρατισλάβα της Σλοβακίας, ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Φόρουμ στη θέση της Γεωργίας Τσούλου-Χάρδα, συντονίστριας της Ελλάδας, η οποία δεν μπορούσε να ταξιδέψει. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στους χώρους μιας Λουθηρανικής Εκκλησίας σ' ένα μικρό προάστιο της Μπρατισλάβα. Ο χώρος φιλοξενίας ήταν απλός αλλά ευχάριστος. Γνωρίζοντας τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Φόρουμ, κατάλαβα ότι η επιλογή του συγκεκριμένου μέρους ήταν η οικονομικότερη λύση.

Βρήκα πολλές γνωστές γυναίκες τις οποίες είχα γνωρίσει στη συνάντηση στο Στρασβούργο το 2003, αλλά έκανα και αρκετές καινούριες γνωριμίες. Σ' αυτό το συνέδριο μου έκανε εντύπωση (όπως και την προηγούμενη φορά) το επίπεδο μόρφωσης όλων των γυναικών του φόρουμ: Πολλές απ' αυτές έχουν διδακτορικό δίπλωμα, μιλάνε τρεις ή περισσότερες γλώσσες και βρίσκονται σε ηγετικές θέσεις μέσα στις κοινωνίες τους. Οι περισσότερες θα μπορούσαν εύκολα να αφοσιωθούν στις καριέρες τους, κερδίζοντας έτσι πολλά χρήματα για τους εαυτούς τους και για τις οικογένειές τους. Αντιθέτως, βρήκα μια ομάδα γυναικών που ενδιαφέρεται για το καλό όλων και ιδιαίτερα των λιγότερο προνομιούχων. Βρήκα ένα πνεύμα αλτρουισμού και συμπόνοιας. Ενδυναμώθηκα από την ενότητα των γυναικών που θέλουν πραγματικά να ακολουθήσουν το παράδειγμα του Χριστού, όχι να υπηρετηθούν αλλά

να υπηρετήσουν.

Οι εργασίες του συνεδρίου ξεκίνησαν με την ομιλία της θεολόγου Κατερίνας Καρκαλά-Ζορμπά (η ελληνίδα Ορθόδοξη συν-πρόεδρος) πάνω στις Δέκα Εντολές. Ακολούθησε μια Ελβετίδα παιδαγωγός και θεολόγος, η Reinhild Traiter, που μίλησε για το σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για το πώς θα θέλαμε εμείς αυτό να ήταν. Ανέφερε πως το σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών, που γράφτηκε το 1787, αποτέλεσε πρότυπο για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακόμη, ότι η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και το κείμενο της Ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών του 1776 είναι θαυμάσια γραπτά υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως άτομο με διπλή υπηκοότητα (Ελλάδα και Η.Π.Α.) ένιωσα υπερήφανη για την Αμερικάνικη κληρονομιά μου αλλά και λύπη για το πόσο έχουν διαστρεβλωθεί αυτές οι αξίες στη διάρκεια του χρόνου, εξαιτίας πολιτικών συμφερόντων.

Η Catherine Gyarmathy, (η Καθολική συν-πρόεδρος) μίλησε για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις (NGO). Ανέφερε ότι το πιο σημαντικό στοιχείο των NGO είναι η συνηγορία, δηλαδή, η υπεράσπιση των άλλων με κύριο χαρακτηριστικό τη μη χρήση βίας. Η Dr. Gutnecht, μία δικηγόρος και ταυτοχρόνως αντιπρόσωπος του Φόρουμ στο οικουμενικό συμβούλιο της Αυστρίας, μας μίλησε για το καινούργιο προσχέδιο του Συντάγματος του Φόρουμ. Μιλήσαμε για κάθε άρθρο και κάθε λεπτομέρεια του Συντάγματος ξεχωριστά. Αν και ήταν μια κουραστική διαδικασία ωστόσο ήταν σημαντική γιατί μπόρεσα να δω την δημοκρατία σε εξέλιξη, καθώς αντιμετωπίσαμε θέματα που αγγίζουν όλους. Η πρώην πρόεδρος, Jean Mayland μας ενημέρωσε για την γυναίκα στο οικουμενικό κίνημα. Ήταν ένας δύσκολος αγώνας για την αποδοχή της γυναίκας σαν παρουσία μέσα στο οικουμενικό κίνημα αλλά έχει γίνει πολύ μεγάλη πρόοδος με αποτέλεσμα η γυναίκα να αποκτήσει τη δική της φωνή στην ζωή της Εκκλησίας σήμερα.

Ίσως το καλύτερο μέρος του συνεδρίου ήταν οι απολογισμοί από κάθε μέλος-κράτος. Διάβασα τον απολογισμό της Ελλάδας και χειροκροτήθηκα όταν ανακοίνωσα ότι το Ελληνικό Φόρουμ απέκτησε νομική υπόσταση σαν Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία. Εκφράστηκε ενθουσιασμός για την συνεργασία μας με την Ελληνική Βιβλική Εταιρεία. Προσωπικά, εντυπωσιάστικα από τους απολογισμούς της Ρουμανίας και Μολδαβίας που άκουσα. Η διακονία τους προς τις γυναίκες και τα παιδιά που εκδίδονται με άγγιξε ιδιαίτερα. Η ελπίδα μου είναι ότι αυτό το πνεύμα θα κυριεύσει και τη χώρα μας. Βέβαια, η αλήθεια είναι ότι έχουμε πολλή δουλειά μπροστά μας όσον αφορά αυτό το θέμα, όπως και στο τεράστιο πρόβλημα των αμβλώσεων. Πολλά άλλα προβλήματα ήρθαν στο μυαλό μου καθώς άκουγα τα νέα από όλη την Ευρώπη. Σκεφτόμουν όλο και πιο πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής που μπορούμε να βελτιώσουμε για όλους.

Το μεγαλύτερο εμπόδιο τόσο στην Ελλάδα όσο και οπουδήποτε αλλού είναι η απάθεια. Ζήτησα προσευχή για την Ελλάδα ώστε το πνεύμα της απάθειας να αντικατασταθεί με ζήλο για την βελτίωση της ζωής όλων. Έφυγα από το συνέδριο

με ανανεωμένη δίψα για ειρήνη και δικαιοσύνη που εύχομαι να μπορέσω να μεταφέρω σε άλλους.

Αγγελική Μελετιάδου

Ημερίδα για την Αγία Γραφή

Την Δευτέρα 27 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε στην Κατερίνη μια ενδιαφέρουσα ημερίδα με θέμα «Αγία Γραφή – Από τα αρχαία χειρόγραφα ως τις σύγχρονες μεταφράσεις». Η ημερίδα διοργανώθηκε από την Εστία Πιερίδων Μουσών της Εταιρείας Πιερικών Μελετών της Κατερίνης, σε συνεργασία με την Ελληνική Βιβλική Εταιρεία και πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Μουσών του Χατζογλείου Μεγάρου Κατερίνης υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος.

Στην ημερίδα παραβρέθηκαν και έφεραν χαιρετισμούς εκπρόσωποι των τοπικών εκκλησιαστικών και δημοτικών αρχών καθώς επίσης και εκπρόσωπος της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας. Στις δύο συνεδρίες που ακολούθησαν, μίλησαν καθηγητές Θεολογίας στα Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσσαλονίκης με ενδιαφέροντα θέματα. Ειδικότερα:

α. Ιωάννης Καραβιδόπουλος – ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ. με θέμα «Αλλοιώθηκαν τα χειρόγραφα της Καινής Διαθήκης στο πέρασμα των αιώνων;»

β. Δημήτριος Καϊμάκης – Καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ. με θέμα «Τα χειρόγραφα του Κουμράν και η παραπληροφόρηση γύρω απ' αυτά».

γ. Χρήστος Καρακόλης – επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Συνέχεια και ασυνέχεια στη σχέση των δύο Διαθηκών».

δ. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου – Καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ. με θέμα «Το μεταφραστικό έργο της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας ως συμβολή στην ενότητα των Χριστιανών».

Την ημερίδα παρακολούθησαν αρκετοί από τους κατοίκους της Κατερίνης αλλά και άλλοι επισκέπτες από τη Βόρειο Ελλάδα.

Αμέσως μετά την ημερίδα έγιναν στο κτίριο της Εστίας Πιερίδων Μουσών τα επίσημα εγκαίνια της έκθεσης «Αγία Γραφή – Από τα αρχαία χειρόγραφα ως τις σύγχρονες μεταφράσεις» που ήταν στη διάθεση

του κοινού μέχρι τις 10 Μαρτίου.

Τις εκδηλώσεις κάλυψαν δημοσιογραφικά, τοπικά τηλεοπτικά κανάλια και ο τοπικός τύπος.

Την έκθεση επισκέφθηκαν πολλά σχολεία της περιοχής Πιερίας και ο αντίκτυπός της ήταν πολύ θετικός.

Έρση Αντωνιάδου

Το πιο μικρό βιβλίο

Δεν είναι το παλαιότερο βιβλίο-μινιατούρα που εκδόθηκε ποτέ (1952) ούτε το ακριβότερο (εκτιμώμενη τιμή 500 ευρώ). Είναι όμως το μικρότερο, γι' αυτό και συγκεντρώνει όλα τα φώτα (ή μάλλον τους μεγεθυντικούς φακούς) της δημοσιότητας πάνω του ενόψει της εαρινής δημοπρασίας μικροσκοπικών τ'όμων από τους Κρίστις του Λονδίνου. Διαστάσεων πέντε επί πέντε χιλιοστών, αντίστοιχο δηλαδή ενός και μ'όνο τυπογραφικού στοιχείου, κι όμως χωράει το "Πάτερ Ημών" σε έξι γλώσσες...

Νέο μέλος στην Επιτροπή του Περιοδικού

Στην Συνεδρίαση του Οκτωβρίου η επιτροπή του περιοδικού μας εξέλεξε νέο μέλος. Πρόκειται για τον Γεώργιο Αδάμ, ποιμένα της Β' Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας. Ο Αιδ. Γ.Αδάμ γεννήθηκε στην Αθήνα, το 1969. Σε πολύ μικρή ηλικία έμαθε ότι στην Α' Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία υπήρχε Κυριακό Σχολείο και ζήτησε από τους γονείς του να τον πηγαίνουν εκεί. Στην εκκλησία αυτή και εκείνος και οι γονείς του αγάπησαν την απλότητα του Ευαγγελίου και παρέμειναν. Πίστεψε στον Χριστό το 1981. Σπούδασε στην Ανωτάτη Βιομηχανική Πειραιώς και μετά στο Θεολογικό Σεμινάριο Γκόρντον Κόνουελ στη Μασαχουσέτη. Διακόνησε σαν ποιμένας της ΕΕΕ Βοστώνης και τώρα στην Β' ΕΕΕ.

Απόφαση της Επιτροπής του Περιοδικού

Στην ίδια συνεδρίαση ελήφθη ομόφωνα η παρακάτω απόφαση:

«Ο Αστήρ της Ανατολής δημοσιεύει νεκρολογίες προσώπων που έδρασαν στην ελληνική ευαγγελική κοινότητα ή άλλων που εμπράκτως έδειξαν την αγάπη τους προς αυτήν. Οι νεκρολογίες πρέπει να είναι σύντομες (περί τις 200 λέξεις το πολύ) και υπογεγραμμένες. Σε έκτακτες περιπτώσεις η νεκρολογία μπορεί να είναι μεγαλύτερη σε μέγεθος, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της επιτροπής. Τα μέλη της επιτροπής του περιοδικού δεν αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συγγράφουν νεκρολογίες.»

